

Test Booklet Code

MPT-19
Paper : I

Test Booklet No.

--

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--

Time Allowed : 8:30 a.m. to 11:00 a.m. (2½ Hours)

Maximum Marks : 150

INSTRUCTIONS

Do not open the Test Booklet before 8:30 a.m.

Read the question carefully before marking the right answer in the appropriate circle of the OMR Answer-Sheet.

- No candidate will be allowed to appear in the examination without Admit Card and it should be produced before the Invigilator when asked.
- No candidate will be allowed to enter or leave the Examination Hall during the examination hours.
- Any book, paper, cell phone, calculator or any electronic gadget or objectionable materials are not allowed in the Examination Hall. Candidates are allowed to bring only Admit Card and ball-point pen in the Examination Hall.
- Candidate will have to keep all his/her belongings and materials outside the Examination Hall at his/her own risk.
- Any candidate found using unfair means or violating the above or any of the examination rules shall be disqualified.
- Candidate should clearly write his/her Roll No. in the space provided in the Test Booklet.
- Only one circle, either (A), (B), (C) or (D) is to be darkened completely for each answer on the OMR Answer-Sheet.
- Candidate should not make any stray marks on the OMR Answer-Sheet.
- Candidate should not staple, fold, pin, wrinkle or damage the OMR Answer-Sheet.
- Scratching, overwriting, tick marking, multiple answering will be considered as wrong answer.
- Candidates will have to sign twice the Attendance/Roll Sheet presented by the Invigilator on duty, once after taking their seats in the Examination Hall, and once at the time of handing over their Test Booklet and OMR Answer-Sheet to the Invigilator. Cases where a candidate has not signed the Attendance Sheet a second time will be deemed not to have handed over the Answer-Sheet.
- The candidate has to return the Test Booklet along with the OMR Answer-Sheet to the Invigilator before leaving the Examination Hall.
- Candidate should do all the necessary Rough Work on the Test Booklet in the space provided. Rough Work should not be done on the Answer-Sheet or on any other paper. If any Rough Work is done on the Answer-Sheet, the Answer-Sheet will not be assessed.
- **There will be one single OMR Answer-Sheet for all the questions. No extra Answer-Sheet will be provided for any mistake or correction.**
- The OMR Answer-Sheet will be provided along with the Test Booklet. Candidate should fill up the particulars in the OMR Answer-Sheet, i.e., Roll No., Test Booklet No., Test Booklet Code, Language Code, etc., carefully with blue/black ball-point pen only.
- The test is of 2½ hours duration and will consist of 150 questions.
- The candidate should use blue/black ball-point pen only for writing particulars on this page/markings responses in the OMR Answer-Sheet.
- **The candidate should make sure that the corresponding Test Booklet Code is properly written/shaded in the OMR Answer-Sheet by him/her. For example, if the candidate gets Test Booklet Code 'E', then he/she should fill up 'E' in the box provided in the OMR Answer-Sheet and also shade the circle 'E' in the OMR Answer-Sheet. In case of any discrepancy in the Test Booklet, the candidate should immediately report the matter to the Invigilator for replacement.**
- This Test Booklet has five Parts, i.e., Parts I, II, III, IV and V consisting of 150 Multiple-choice Type questions, all carrying 1 mark each.

Part-I	: Child Development and Pedagogy	(Q. Nos. 1 to 30)
Part-II	: Mathematics	(Q. Nos. 31 to 60)
Part-III	: Environmental Studies	(Q. Nos. 61 to 90)
Part-IV	: Language-II [English (Compulsory)]	(Q. Nos. 91 to 120)
Part-V	: Language-I (Optional)	(Q. Nos. 121 to 150)

(Any one of the languages - Assamese, Bengali, Bodo, Garo, Hindi, Hmar, Nepali, Manipuri and Karbi)
- **There is no negative marking for any wrong answer.**
- Candidate should note that each question in Parts I, II and III is given in multilingual form, viz., in Assamese/Bengali/Bodo/Hindi/English medium/version for his/her convenience and ready reference. In case of any discrepancy or confusion in the medium/version, the English version will be treated as the authentic version.
- **Important** : Candidate please see Page No. 7 for **Index**.

নিয়মাবলী

পূৰ্বা 8:30 বজাৰ আগতে প্ৰশ্নকাকতখন নুখুলিব।

OMR উত্তৰ পত্ৰৰ যথাযথ বৃত্তটোত শুদ্ধ উত্তৰটো চিহ্নিত কৰাৰ আগতে প্ৰশ্নটো সৱধানে পঢ়ি লওক।

- প্ৰৱেশ পত্ৰ অবিহনে কোনো পৰীক্ষাৰ্থীক পৰীক্ষাত বহিবলৈ দিয়া নহ'ব আৰু পৰীক্ষা নিৰীক্ষকে যদি বিচাৰে তেওঁক প্ৰৱেশ পত্ৰ দেখুৱাব লাগিব।
- পৰীক্ষা চলি থকা অৱস্থাত কোনো পৰীক্ষাৰ্থীক পৰীক্ষা কক্ষৰ ভিতৰত প্ৰৱেশ অথবা পৰীক্ষা কক্ষ এৰি যাবলৈ অনুমতি দিয়া নহ'ব।
- কোনো পৰীক্ষাৰ্থীক কিতাপ, কোনো ধৰণৰ কাগজ, ছেল ফোন (Mobile), কেলকুলেটৰ বা কোনো ধৰণৰ বৈদ্যুতিন সামগ্ৰী বা আপত্তিজনক বস্তু পৰীক্ষা কক্ষলৈ নিয়াত অনুমতি দিয়া নহ'ব। পৰীক্ষাৰ্থীসকলক প্ৰৱেশ পত্ৰ আৰু বল-পইণ্ট পেনহে পৰীক্ষা কক্ষলৈ নিবলৈ অনুমতি দিয়া হ'ব।
- পৰীক্ষাৰ্থীয়ে লগত নিয়া তেওঁলোকৰ সকলোবোৰ সামগ্ৰী পৰীক্ষা কক্ষৰ বাহিৰত নিজৰ দায়িত্বত ৰাখিব।
- যদি কোনো পৰীক্ষাৰ্থীয়ে অসৎ উপায় অৱলম্বন কৰে বা ওপৰত উল্লেখ কৰা পৰীক্ষাৰ নিয়মসমূহ উলংঘা কৰে, তেন্তে তেওঁক অযোগ্য বুলি বিবেচনা কৰা হ'ব।
- পৰীক্ষাৰ্থীয়ে নিজৰ ৰোল নম্বৰ প্ৰশ্নকাকতৰ নিৰ্দিষ্ট ঠাইত স্পষ্টকৈ লিখিব লাগিব।
- OMR উত্তৰ পত্ৰত প্ৰত্যেকটো প্ৰশ্নৰ উত্তৰৰ বাবে যি কোনো এটা বৃত্ত (A), (B), (C) বা (D) সম্পূৰ্ণ ক'লা কৰিব।
- পৰীক্ষাৰ্থীয়ে OMR উত্তৰ পত্ৰত অন্য কোনো ধৰণৰ দাগ দিব নোৱাৰিব।
- পৰীক্ষাৰ্থীয়ে OMR উত্তৰ পত্ৰখন পিন মৰা, ভাজ দিয়া বা নষ্ট কৰিব নোৱাৰিব।
- উত্তৰ পত্ৰখনত কোনো ধৰণৰ দাগ দিয়া, টিক্ চিন দিয়া, ওপৰা-উপৰিকৈ লিখা বা কেইবাটাও উত্তৰ দিলে তাক ভুল বুলি বিবেচনা কৰা হ'ব।
- পৰীক্ষাৰ্থীসকলে নিৰীক্ষকে দিয়া উপস্থিতি/ৰোল পত্ৰত দুবাৰ স্বাক্ষৰ কৰিব লাগিব, প্ৰথমবাৰ তেওঁলোকে পৰীক্ষা কক্ষত আসন গ্ৰহণ কৰাৰ সময়ত আৰু দ্বিতীয়বাৰ OMR উত্তৰপত্ৰ আৰু প্ৰশ্নকাকতখনো নিৰীক্ষকক জমা দিয়াৰ সময়ত। কোনো পৰীক্ষাৰ্থীয়ে উপস্থিতি/ৰোল পত্ৰত দ্বিতীয়বাৰ যদি স্বাক্ষৰ নকৰে, তেনেহ'লে তেওঁলোকে উত্তৰপত্ৰ জমা নিদিয়া বুলি ধৰি লোৱা হ'ব।
- পৰীক্ষা কক্ষ ত্যাগ কৰাৰ আগতে পৰীক্ষাৰ্থীয়ে নিৰীক্ষকৰ হাতত OMR উত্তৰ পত্ৰৰ লগতে প্ৰশ্নকাকতখনো জমা দিব লাগিব।
- পৰীক্ষাৰ্থীয়ে সকলো ধৰণৰ প্ৰয়োজনীয় খচৰা (rough) কাম প্ৰশ্নকাকতত দিয়া ঠাইতহে কৰিব পাৰিব। পৰীক্ষাৰ্থীয়ে খচৰা (rough) কাম উত্তৰ পত্ৰ বা অন্য কোনো ধৰণৰ কাগজত কৰিব নোৱাৰিব। উত্তৰ পত্ৰত যদি এই খচৰা (rough) কাম পৰীক্ষাৰ্থীয়ে কৰে, তেতিয়াহ'লে তেনে উত্তৰ পত্ৰৰ মূল্যায়ন কৰা নহ'ব।
- সকলো প্ৰশ্নৰ বাবে পৰীক্ষাৰ্থীক এখন মাত্ৰ OMR উত্তৰ পত্ৰহে দিয়া হ'ব। ভুল হ'লে বা শুদ্ধ কৰিবলৈ অতিৰিক্ত কোনো উত্তৰ পত্ৰ দিয়া নহ'ব।
- প্ৰশ্নকাকতৰ লগত এখন OMR উত্তৰ পত্ৰ দিয়া হ'ব। পৰীক্ষাৰ্থীয়ে সেই নিৰ্দিষ্ট OMR উত্তৰ পত্ৰত ৰোল নম্বৰ, প্ৰশ্নকাকতৰ নম্বৰ, প্ৰশ্নকাকতৰ ক'ড, ভাষা ক'ড ইত্যাদি সৱধানে কেবল নীলা/ক'লা বল-পইণ্ট পেনেৰে পূৰণ কৰিব লাগিব।
- পৰীক্ষাৰ সময় 2½ ঘণ্টা আৰু প্ৰশ্নকাকতত 150টা প্ৰশ্ন থাকিব।
- সকলোবোৰ তথ্য লিখিবৰ বাবে পৰীক্ষাৰ্থীয়ে OMR উত্তৰ পত্ৰত নীলা/ক'লা বল-পইণ্ট পেনেৰে ব্যৱহাৰ কৰিব লাগিব।
- পৰীক্ষাৰ্থী নিশ্চিত হোৱা উচিত যাতে প্ৰশ্নকাকতৰ ক'ড নম্বৰটো OMR উত্তৰ পত্ৰৰ নিৰ্দিষ্ট ঠাইত লিখা হয়। উদাহৰণস্বৰূপে, পৰীক্ষাৰ্থীয়ে গ্ৰহণ কৰা প্ৰশ্নকাকতৰ ক'ড 'E' থাকিলে OMR উত্তৰ পত্ৰৰ নিৰ্দিষ্ট ঠাইত 'E' লিখিব লাগিব আৰু নিৰ্দিষ্ট বৃত্ত 'E' টো ক'লা কৰিব লাগিব। প্ৰশ্নকাকতত কিবা বিসঙ্গতি দেখিলে পৰীক্ষাৰ্থীয়ে তৎক্ষণাত নিৰীক্ষকক জনাব আৰু প্ৰশ্নকাকতখন সলাই দিবলৈ ক'ব।
- প্ৰশ্নকাকতখনত I, II, III, IV আৰু V এই পাঁচটা ভাগত (Part) মুঠ 150টা বহুমুখী পছন্দৰ প্ৰশ্ন থাকিব আৰু প্ৰত্যেকটো প্ৰশ্নৰ বাবে 1 নম্বৰকৈ থাকিব।

Part-I	: শিশু উন্নয়ন আৰু শিক্ষণ-শৈলী	(Q. Nos. 1 to 30)
Part-II	: গণিত	(Q. Nos. 31 to 60)
Part-III	: পৰিৱেশ অধ্যয়ন	(Q. Nos. 61 to 90)
Part-IV	: ভাষা-II [ইংৰাজী (বাধ্যতামূলক)]	(Q. Nos. 91 to 120)
Part-V	: ভাষা-I (ঐচ্ছিক)	(Q. Nos. 121 to 150)

(যি কোনো এটা ভাষা- অসমীয়া, বঙালী, বড়ো, গাৰো, হিন্দী, মাৰ, নেপালী, মণিপুৰি আৰু কাৰ্বি)
- ভুল উত্তৰৰ বাবে কোনো ঋণাত্মক নম্বৰ নাথাকিব।
- পৰীক্ষাৰ্থীয়ে তেওঁলোকৰ সুবিধাৰ্থে মনত ৰাখিব যে প্ৰশ্নকাকতৰ Part-I, Part-II আৰু Part-III -ৰ অংশসমূহ বহুভাষিক হ'ব, যেনে- অসমীয়া, বঙালী, বড়ো, হিন্দী আৰু ইংৰাজী। এই ক্ষেত্ৰত মাধ্যম বা সংস্কৰণত কোনো ধৰণৰ বিসঙ্গতি নাইবা বুজি পোৱাত অসুবিধা হ'লে ইংৰাজী সংস্কৰণটোকেই প্ৰকৃত শুদ্ধ বুলি গণ্য কৰিব।
- দৰকাৰী : পৰীক্ষাৰ্থীয়ে সূচীপত্ৰৰ বাবে অনুগ্ৰহ কৰি পৃষ্ঠা নং 7 চাওক।

নিয়মাবলী

সকাল ৪:৩০ ঘটিকার পূর্বে প্রশ্নপত্রটি খুলবেন না।

OMR উত্তর পত্রের যথাযথ বৃত্তটিতে শুদ্ধ উত্তরটি চিহ্নিত করার পূর্বে প্রশ্নটি সাবধানে পড়ে নেবেন।

- প্রবেশ পত্র ছাড়া কোন পরীক্ষার্থীকে পরীক্ষায় বসতে দেওয়া হবে না এবং পরীক্ষা নিরীক্ষক যদি প্রবেশ পত্র দেখতে চান তাহলে প্রবেশ পত্র দেখাতে হবে।
- পরীক্ষা চলতে থাকা অবস্থায় কোন পরীক্ষার্থীকে পরীক্ষা কক্ষের ভিতরে প্রবেশ অথবা পরীক্ষা কক্ষ থেকে বাইরে যাওয়ার অনুমতি দেওয়া হবে না।
- পরীক্ষার্থীকে কোন বই, কোন ধরনের কাগজ, মোবাইল, ক্যালকুলেটর বা কোন ধরনের বৈদ্যুতিন সামগ্রী বা আপত্তিজনক বস্তু পরীক্ষা কক্ষে নেওয়ার অনুমতি দেওয়া হবে না। পরীক্ষার্থীদিগকে কেবলমাত্র প্রবেশ পত্র এবং বল-পয়েন্ট পেন পরীক্ষা কক্ষে নেওয়ার অনুমতি দেওয়া হবে।
- পরীক্ষার্থীর সঙ্গে নেওয়া তাঁদের সকল ধরনের সামগ্রী পরীক্ষা কক্ষের বাইরে নিজের দায়িত্বে রাখতে হবে।
- যদি কোন পরীক্ষার্থী অসৎ উপায় অবলম্বন করেন বা উপরে উল্লেখ করা পরীক্ষার নিয়মসমূহ উল্লঙ্ঘন করেন, তবে তাঁকে অযোগ্য বলে বিবেচনা করা হবে।
- পরীক্ষার্থীকে নিজের রোল নম্বর প্রশ্নপত্রের নির্দিষ্ট স্থানে স্পষ্ট করে লিখতে হবে।
- OMR উত্তরপত্রে প্রত্যেকটি প্রশ্নের উত্তরের জন্য যে-কোন একটি বৃত্ত (A), (B), (C) বা (D) সম্পূর্ণ কালো করতে হবে।
- পরীক্ষার্থী OMR উত্তরপত্রে অন্য কোন ধরনের দাগ দিতে পারবেন না।
- পরীক্ষার্থী OMR উত্তরপত্রটি আলপিন মারা, ভাঁজ করা বা নষ্ট করতে পারবেন না।
- উত্তরপত্রটিতে কোন ধরনের দাগ দেওয়া, টিক্ চিহ্ন দেওয়া, লেখার উপর লেখা বা একটি প্রশ্নের জন্য একাধিক উত্তর দিলে তা ভুল বলে বিবেচনা করা হবে।
- পরীক্ষার্থীদিগকে নিরীক্ষকের দেওয়া উপস্থিতি/রোল পত্রে দুবার স্বাক্ষর করতে হবে, প্রথমবার তাদের পরীক্ষা কক্ষে আসন গ্রহণ করার সময়ে এবং দ্বিতীয়বার OMR উত্তরপত্র এবং প্রশ্নপত্রটি নিরীক্ষককে জমা দেওয়ার সময়ে। কোন পরীক্ষার্থী উপস্থিতি/রোল পত্রে যদি দ্বিতীয়বার স্বাক্ষর না করেন, তাহলে তাঁর উত্তরপত্র জমা হয়নি বলে গণ্য করা হবে।
- পরীক্ষা কক্ষ ত্যাগ করবার পূর্বে পরীক্ষার্থীকে নিরীক্ষকের হাতে OMR উত্তরপত্রের সঙ্গে প্রশ্নপত্রটি জমা দিতে হবে।
- পরীক্ষার্থী সকল ধরনের প্রয়োজনীয় খসড়া (rough) কাজ প্রশ্নপত্রে দেওয়া স্থানে করতে পারবেন। পরীক্ষার্থী খসড়া (rough) কাজ উত্তরপত্র বা অন্য কোন ধরনের কাগজে করতে পারবেন না। যদি পরীক্ষার্থী এই খসড়া (rough) কাজ উত্তরপত্রে করেন, তবে এই উত্তরপত্রের মূল্যায়ন করা হবে না।
- সব প্রশ্নের জন্য পরীক্ষার্থীকে একটি মাত্র OMR উত্তরপত্র দেওয়া হবে। ভুল হলে বা শুদ্ধ করবার জন্য অতিরিক্ত কোনও উত্তরপত্র দেওয়া হবে না।
- প্রশ্নপত্রের সাথে একটি OMR উত্তরপত্র দেওয়া হবে। পরীক্ষার্থীকে সেই নির্দিষ্ট OMR উত্তরপত্রে রোল নম্বর, প্রশ্নপত্রের নম্বর, প্রশ্নপত্রের কোড, ভাষা কোড ইত্যাদি সাবধানে শুধুমাত্র নীল/কালো বল-পয়েন্ট পেন দ্বারা পূর্ণ করতে হবে।
- পরীক্ষার সময় ২½ ঘণ্টা এবং প্রশ্নপত্রে 150টি প্রশ্ন থাকবে।
- সকল তথ্য লেখার জন্য পরীক্ষার্থীকে OMR উত্তরপত্রে নীল/কালো বল-পয়েন্ট পেন ব্যবহার করতে হবে।
- পরীক্ষার্থীর নিশ্চিত হওয়া উচিত যাতে প্রশ্নপত্রের কোড নম্বরটি OMR উত্তরপত্রের নির্দিষ্ট স্থানে লেখা হয়। উদাহরণস্বরূপ, পরীক্ষার্থীর পাওয়া প্রশ্নপত্রের কোড 'E' থাকলে OMR উত্তরপত্রের নির্দিষ্ট স্থানে 'E' লিখতে হবে এবং নির্দিষ্ট বৃত্ত 'E'টি কালো করতে হবে। প্রশ্নপত্রে কোন অসঙ্গতি দেখলে পরীক্ষার্থী তৎক্ষণাৎ বিষয়টি নিরীক্ষককে জানাবেন এবং প্রশ্নপত্রটি বদল করতে বলবেন।
- প্রশ্নপত্রে I, II, III, IV এবং V-এই পাঁচটি ভাগে (Part) মোট 150টি বহুমুখী পছন্দের প্রশ্ন আছে এবং প্রত্যেকটি প্রশ্নের জন্য 1 নম্বর করে ধার্য আছে।

Part-I	: শিশু উন্নয়ন এবং শিক্ষণ-শৈলী	(Q. Nos. 1 to 30)
Part-II	: গণিত	(Q. Nos. 31 to 60)
Part-III	: পরিবেশ অধ্যয়ন	(Q. Nos. 61 to 90)
Part-IV	: ভাষা-II [ইংরাজী (বাধ্যতামূলক)]	(Q. Nos. 91 to 120)
Part-V	: ভাষা-I (ঐচ্ছিক)	(Q. Nos. 121 to 150)

(যে-কোন একটি ভাষা- অসমীয়া, বাংলা, বড়ো, গারো, হিন্দী, মার, নেপালী, মণিপুরি এবং কার্বি)
- ভুল উত্তরের জন্য কোন ঋণাত্মক নম্বর থাকবে না।
- পরীক্ষার্থীদের তাঁদের সুবিধার্থে মনে রাখতে হবে যে প্রশ্নপত্রের Part-I, Part-II এবং Part-III -এর প্রশ্নগুলো বহুভাষিক হবে। যেমন-অসমীয়া, বাংলা, বড়ো, হিন্দী এবং ইংরাজী। এই ক্ষেত্রে মাধ্যম বা সংস্করণে কোন ধরনের অসঙ্গতি অথবা বোঝার অসুবিধা হলে ইংরাজী সংস্করণকেই প্রকৃত শুদ্ধ বলে গণ্য করবেন।
- প্রয়োজনীয় : পরীক্ষার্থী সূচীপত্রের জন্য অনুগ্রহ করে পৃষ্ঠা নং 7 দেখুন।

बिथोन

फुनि 8:30 रिगांन सिगां आनजादनि सौनाय बिलाइखौ बेखेवडा।

दुलुर बागसुआव गेबेडै नम्बरखौ होनायनि सिगां गासैबो सौंथिखौ रोखायै फरायना लागो।

- हाबमोनलाइ (Admit Card) गैयाब्ला रावबो बिनायसाखौ आनजादाव जिरायनो होनाय जानाय नडा आरो आनजाद सालायगिरिया युदि नागिरोब्ला बिथानो हाबमोनलाइ दिन्थिनो नांगोन।
- आनजाद सोलिबाय थानाय समाव रावबो बिनायसाखौ आनजाद जानाय खथायाव हाबनो एबा आनजाद खथा नागारनो होनाय जानाय नडा।
- रावबो बिनायसाखौनो बिजाब, जायखि-जाया रोखोमनि लेखा, मबाइल फ'न, केलकुलेटर, जायखि-जाया रोखोमनि मोब्लिदारि आयजें एबा अजदगोनां मुवा आनजाद खथायाव लांनो होनाय जानाय नडा। बिनायसाखौ खालि हाबमोनलाइ आरो बलपेनल' आनजाद खथायाव लांनो होनाय जागोन।
- बिनायसाया लोगोयाव लांफानाय गावबा-गावनि गासैबो मुवाखौ आनजाद खथानि बाइजोयाव गावनि सामलायनायाव लाखिनो नांगोन।
- युदि सोरबा बिनायसाया गाजि राहा लायो एबा गोजौयाव मख 'नाय नेमफोरखौ सिफायो, बिथांखौ उनथियै होनना गनायनाय जागोन।
- बिनायसाया गावबा-गावनि फारि नम्बर (Roll No.) सौनाय बिलाइनि थि जायगायाव रोखायै लिरनो नांगोन।
- मोनफ्रोमबो सौनायनि फिन जायखि-जाया मोनसे बेंखन (A) एबा (B) एबा (C) एबा (D) खौ गोसोम बलपेनजों आबुयै गोसोम खालाम।
- फिननाय बिलाइयाव बिनायसाया जेबो रोखोमनि दागो होनो मोननाय नडा।
- बिनायसाया OMR फिननाय बिलाइखौ फिन मारिनो, थननो एबा नस्ट खालामनो हानाय नडा।
- बिनायसाया फिननाय बिलाइखौ जेबो दागो होनाय, सा-सा लिरब्रेनाय, गोबां फिन होब्ला बेखौ गोरेन्थि होनना साननाय जागोन।
- बिनायसाफोरा नायदिंगिरिया होनाय नुजाथिनाय/फारि बिलाइयाव खेबनै मुंसाइ खालामनो नांगोन, गिबियाव जेब्ला बिसोरो आनजाद खथायाव मासि लानाय समाव आरो नैथि खेबन सौनाय बिलाइ आरो OMR फिननाय बिलाइखौ नायदिंगिरिनो जमा होनाय समाव। सोरबा बिनायसाया नुजाथिनाय/फारि बिलाइयाव नैथि खेबनि थाखाय युदि मुंसाइ खालामा अब्ला बिथांमोना फिननाय बिलाइ जमा होयै होनना साननाय जागोन।
- आनजाद खथाखौ नागरनायनि सिगां बिनायसाया नायदिंग्रानि आखायाव OMR फिननाय बिलाइजों लोगोसे सौनाय बिलाइखौबो जमा होनो नांगोन।
- बिनायसाया गावनि गासैबो रोखोमनि गोनां जानाय rough हाबाखौ सौनाय बिलाइयावसो खालामनो हागोन। बिनायसाया rough हाबाखौ फिननाय बिलाइयाव एबा गुबुन रोखोमनि खागज बाहायनो हानाय नडा। फिननाय बिलाइयाव युदि बे rough हाबाखौ खालामो अब्ला फिननाय बिलाइखौ सुमोनथाय खालामनाय जानाय नडा।
- गासैबो सौनायनि थाखाय बिनायसानो गासैल' OMR फिननाय बिलाइ होनाय जागोन। गोरोन्थि जाब्ला गेबैडै लिरनो जेबो उफेरा फिननाय बिलाइ होनाय जानाय नडा।
- सौनाय बिलाइजों लोगोसें गांसे OMR फिननाय बिलाइ होनाय जागोन। बिनायसाया बे थि OMR फिननाय लाइयाव सुफुंनो हागोन-जैरै : फारि नम्बर (Roll No.), सौनाय बिलाइनि नम्बर आरो सौनाय बिलाइनि क'ड, रावनि क'ड बायदि बायदिखौ साबधानै नीला एबा गोसोम बलपेनजों लिरनो नांगोन।
- आनजादनि समा 2½ रिगा आरो सौनाय बिलाइयाव मोन 150 सौंथि थागोन।
- बिनायसाया OMR फिननाय बिलाइयाव खालि नीला आरो गोसोम बलपेनजोंसो गासैबो खारिखौ आबुं खालामनो नांगोन।
- बिनायसाया रोखा जानाया मोजां दि सौनाय बिलाइनि क'डखौ OMR फिननाय बिलाइनि थि जायगायाव लिरनो नांगोन। बिदिन्थि बादियै बिनायसाया मोननाय सौनाय बिलाइनि क'डा 'ः' खौ फिननाय बिलाइनि थि जायगायाव सौनाय बिलाइनि क'डा 'ः' लिरनो नांगोन आरो थि बेंखनखौ गोसोम खालामनो नांगोन।
- सौनाय बिलाया I, II, III, IV आरो V मोनबा बाहागोयाव (Part) गासै मोन 150 सुंद' सौनाय (Multiple Choice) थागोन आरो मोनफ्रोमबो सौनायाबनो गेबें फिननि थाखाय 1 नम्बरै थागोन।
Part-I : गथ 'सा जौगानाय आरो फोरों आदब (Q. Nos. 1 to 30)
Part-II : सानखान्थि (Q. Nos. 31 to 60)
Part-III : आबहावा फरायसं (Q. Nos. 61 to 90)
Part-IV : राव-II [इंराजि (एंगारहायै)] (Q. Nos. 91 to 120)
Part-V : राव-I (जायखि-जाया मोनसे) (Q. Nos. 121 to 150)
(बिनायसाया असमीया, बांला, बर', गारो, हिन्दी, मार, नेपाली, मणिपुरी आरो कार्बी बिजोंजों फिननो हागोन)
- गोरोन्थि फिननायनि थाखाय जेबो दानख' नम्बर गैया।
- आनजाद हो गिरिया सुबिधानि थाखाय गासायाव लाखिनाया मोजां दि सौनाय बिलाइनि Part-I, Part-II आरो Part-III बाहागोनि सौनाय फोरा गाबां रावनि जागोन, जैरै असमीया, बांला, बर', हिन्दी आरो इंराजि। बे बेलायाव माबेबा बिजों एबा फोसावनाया बेले-बेजे एबा बुजिनायाव गोब्राव जायोब्ला इंराजि फोसावनायखौ नोनंगुबै होनना हमना लानो नांगोन।
- नायनो गोनां : नायखां बिलाइनि थाखाय बिनायसाया अननानै बिलाइ नं. 7 खौ नाय।

निर्देश

प्रातः 8:30 बजे से पूर्व परीक्षण पुस्तिका न खोलें।

OMR उत्तर-पत्र के उपयुक्त वृत्त में शुद्ध उत्तर चिह्नित करने से पूर्व सभी प्रश्न सावधानीपूर्वक पढ़ लें।

- प्रवेश पत्र के बिना किसी परीक्षार्थी को परीक्षा में बैठने नहीं दिया जाएगा और परीक्षा निरीक्षक यदि मांगें तो उन्हें प्रवेश पत्र दिखाना पड़ेगा।
- परीक्षा चलते समय किसी परीक्षार्थी को परीक्षा भवन के भीतर प्रवेश अथवा परीक्षा भवन छोड़कर जाने की अनुमति नहीं दी जाएगी।
- किसी भी परीक्षार्थी को किताब, किसी तरह का कागज, मोबाइल फोन, कैल्कुलेटर, किसी तरह की वैद्युतिक सामग्री अथवा आपत्तिजनक वस्तु परीक्षा भवन में ले जाने की अनुमति नहीं दी जाएगी। परीक्षार्थी को केवल प्रवेश पत्र और बॉल-पॉइन्ट पेन ही परीक्षा भवन में ले जाने की अनुमति दी जाएगी।
- परीक्षार्थी अपने साथ लाई गई अपनी सभी वस्तुओं को परीक्षा भवन से बाहर अपनी जिम्मेदारी पर रखेंगे।
- यदि कोई परीक्षार्थी गलत तरीका अपनाता है या ऊपर उल्लिखित नियमों का उल्लंघन करता है, तो उसे अयोग्य करार दिया जायेगा।
- परीक्षार्थी अपना रोल नं. परीक्षण पुस्तिका में दिए गए स्थान पर स्वच्छ रूप से लिखें।
- OMR उत्तर-पत्र पर प्रत्येक उत्तर के लिए किसी एक वृत्त (A), (B), (C) या (D) को पूर्ण रूप से काला करें।
- परीक्षार्थी OMR उत्तर-पत्र में अन्य किसी प्रकार का निशान नहीं लगा सकेंगे।
- परीक्षार्थी के लिए OMR उत्तर-पत्र को मोड़ना, स्टेपल करना, पिन मारना या नष्ट करना मना है।
- उत्तर-पत्र पर किसी तरह का निशान लगाना, ऊपर लिखना, टिक् करना, कई उत्तर देना गलत माना जाएगा।
- परीक्षार्थी को निरीक्षक द्वारा दिए गए उपस्थिति/रोल शीट पर दो बार हस्ताक्षर करना पड़ेगा, पहली बार शीट लेने के बाद और दूसरी बार परीक्षण पुस्तिका और OMR उत्तर-पत्र निरीक्षक को सौंपने के बाद। अगर किसी परीक्षार्थी ने उपस्थिति/रोल शीट पर दोबारा हस्ताक्षर नहीं किया, तो उस परीक्षार्थी ने उत्तर-पत्र नहीं सौंपा है, समझा जाएगा।
- परीक्षा भवन छोड़ने से पहले परीक्षार्थी को निरीक्षक के पास OMR उत्तर-पत्र के साथ परीक्षण पुस्तिका भी जमा करना होगा।
- परीक्षार्थी सभी तरह का जरूरी रफ (rough) कार्य परीक्षण पुस्तिका में दिए गए स्थान पर कर सकेंगे। परीक्षार्थी रफ (rough) कार्य उत्तर-पत्र या अन्य किसी तरह के कागज पर नहीं कर सकेंगे। यदि परीक्षार्थी उत्तर-पत्र पर कोई रफ (rough) कार्य करता है, तो ऐसे उत्तर-पत्र का मूल्यांकन नहीं किया जाएगा।
- सभी प्रश्नों के लिए परीक्षार्थी को केवल एक OMR उत्तर-पत्र ही दिया जाएगा। गलती होने पर या शुद्ध करने के लिए कोई अतिरिक्त उत्तर-पत्र नहीं दिया जाएगा।
- परीक्षण पुस्तिका के साथ एक OMR उत्तर-पत्र दिया जाएगा। परीक्षार्थी उस निर्दिष्ट OMR उत्तर-पत्र में रोल नं., परीक्षण पुस्तिका नं., परीक्षण पुस्तिका का कोड और भाषा का कोड इत्यादि विवरण सावधानी से केवल नीला या काला बॉल-पॉइन्ट पेन से भरें।
- परीक्षा का समय 2½ घण्टे होगा और परीक्षण पुस्तिका में 150 प्रश्न होंगे।
- परीक्षार्थियों को इस पृष्ठ पर और OMR उत्तर-पत्र पर केवल नीला या काला बॉल-पॉइन्ट पेन से सभी सूचनाएँ भरनी होंगी।
- परीक्षार्थी यह सुनिश्चित कर लें कि परीक्षण पुस्तिका का कोड और OMR उत्तर-पत्र का कोड एक ही हो। उदाहरणस्वरूप, यदि परीक्षार्थी के परीक्षण पुस्तिका का कोड 'E' हो, तो OMR उत्तर-पत्र में कोड 'E' लिखना होगा और वृत्त 'E' को काला करना होगा। यदि परीक्षण पुस्तिका में कोई भूल या इस तरह की कोई विसंगति मिले, तो तुरन्त परीक्षा निरीक्षक से वह परीक्षण पुस्तिका बदलने को कहें।
- इस परीक्षण पुस्तिका में पाँच भाग (Part) I, II, III, IV और V होगा तथा कुल 150 बहुमुखी पसन्द के प्रश्न होंगे और प्रत्येक प्रश्न के लिए 1 अंक होगा।

Part-I	: बाल विकास और शिक्षण-शैली	(Q. Nos. 1 to 30)
Part-II	: गणित	(Q. Nos. 31 to 60)
Part-III	: पर्यावरण अध्ययन	(Q. Nos. 61 to 90)
Part-IV	: भाषा-II [अंग्रेजी (अनिवार्य)]	(Q. Nos. 91 to 120)
Part-V	: भाषा-I (वैकल्पिक)	(Q. Nos. 121 to 150)

(असमिया, बंगला, बोडो, गारो, हिन्दी, मार, नेपाली, मणिपुरी एवं कर्बी भाषाओं में से कोई एक)

- गलत उत्तर के लिए कोई नकारात्मक अंकन नहीं होगा।
- परीक्षार्थी अपनी सुविधा के लिए ध्यान रखें कि परीक्षण पुस्तिका के Part-I, Part-II और Part-III का प्रत्येक प्रश्न बहु-भाषिक होगा, जैसे- असमिया, बंगला, बोडो, हिन्दी और अंग्रेजी। इस सन्दर्भ में माध्यम या संस्करण में किसी प्रकार की त्रुटि या समझने में असुविधा होने पर अंग्रेजी अनुवाद को ही सही माना जाएगा।
- विशेष : परीक्षार्थी कृपया सूचक के लिए पृष्ठ संख्या 7 देखें।

I N D E X

Part	Subject / Component	Q. Nos.	Page Nos.
I	Child Development and Pedagogy	1 to 30	8 to 30
II	Mathematics	31 to 60	31 to 45
III	Environmental Studies	61 to 90	46 to 62
IV	Language - II [English (Compulsory)]	91 to 120	63 to 66
V	Language - I (Optional)	(121 to 150)	(67 to 94)
	(Candidate should answer from any one of the following languages)		
	Assamese	121 to 150	67 to 69
	Bengali	121 to 150	70 to 72
	Bodo	121 to 150	73 to 75
	Garo	121 to 150	76 to 79
	Hindi	121 to 150	80 to 82
	Hmar	121 to 150	83 to 85
	Nepali	121 to 150	86 to 88
	Manipuri	121 to 150	89 to 91
	Karbi	121 to 150	92 to 94

PART - I : Child Development and Pedagogy

1. মনোবিজ্ঞানৰ মতবাদসমূহ আৰু সেইবোৰৰ সমৰ্থক সকলৰ তালিকা তলত দিয়া হৈছে :

মনোবিজ্ঞানৰ মতবাদসমূহ	সমৰ্থক সকল
(a) আচৰণবাদ	(i) ভায়গটস্কী
(b) মনোবিশ্লেষণ	(ii) স্কীনাৰ
(c) সামগ্ৰিকতাবাদ	(iii) ফ্ৰয়ড
(d) গঠনবাদ বা ৰচনাঅকবাদ	(iv) ৱেইৰথেইমাৰ

শুদ্ধ মিলটো বাচি উলিওৱা।

(A) (a) - (i), (b) - (ii), (c) - (iii), (d) - (iv)	(B) (a) - (ii), (b) - (iii), (c) - (iv), (d) - (i)
(C) (a) - (iv), (b) - (ii), (c) - (i), (d) - (iii)	(D) (a) - (ii), (b) - (iii), (c) - (i), (d) - (iv)

1. মনোবিজ্ঞানৰ মতবাদসমূহ এবং তাৰে সমৰ্থকৰ তালিকা নিচে দেওয়া হয়েছে।

মনোবিজ্ঞানৰ মতবাদসমূহ	সমৰ্থক
(a) আচৰণবাদ	(i) ভায়গটস্কী
(b) মনোবিশ্লেষণ	(ii) স্কীনাৰ
(c) সামগ্ৰিকতাবাদ	(iii) ফ্ৰয়ড
(d) গঠনবাদ বা ৰচনাঅকবাদ	(iv) ওয়াৰথেইমাৰ

শুদ্ধ মিলগুলি বেৰ কৰ :

(A) (a)-(i), (b)-(ii), (c)-(iii), (d)-(iv)	(B) (a)-(ii), (b)-(iii), (c)-(iv), (d)-(i)
(C) (a)-(iv), (b)-(ii), (c)-(i), (d)-(iii)	(D) (a)-(ii), (b)-(iii), (c)-(i), (d)-(iv)

1. গোস্বামী বিজ্ঞাননি মতবাদফোৰ আৰু বেফোৰখী গনায়থি হোগ্ৰাফোৰনি ফাৰিলাইখী গাহায়াব হোনায জাৰায -

গোস্বামী বিজ্ঞাননি মতবাদফোৰ	গনায়থি হোগ্ৰাফোৰ
(a) হুদাৰাদ (Behaviourism)	(i) ভায়গটস্কী
(b) গোস্বামী বিজ্ঞাননি (Psychoanalysis)	(ii) স্কীনাৰ
(c) গোস্বামী বিজ্ঞাননি (Gestaltism)	(iii) ফ্ৰয়ড
(d) দাথায়্যি ৰাদ (Constructivism)	(iv) ৱেৰথেইমাৰ

থায় গোস্বামী বিজ্ঞাননি মতবাদফোৰ -

(A) (a)-(i), (b)-(ii), (c)-(iii), (d)-(iv)	(B) (a)-(ii), (b)-(iii), (c)-(iv), (d)-(i)
(C) (a)-(iv), (b)-(ii), (c)-(i), (d)-(iii)	(D) (a)-(ii), (b)-(iii), (c)-(i), (d)-(iv)

1. मनोविज्ञान के मतवाद समूह और इनके समर्थकों की सूची नीचे दी गयी है :

मनोविज्ञान का मतवाद	समर्थकों का नाम
(a) आचरणवाद	(i) भयग 'टस्की
(b) मनोविश्लेषण	(ii) स्कीनर
(c) सामग्रिकतावाद	(iii) फ्रायड
(d) रचनात्मकवाद	(iv) वेइरथेइमार

शुद्ध मेल को चुनिएगा :

(A) (a)-(i), (b)-(ii), (c)-(iii), (d)-(iv)	(B) (a)-(ii), (b)-(iii), (c)-(iv), (d)-(i)
(C) (a)-(iv), (b)-(ii), (c)-(i), (d)-(iii)	(D) (a)-(ii), (b)-(iii), (c)-(i), (d)-(iv)

1. Schools of Psychology and their supporters are listed below :

Schools of Psychology	Supporters
(a) Behaviourism	(i) Vygotsky
(b) Psychoanalysis	(ii) Skinner
(c) Gestaltism	(iii) Freud
(d) Constructivism	(iv) Wertheimer

Find the correct match :

(A) (a)-(i), (b)-(ii), (c)-(iii), (d)-(iv)	(B) (a)-(ii), (b)-(iii), (c)-(iv), (d)-(i)
(C) (a)-(iv), (b)-(ii), (c)-(i), (d)-(iii)	(D) (a)-(ii), (b)-(iii), (c)-(i), (d)-(iv)

2. शिकनर कौनटो तत्वइ छात्र-छात्रीक केवल निरव श्रोता होराब परिबर्ते ज्ञानर आविष्कारर बाबे सक्रिय कबार ओपबत ओरुतु दिये ?

(A) उद्दीपक प्रतिक्रियार तत्व	(B) अनुबन्धनवाद तत्व
(C) गेष्टाल्ट तत्व वा सामग्रिकतावाद	(D) रचनात्मकवाद

2. शिक्षणेर कौन तत्वटि छात्र-छात्रीदेर केवल नीरव श्रोता होयार परिबर्ते ज्ञान आविष्कारेर जन्य सक्रिय करार उपर ओरुतु देय ?

(A) उद्दीपक प्रतिक्रिया तत्व	(B) अनुबन्धनवाद (conditioning theory) तत्व
(C) गेष्टाल्ट तत्व वा सामग्रिकतावाद	(D) रचनात्मकवाद/वा गठनात्मकवाद

2. सोलोनयनि बबे theory आ फरायसाफोरखौ सिरि खोनासंग्राल' जानायनि सोलाय गियान बुखानो थाखय सांग्रां खालामनायनि सायाव गोनांथि होयो -

(A) Stimulus Response Theory	(B) Conditioning Theory
(C) Gestalt Theory	(D) Constructivist Theory

2. शिक्षा प्राप्ति का कौन-सा तत्व के द्वारा छात्र-छात्राओं को केवल निरव श्रोता होने के बदले ज्ञान का आविष्कार के लिए सक्रिय करने पर महत्त्व प्रदान करता है ?

(A) उद्दीपक प्रतिक्रिया का तत्व	(B) अनुबन्धनवाद तत्व
(C) गेष्टाल या सामग्रिकतावाद	(D) रचनात्मकतावाद

2. Which theory of learning emphasise on making the student active for the discovery of knowledge in place of becoming a passive listener only ?

(A) Stimulus Response Theory	(B) Conditioning Theory
(C) Gestalt Theory	(D) Constructivist Theory

3. বুদ্ধাংশ নির্ণয়ৰ শুদ্ধ পদ্ধতিটো হ'ল :

(A) $IQ = \frac{\text{মানসিক বয়স}}{\text{কালক্রমিক বয়স}}$

(B) $IQ = \frac{\text{মানসিক বয়স}}{\text{কালক্রমিক বয়স}} \times 100$

(C) $IQ = \frac{\text{কালক্রমিক বয়স}}{\text{মানসিক বয়স}} \times 100$

(D) $IQ = \frac{\text{কালক্রমিক বয়স}}{\text{মানসিক বয়স}}$

3. বুদ্ধাংশৰ নিৰ্ণয়ৰ শুদ্ধ পদ্ধতিটি হ'ল :

(A) $IQ = \frac{\text{মানসিক বয়স}}{\text{কালক্রমিক বয়স}}$

(B) $IQ = \frac{\text{মানসিক বয়স}}{\text{কালক্রমিক বয়স}} \times 100$

(C) $IQ = \frac{\text{কালক্রমিক বয়স}}{\text{মানসিক বয়স}} \times 100$

(D) $IQ = \frac{\text{কালক্রমিক বয়স}}{\text{মানসিক বয়স}}$

3. Intelligence Quotient (IQ) दिहनायनि थार आदबा जाबाय -

(A) $IQ = \frac{\text{Mental age}}{\text{Chronological age}}$

(B) $IQ = \frac{\text{Mental age}}{\text{Chronological age}} \times 100$

(C) $IQ = \frac{\text{Chronological age}}{\text{Mental age}} \times 100$

(D) $IQ = \frac{\text{Chronological age}}{\text{Mental age}}$

3. बौद्धिक स्तर निर्णय का शुद्ध पद्धति है :

(A) $IQ = \frac{\text{मानसिक उम्र}}{\text{कालक्रमिक उम्र}}$

(B) $IQ = \frac{\text{मानसिक उम्र}}{\text{कालक्रमिक उम्र}} \times 100$

(C) $IQ = \frac{\text{कालक्रमिक उम्र}}{\text{मानसिक उम्र}} \times 100$

(D) $IQ = \frac{\text{कालक्रमिक उम्र}}{\text{मानसिक उम्र}}$

3. The correct method of calculating Intelligence Quotient (IQ) is :

(A) $IQ = \frac{\text{Mental age}}{\text{Chronological age}}$

(B) $IQ = \frac{\text{Mental age}}{\text{Chronological age}} \times 100$

(C) $IQ = \frac{\text{Chronological age}}{\text{Mental age}} \times 100$

(D) $IQ = \frac{\text{Chronological age}}{\text{Mental age}}$

4. যেতিয়া কোনো এক সমস্যাৰ এটাতকৈ বেছি সম্ভাব্য সমাধান থাকে, আৰু তেনেধৰনৰ সমস্যাৰ সম্ভাব্য সমাধান সৃষ্টি কৰিব পৰা চিন্তনক কি নামেৰে জনা যায় ?
- (A) অভিসাৰী চিন্তন (B) অপসাৰী চিন্তন
(C) প্রতিফলক চিন্তন (D) সমালোচনাত্মক (critical) চিন্তন
4. যখন কোনো এক সমস্যাৰ একটিকৈ বেছি সম্ভাব্য সমাধান থাকে, এবং সেই ধৰনেৰ সমস্যা সম্ভাব্য সমাধান সৃষ্টি করতে পারা চিন্তনকে परिचित करा हवे :
- (A) अभिसारी चिन्तन (B) अपसारी चिन्तन
(C) प्रतिफलक चिन्तन (D) समालोचनात्मक (critical) चिन्तन
4. जेव्हा बरेबा मोनसे जेनाखी बोसोनो मोनसेनिफ्रय बांसिन राहा थायो आरो बेबादि जेना बोसोनो हाथाव सान्नाय सोमजिखानाय मावखान्थिखौ मा मुंजो मिथिनाय जायो :
- (A) Convergent Thinking (B) Divergent Thinking
(C) Reflective Thinking (D) Critical Thinking
4. जब कोई एक समस्या का एक से अधिक संभाव्य समाधान रहते हैं, और ऐसे ही समस्या का समाधान सृष्टि करने वाला चिंतन को किस नाम से जानता है ?
- (A) अभिसारी चिंतन (B) अपसारी चिंतन
(C) प्रतिफलक चिंतन (D) समालोचनात्मक चिंतन
4. When a problem has more than one probable solution, and the thinking process which create those probable solution for the problem is called :
- (A) Convergent Thinking (B) Divergent Thinking
(C) Reflective Thinking (D) Critical Thinking
-
5. बुद्धिৰ তত্ত্বসমূহ আৰু এই তত্ত্ব আগবঢ়োৱা ব্যক্তিৰ নাম তলত দিয়া হৈছে :
বুদ্ধিৰ তত্ত্বসমূহ	তত্ত্ব আগবঢ়োৱা ব্যক্তি
(a) দ্বি-উপাদান তত্ত্ব	(i) থৰ্নডাইক
(b) বহু উপাদান তত্ত্ব	(ii) স্পিয়েৰমেন
(c) সমূহীয়া উপাদান তত্ত্ব	(iii) থমচন
(d) প্রতিদর্শ সংগ্রহকৰণ তত্ত্ব	(iv) থাৰ্টোন
- শুদ্ধ মিলটো বাচি উলিওৱা।
- (A) (a) - (ii), (b) - (iii), (c) - (i), (d) - (iv) (B) (a) - (i), (b) - (ii), (c) - (iii), (d) - (iv)
(C) (a) - (iii), (b) - (iv), (c) - (i), (d) - (ii) (D) (a) - (ii), (b) - (i), (c) - (iv), (d) - (iii)

5. बुद्धि तत्त्वसमूह एवं এই তত্ত্ব উপস্থাপক ব্যক্তির নাম নিচে দেওয়া হল :

বুদ্ধির তত্ত্বসমূহ	তত্ত্ব উপস্থাপক ব্যক্তি
(a) দ্বি-উপাদান তত্ত্ব	(i) থর্নডাইক
(b) বহু উপাদান তত্ত্ব	(ii) স্পিয়ারমেন
(c) শ্রেণী বা সমষ্টি উপাদান তত্ত্ব	(iii) থমসন
(d) নমুনা তত্ত্ব	(iv) থাস্টোন

শুদ্ধ মিলগুলি লেখ :

(A) (a)-(ii), (b)-(iii), (c)-(i), (d)-(iv)	(B) (a)-(i), (b)-(ii), (c)-(iii), (d)-(iv)
(C) (a)-(iii), (b)-(iv), (c)-(i), (d)-(ii)	(D) (a)-(ii), (b)-(i), (c)-(iv), (d)-(iii)

5. Theory of Intelligence আরো বেফোরনি दिहुनगिरिफोरखौ गाहायाव होनाय जाबाय -

Theory of Intelligence	Propounders
(a) Two factor theory	(i) Thorndike
(b) Multi factor theory	(ii) Spearman
(c) Group factor theory	(iii) Thomson
(d) Sampling theory	(iv) Thurstone

थार फिनखौ सायख' -

(A) (a)-(ii), (b)-(iii), (c)-(i), (d)-(iv)	(B) (a)-(i), (b)-(ii), (c)-(iii), (d)-(iv)
(C) (a)-(iii), (b)-(iv), (c)-(i), (d)-(ii)	(D) (a)-(ii), (b)-(i), (c)-(iv), (d)-(iii)

5. बुद्धि का तत्त्व समूह और इस तत्त्व को प्रस्तुत करने वाले व्यक्ति के नाम नीचे दिए गए हैं :

बुद्धि का तत्त्व समूह	तत्त्व प्रस्तुत करने वाले व्यक्ति
(a) द्वि-उपादान तत्त्व	(i) थॉर्नडाइक
(b) बहु उपादान तत्त्व	(ii) स्पियरमन
(c) सामूहिक उपादान तत्त्व	(iii) थॉमसन
(d) प्रतिदर्श संग्रहकरण तत्त्व	(iv) थॉस्टोन

शुद्ध मेल को चुनिंएगा :

(A) (a)-(ii), (b)-(iii), (c)-(i), (d)-(iv)	(B) (a)-(i), (b)-(ii), (c)-(iii), (d)-(iv)
(C) (a)-(iii), (b)-(iv), (c)-(i), (d)-(ii)	(D) (a)-(ii), (b)-(i), (c)-(iv), (d)-(iii)

5. Theory of Intelligence and their Propounders are given below :

Theory of Intelligence	Propounders
(a) Two factor theory	(i) Thorndike
(b) Multi factor theory	(ii) Spearman
(c) Group factor theory	(iii) Thomson
(d) Sampling theory	(iv) Thurstone

Choose the correct match :

(A) (a)-(ii), (b)-(iii), (c)-(i), (d)-(iv)	(B) (a)-(i), (b)-(ii), (c)-(iii), (d)-(iv)
(C) (a)-(iii), (b)-(iv), (c)-(i), (d)-(ii)	(D) (a)-(ii), (b)-(i), (c)-(iv), (d)-(iii)

6. তলত দিয়া কোনবোৰ গঠনমূলক মূল্যায়নৰ বৈশিষ্ট্য ?

- (a) ই নিদানমূলক আৰু প্ৰতিকারমূলক । (b) ই ফলপ্ৰসূ দৃষ্টীকৰণৰ সুবিধা দিয়ে ।
(c) ই এক প্ৰকাৰৰ উৎপাদ মূল্যায়ন । (d) ই ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ অংশগ্ৰহণৰ সুযোগ প্ৰদান কৰে ।

শুদ্ধ বিকল্পটো বাচি উলিওৱা :

- (A) কেৱল (a), (b) আৰু (d) (B) কেৱল (c) আৰু (d)
(C) কেৱল (c) (D) কেৱল (a), (c) আৰু (d)

6. নীচের দেওয়া কোনগুলি গঠনমূলক মূল্যায়নের বৈশিষ্ট্য ?

- (a) ইহা নিদানমূলক এবং প্ৰতিকারমূলক । (b) ইহা ফলপ্ৰসূ দৃষ্টীকৰণৰ সুবিধা দেয় ।
(c) ইহা এক প্ৰকাৰৰ উৎপাদন মূল্যায়ন । (d) ইহা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ অংশগ্ৰহণৰ সুযোগ প্ৰদান কৰে ।

শুদ্ধ উত্তৰটি লেখ ।

- (A) কেবল (a), (b) এবং (d) (B) কেবল (c) এবং (d)
(C) কেবল (c) (D) কেবল (a), (c) এবং (d)

6. गहायनि बबे formative evaluation नि अखुथाइफोर –

- (a) It is diagnostic and remedial (b) It gives provision of effective feedback
(c) It is a type of product evaluation (d) It gives opportunity of student's participation

থার ফিনখ্রৌ সাযখ' –

- (A) (a), (b) আরো (d) আল' (B) (c) আরো (d) আল'
(C) (c) আল' (D) (a), (c) আরো (d) আল'

6. निम्नलिखित कौन-सा गठनमूलक मूल्यांकन का वैशिष्ट्य है ?

- (a) यह निदानमूलक और प्रतिकारमूलक है । (b) इससे परिणामसूचक दृढीकरण सुविधा देता है ।
(c) यह एक प्रकार का उत्पाद मूल्यांकन है । (d) इससे छात्र-छात्राओं को अंशग্ৰहण के लिए सुविधा प्रदान करता है ।

शुद्ध विकल्प को चुनिए :

- (A) केवल (a), (b) और (d) (B) केवल (c) और (d)
(C) केवल (c) (D) केवल (a), (c) और (d)

6. Which of the following is/are the characteristics of formative evaluation ?

- (a) It is diagnostic and remedial (b) It gives provision of effective feedback
(c) It is a type of product evaluation (d) It gives opportunity of students' participation

Choose the correct option :

- (A) (a), (b) and (d) only (B) (c) and (d) only
(C) (c) only (D) (a), (c) and (d) only

7. শিকনৰ আনুভূতিক ক্ষেত্ৰৰ স্তৰসমূহৰ **শুদ্ধ** ক্ৰমটো কি ?
- (A) গ্ৰহণ কৰা → প্ৰতিক্ৰিয়া → মূল্য আৰোপ কৰা → সংগঠন → বৈশিষ্ট্যকৰণ
 (B) গ্ৰহণ কৰা → মূল্য আৰোপ কৰা → সংগঠন → প্ৰতিক্ৰিয়া → বৈশিষ্ট্যকৰণ
 (C) প্ৰতিক্ৰিয়া → গ্ৰহণ কৰা → মূল্য আৰোপ কৰা → সংগঠন → বৈশিষ্ট্যকৰণ
 (D) মূল্য আৰোপ কৰা → গ্ৰহণ কৰা → সংগঠন → বৈশিষ্ট্যকৰণ → প্ৰতিক্ৰিয়া
7. শিক্ষণেৰ আনুভূতিক ক্ষেত্ৰেৰ স্তৰসমূহ **শুদ্ধ** ক্ৰমে কি ?
- (A) গ্ৰহণ কৰা → প্ৰতিক্ৰিয়া → মূল্য আৰোপ কৰা → সংগঠন → বৈশিষ্ট্যকৰণ
 (B) গ্ৰহণ কৰা → মূল্য আৰোপ কৰা → সংগঠন → প্ৰতিক্ৰিয়া → বৈশিষ্ট্যকৰণ
 (C) প্ৰতিক্ৰিয়া → গ্ৰহণ কৰা → মূল্য আৰোপ কৰা → সংগঠন → বৈশিষ্ট্যকৰণ
 (D) মূল্য আৰোপ কৰা → গ্ৰহণ কৰা → সংগঠন → বৈশিষ্ট্যকৰণ → প্ৰতিক্ৰিয়া
7. সোলোঁনায়নি গোহোম গোনাঁ আবথানি থাখোফোৰনি থাৰ ফাৰিয়া মা -
- (A) Receiving → Responding → Valuing → Organization → Characterization
 (B) Receiving → Valuing → Organization → Responding → Characterization
 (C) Responding → Receiving → Valuing → Organization → Characterization
 (D) Valuing → Receiving → Organization → Characterization → Responding
7. शिक्षा प्राप्ति का आनुभूतिक क्षेत्र का स्तर समूह का शुद्ध क्रम क्या है ?
- (A) ग्रहण करना → प्रतिक्रिया → मूल्यांकन करना → संगठन → वैशिष्ट्यकरण
 (B) ग्रहण करना → मूल्यांकन करना → संगठन → प्रतिक्रिया → वैशिष्ट्यकरण
 (C) प्रतिक्रिया → ग्रहण करना → मूल्यांकन करना → संगठन → वैशिष्ट्यकरण
 (D) मूल्यांकन करना → ग्रहण करना → संगठन → वैशिष्ट्यकरण → प्रतिक्रिया
7. What is the correct sequence of steps of affective domain of learning ?
- (A) Receiving → Responding → Valuing → Organization → Characterization
 (B) Receiving → Valuing → Organization → Responding → Characterization
 (C) Responding → Receiving → Valuing → Organization → Characterization
 (D) Valuing → Receiving → Organization → Characterization → Responding
-
8. এজন নেতা হিচাপে শিক্ষকজনে :
- (A) সকলোৰে ওপৰত ক্ষমতা আৰু আধিপত্য বিস্তাৰ কৰিব লাগে
 (B) কৰ্তৃত্বশালী হ'ব লাগে
 (C) একনায়কত্ববাদ পাব লাগে
 (D) গতিশীল হ'ব লাগে

8. একজন নেতা হিসাবে শিক্ষকের ভূমিকা :
- (A) সকলের প্রতি ক্ষমতা এবং আধিপত্য বিস্তার করতে হবে
  - (B) কর্তৃত্বশালী হতে হবে
  - (C) একনায়কত্ববাদ হতে হবে
  - (D) গতিশীল হতে হবে

8. सासे दैदेनगिरि महरै फोरोंगिरिया -
- (A) गासैनोबो गोहो आरो देरसिन गोहोख्रौ रानसारना होनांगौ
  - (B) खुंथाइगिरि जानो नांगौ
  - (C) गावल ' गोहोख्रौ लानो नांगौ
  - (D) ख्वारथाइगोनां जानो नांगौ

8. एक नेता के रूप में शिक्षक का _____ ।
- (A) सबके ऊपर क्षमता और आधिपत्य विस्तार करना चाहिए
  - (B) कर्तृत्वशाली होना चाहिए
  - (C) एकनायकत्ववादी होना चाहिए
  - (D) गतिशील होना चाहिए

8. As a leader the teacher must try to :
- (A) attain power and supremacy over others
  - (B) be authoritative
  - (C) attain dictatorship
  - (D) be dynamic

-
9. শ্রেণীকোঠাত শিক্ষকে পাঠদান ফলপ্রসূভাবে সম্পাদন কৰিবলৈ ছাত্ৰছাত্ৰীৰ প্ৰাৰম্ভিক মনোযোগ আকৰ্ষণ কৰিব লাগে। এই ক্ষেত্ৰত শিকনৰ কোনটো নীতি প্ৰয়োগ হৈছে ?

- (A) প্ৰস্তুতিৰ নীতি
- (B) অনুশীলনৰ নীতি
- (C) ফলাফলৰ নীতি
- (D) উদ্দীপকৰ প্ৰাৰম্ভিক নীতি

9. শ্ৰেণীকক্ষে, শিক্ষককে पाठदान फलप्रसूभावे सम्पादन करार जन्य छात्रछात्रीर प्रारम्भिक मनोयोग आकर्षण करते हवे। এই ক্ষেত্ৰতে শিক্ষণেৰ কোন নীতিটি প্ৰয়োগ হৈছে ?

- (A) প্ৰস্তুতিৰ নীতি
- (B) অনুশীলন নীতি
- (C) ফলাফল নীতি
- (D) উদ্দীপকেৰ প্ৰাৰম্ভিক নীতি

9. गंसे थाखो खथायाव गोहोम गोनां फरा फोरोंनो थाखाय फोरोंगिरिया फरायसाफोरखौ गोसो गुदुं खलामग्रोनो गोनां जायो। बे बिथिडाव बबे सोलोंनायनि खान्थिखौ बाहायनाय जायो -
- (A) Law of readiness (B) Law of exercise
(C) Law of effect (D) Law of intensity of stimulus
9. कक्षा में शिक्षक पाठदान सफलतापूर्वक सम्पादन करने के लिए छात्र/छात्राओं को प्रारम्भिक ध्यानाकर्षित करना चाहिए। इस क्षेत्र में शिक्षा प्राप्त के लिए कौन-सी नीति प्रयोग की जाती है?
- (A) तैयारी की नीति (B) अनुशीलन की नीति
(C) परिणाम की नीति (D) उद्दीपक का प्रावलय की नीति
9. In a classroom, teacher should gain preliminary attention of students to impart a lesson effectively. In this case, which of the laws of learning is applied ?
- (A) Law of readiness (B) Law of exercise
(C) Law of effect (D) Law of intensity of stimulus

10. তলত দিয়া কোনটো/কোনবোৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সাফল্য অভিৰোচনৰ মূল উপাদান ?
- (A) ঘৰৰ পৰিবেশ, বিদ্যালয়ৰ পৰিবেশ।
(B) কেৱল ঘৰৰ পৰিবেশ।
(C) ঘৰৰ পৰিবেশ, বিদ্যালয়ৰ পৰিবেশ আৰু সামাজিক পৰিবেশ।
(D) কেৱল বিদ্যালয়ৰ পৰিবেশ।
10. নীচের দেওয়া কোনগুলি ছাত্র-ছাত্রীর সাফল্য অর্জনের প্রধান উপাদান ?
- (A) বাড়ির পরিবেশ ও বিদ্যালয়ের পরিবেশ
(B) শুধু বাড়ির পরিবেশ
(C) বাড়ির পরিবেশ, বিদ্যালয়ের পরিবেশ ও সামাজিক পরিবেশ
(D) শুধু বিদ্যালয়ের পরিবেশ
10. फरायसाफोरनि achievement motivation नि थाखय गाहायनि बबे गुदिमुवाफोरा गोनां -
- (A) नखरारि आबहावा आरो फरायसालि आबहावा
(B) नखरारि आबहावाल'
(C) नखरारि आबहावा, फरायसालि आबहावा आरो समाजारि आबहावा
(D) फरायसालि आबहावाल'
10. निम्नलिखित कौन-सा/किन उपादान छात्र/छात्राओं के सफलता का अभिप्रेरण का मूल उपादान है ?
- (A) घर का परिवेश, विद्यालय का परिवेश।
(B) मात्र घर का परिवेश।
(C) घर का परिवेश, विद्यालय का परिवेश और सामाजिक परिवेश।
(D) मात्र विद्यालय का परिवेश।

10. Which of the following is/are important elements of achievement motivation of students ?
- (A) Home environment and School environment
(B) Home environment only
(C) Home environment, School environment and Social environment
(D) School environment only
-

11. মনোনাটক (Psychodrama) হৈছে :

- (A) এটা ব্যক্তিত্বৰ তত্ত্বৰ নাম (B) ব্যক্তিত্বৰ ওপৰত থকা এখন কিতাপৰ নাম
(C) এক প্ৰকাৰৰ চাইক'থেৰাপী (D) এবিধ ব্যক্তিত্বৰ সংলক্ষণ

11. মনোনাটক (Psychodrama) হৈছে :

- (A) একটি ব্যক্তিত্ব তত্ত্বৰ নাম (B) ব্যক্তিত্বৰ উপৰে লেখা একটি গ্ৰন্থৰ নাম
(C) এক প্ৰকাৰ সাইকোথেৰাপি (D) এক ধৰনেৰ ব্যক্তিত্বৰ সংলক্ষণ

11. Psychodrama যা জাৰায় _____.

- (A) personality theory নি মনসে মুঁ (B) personality গোনাঁ গাঁসে বিজাৰনি মুঁ
(C) psychotherapy নি মনসে মৱ (D) ৰোখ্ৰেমসে personality নি আখ্ৰু

11. मनोनाटक (Psychodrama) है :

- (A) एक व्यक्तित्व के तत्त्व का नाम। (B) व्यक्तित्व के ऊपर में रहनेवाली एक किताब का नाम।
(C) एक प्रकार का साइकोथेरापी। (D) एक प्रकार व्यक्तित्व का संलग्न।

11. Psychodrama is _____.

- (A) name of a personality theory (B) name of a book on personality
(C) a form of psychotherapy (D) a personality trait
-

12. শিশুৰ মাজত সৃজনশীলতাৰ বিকাশৰ কৌশলসমূহে অন্তৰ্গত কৰে :

- (A) ধাৰণাৰ উপস্থাপন (B) সমস্যাৰ সমাধান
(C) দলীয় আলোচনা (D) উপৰোক্ত সকলো

12. শিশুৰ মध्ये सृजनशीलताৰ বিকাশৰ কৌশলসমূহে অন্তৰ্গত কৰে :

- (A) ধাৰণাৰ উপস্থাপন (B) সমস্যাৰ সমাধান
(C) দলীয় আলোচনা (D) উপৰেৰ সবগুলি

12. खुदियाफोरनि गेजेराव सोरजिलु जौगाख्रानायनि सिनि आदबफोराव थाफायो :

- (A) सान्दांथि दिन्धिफुंनय (B) जेंना बोस्त्रानाय
(C) हान्जा सावरायनाय (D) गोजौनि गासैबो

12. शिक्षु के बीच सृजनात्मकता (Creativity) का विकास का कौशल समूह को अन्तर्गत करते हैं :

- (A) धारणा का उपस्थापन (B) समस्या का समाधान
(C) सामूहिक आलोचना (Group discussion) (D) उपर्युक्त सभी

12. Techniques for fostering creativity in children include :

- (A) Concept presentation (B) Problem solving
(C) Group discussion (D) All of the above

13. 'दृष्टीकरण धारणा' तलर कौनटौ तत्रुड मूल उपादान ?

- (A) शिकनर अनुबन्धन तत्रुड। (B) शिकनर कार्यात्मक अनुबन्धन तत्रुड।
(C) शिकनर सामग्रिकतावाद तत्रुड। (D) शिकनर डूल आरु प्रचेष्टा तत्रुड।

13. 'बल प्रयोग धारणा' (Concept of reinforcement) नीचेर कौन तत्रुडेर मूल उपादान ?

- (A) शिकनेर अनुबन्धन (Classical) तत्रुड (B) शिकनेर कार्यात्मक अनुबन्धन तत्रुड
(C) शिकनेर सामग्रिकतावाद तत्रुड (D) शिकनेर डूल एवंग प्रचेष्टा तत्रुड

13. "Concept of reinforcement" आ मोनसे गौनर गुदिमुवा -

- (A) Classical conditioning theory of learning नि
(B) Operant conditioning theory of learning नि
(C) Gestalt theory of learning नि
(D) Trial and error theory of learning नि

13. 'सुदृढीकरण की धारणा' निम्नलिखित कौन-सा तत्त्व का मूल उपादान है ?

- (A) शिक्षा प्राप्ति का अनुबन्धन तत्त्व (B) शिक्षा प्राप्ति का कार्यात्मक अनुबन्धन तत्त्व
(C) शिक्षा प्राप्ति का सामग्रिकतावाद तत्त्व (D) शिक्षा प्राप्ति की डूल और प्रचेष्टा तत्त्व

13. "Concept of reinforcement" is an important element of :

- (A) Classical conditioning theory of learning
(B) Operant conditioning theory of learning
(C) Gestalt theory of learning
(D) Trial and error theory of learning

14. শিশু মনোবিজ্ঞানৰ পিতৃ কোন ?
 (A) ষ্টেনলি হল (B) ইভান পেভলভ (C) উল্ফগেং কহলাৰ (D) কাৰ্ট লেবিন
14. শিশু মনোবিজ্ঞানৰ জনক কে ?
 (A) ষ্টেনলি হল (B) ইভান প্যাভলভ (C) উল্ফগেং কোহলাৰ (D) কাৰ্ট লেবিন
14. খুদিয়া গোস্বামী বিজ্ঞাননি বিফায়া সৌর :
 (A) ষ্টেনলি হল (B) ইভান পেভলভ (C) উল্ফগেং কহলাৰ (D) কাৰ্ট লেবিন
14. शिशु मनोविज्ञान का जनक कौन है ?
 (A) स्टैनलि हाल (B) इवान पावलोव (C) उलफगोङ कोहलार (D) कर्ट लेविन
14. Who is the father of Child Psychology ?
 (A) Stanley Hall (B) Ivan Pavlov (C) Wolfgang Kohler (D) Kurt Lewin

15. মানসিকভাৱে স্বাস্থ্যবান শিক্ষকসকলে তলৰ কোনকেইটা বৈশিষ্ট্য প্ৰদৰ্শন কৰে ?
 (a) তেওঁলোকে নিজৰ কেৱল সবলতা সম্পৰ্কে ভালদৰে জানে।
 (b) তেওঁলোকে আনৰ কেৱল দুৰ্বলতা সম্পৰ্কে ভালদৰে জানে।
 (c) তেওঁলোকে নিজৰ ভুলবোৰ শুধৰুৱাৰ উপায় উলিয়াই লয়।
 (d) নিজৰ কৰ্মকালৈ তেওঁলোক সন্তুষ্ট।
 (e) তেওঁলোকে অকৃতকাৰ্য্যতাক অতি সহজে গ্ৰহণ কৰিব পাৰে।

শুদ্ধ বিকল্পটো বাচি উলিওৱা :

- (A) (a), (c), (d) আৰু (e) (B) (a) আৰু (b)
 (C) (c), (d) আৰু (e) (D) (a), (c) আৰু (d)

15. মানসিকভাৱে স্বাস্থ্যবান শিক্ষকৰা নীচৰ কোন বৈশিষ্ট্যগুলি প্ৰদৰ্শন কৰে ?
 (a) তাহাৰ কেবল নিজৰ সবলতা সম্পৰ্কে ভালোভাৱে জানে।
 (b) তাহাৰ কেবল অন্যৰ দুৰ্বলতা সম্পৰ্কে ভালোভাৱে জানে।
 (c) তাহাৰ নিজৰ ত্ৰুটিগুলি শুধৰানোৰ উপায় বের কৰে।
 (d) নিজৰ কাজে তাহাৰ সন্তুষ্ট।
 (e) তাহাৰ অকৃতকাৰ্য্যতাকে অতি সহজে গ্ৰহণ কৰতে পাৰে।

শুদ্ধ উত্তৰগুলি লেখ :

- (A) (a), (c), (d) এবং (e) (B) (a) এবং (b)
 (C) (c), (d) এবং (e) (D) (a), (c) এবং (d)

15. सावस्त्रियारि आरो गोसोआरि गोख्रों फोरोंगिरिफोरनियाव गाहायनि बबे आयुथाइफोरखै नुनो मोनो -

- (a) बिसोरो गावसोरनि गोहोखौल' मोजाडै मिथियो
- (b) बिसोरो गुबुननि लोरबांथिखौल' मोजाडै मिथियो
- (c) बिसोरो गावसोरनि गोरान्थिखौ सुद्रायनो राहा नागिरना लायो
- (d) बिसोरो गावसोरनि खामानिखौ लानानै गोजोत्राय मोनो
- (e) बिसोरो फैमाल जानायखै गोरलैयै नाजावना लायो

थार फिनखौ सायख' -

- (A) (a), (c), (d) आरो (e) (B) (a) आरो (b)
- (C) (c), (d) आरो (e) (D) (a), (c) आरो (d)

15. मानसिक रूप से स्वास्थ्यवान शिक्षकगण निम्नलिखित किन वैशिष्ट्य को प्रदर्शित करते हैं ?

- (a) इन्होंने अपने को मात्र मनोबल को भलिभाँति जानते हैं।
- (b) इन्होंने दूसरों के केवल दुर्बलता को भलिभाँति जानते हैं।
- (c) इन्होंने अपनी गलती को सुधारने के लिए उपाय खोज लेते हैं।
- (d) अपने कर्म को लेकर सन्तुष्ट रहते हैं।
- (e) इन्होंने अपना विफलता को सहज रूप से ग्रहण कर लेते हैं।

शुद्ध उत्तर को चुनिएगा :

- (A) (a), (c), (d) और (e) (B) (a) और (b)
- (C) (c), (d) और (e) (D) (a), (c) और (d)

15. Which of the following characteristics are exhibited by mentally healthy teachers ?

- (a) They know well about their strengths only.
- (b) They know well about others' weaknesses only.
- (c) They find means of correcting their own mistakes.
- (d) They are satisfied with their job.
- (e) They accept failure very easily.

Choose the correct option :

- (A) (a), (c), (d) and (e) (B) (a) and (b)
- (C) (c), (d) and (e) (D) (a), (c) and (d)

16. তলৰ কোনটো অভিৰোচন প্রক্রিয়াৰ অংশ নহয় ?

- (A) প্রয়োজন (B) প্রেরণা (C) প্রবোচক (D) বংশগতি

16. নীচের কোনটি অনুপ্রেরণা প্রক্রিয়াৰ অংশ নয় ?

- (A) প্রয়োজন (B) প্রেরণা (C) প্রবোচক (D) বংশগতি

16. गाहायनि बबे मोनसेया गोसो दुंखांहोनाय मावखान्थि (motivation process) नि मोनसे बाहागो नडा -

- (A) Need (B) Drives (C) Incentives (D) Heredity

16. निम्नलिखित कौन-सा अभिप्रेरण प्रक्रिया का अंश नहीं है ?
 (A) प्रयोजन (B) प्रेरणा (C) प्ररोचक (D) वंशगति
16. Which of the following is **not** a part of motivation process ?
 (A) Need (B) Drives (C) Incentives (D) Heredity
-
17. সৃজনশীলতার 'স্তরতত্ত্ব' কোনে বিকাশ করিছিল ?
 (A) টেইলর (B) ড্রিভার (C) ক্র (D) ব্রুস
17. সৃজনশীলতার 'স্তরতত্ত্ব' কে বিকাশ বা সৃষ্টি করেছিল ?
 (A) টেলর (B) ড্রিভার (C) ক্র (D) ব্রুস
17. Creativity নি Level theory খ্রী সোর দাবগাখাংহোদোঁমোন –
 (A) Taylor (B) Drever (C) Crow (D) Bruce
17. 'সৃজনাत्मकता' स्तर तत्त्व का विकास किसने किया था ?
 (A) टेलर (B) ड्रिवार (C) क्रो (D) ब्रूस
17. Who developed the level theory of creativity ?
 (A) Taylor (B) Drever (C) Crow (D) Bruce
-
18. অনুশীলনৰ নীতিয়ে গুরুত্ব দিয়ে :
 (A) ফলপ্রসূ শিকনৰ অবিৰত অভ্যাসৰ (B) শিক্ষার্থীৰ নতুন শিকনৰ প্রতি আগ্রহ সৃষ্টি কৰাত
 (C) যিমানদূৰ পাৰি বিফলতা পৰিহাৰ কৰাত (D) শিক্ষার্থীৰ কৌতূহল বৃদ্ধিত
18. অনুশীলন নীতি গুরুত্ব প্রদান করে :
 (A) ফলপ্রসূ শিক্ষণের অবিরাম অভ্যাসের ওপর (B) শিক্ষার্থীর নতুন শিক্ষণের প্রতি আগ্রহ সৃষ্টি করার ওপর
 (C) যতদূর সম্ভব বিফলতা পরিহার করার ওপর (D) শিক্ষার্থীর কৌতূহল বৃদ্ধি করার ওপর
18. Law of Exercise আ गोनार्थि होयो –
 (A) फिथाइ गोनार्थि सोलोनार्थिनि सर्सायाव (B) फरायसाया गोदान बिथिं सोलोनार्थिनि फार्से गोसो जाहोनायाव
 (C) जेसेबां हायो फैमालख्रौ जानगारहोनायाव (D) सोलोग्रानि गोसो जानायख्रौ बांहोनायाव
18. अनुशीलन नीति द्वारा महत्त्व प्रदान करते हैं :
 (A) सफल शिक्षा प्राप्ति का अविरत अभ्यास से। (B) शिक्षार्थी का नया शिक्षा प्राप्ति के प्रति आग्रह सृष्टि करने में।
 (C) जहाँ तक हो सके विफलता को परिहार करने में। (D) शिक्षार्थी को जिज्ञासा वृद्धि करने में।
18. The law of exercise emphasises on :
 (A) Constant practice of useful learning (B) Arouse of interest of the pupils towards new learning
 (C) Avoiding failure as far as possible (D) Increasing curiosity of the learner
-

19. तलत दिया कौनटो/कौनकेइटा उक्ति शिशुर् वृद्धि आरु विकाशर् फ्फेदत शुद्ध ?
- (a) वृद्धिसे केवल जैविक आरु दैहिक परिवर्तनक सूचाय ; किन्तु विकाशे मानसिक, सामाजिक आरु आवेगिक परिवर्तनक बुजाय ।
- (b) वृद्धि स्थिरर् ; किन्तु विकाश एटा धारावाहिक प्रक्रिया ।
- (c) विकाशर् अविहने वृद्धि हव नोराबे ।
- (d) वृद्धि आरु विकाश गोटेई जीरन जुर्बि ह्ने थाके ।

शुद्ध उतरटो वाचि उलिओरा :

- (A) केवल (a) (B) (a) आरु (b) (C) (a), (b) आरु (d) (D) (b) आरु (c)

19. नीचेर देओया कौन उक्तिगुलि शिशुर् वृद्धि एवंग विकाशेर् फ्फेदरे शुद्ध ?
- (a) वृद्धि केवल जैविक एवंग दैहिक परिवर्तनके बोबाय, किन्तु विकाश मानसिक, सामाजिक ओ आवेगिक परिवर्तनके बोबाय ।
- (b) वृद्धि स्थिरर् ; किन्तु विकाश एक धारावाहिक प्रक्रिया ।
- (c) विकाश छाड़ा वृद्धि हते पावे ना ।
- (d) वृद्धि ओ विकाश समग्र जीवर्न धरे हते थाके ।

शुद्ध उतरटि वेर कर :

- (A) केवल (a) (B) (a) एवंग (b) (C) (a), (b) एवंग (d) (D) (b) एवंग (c)

19. गाहायनि बबे/बबेफोर बुंधिया खुदिया जौगानाय आरो दावगानायनि बिधिडाव थार -
- (a) जौगानाया जैबारी आरो देहायारि सोलायनायखैल' फोरमायो, नाथाय दावगानाया गोसोआरि, समाजारि आरो आवेगारि सोलायनायखै फोरमायो
- (b) जौगानाया थाथिर गोनां आरो दावगानाया सोलिगासिनो थानाय मावखान्थि
- (c) जौगानाया दावगानाय गैयालासिनो जानो हाया
- (d) जौगानाया आरो दावगानाया जिउनाडै जागासिनो थायो

थार फिनखौ सायख' -

- (A) (a) आल' (B) (a) आरो (b) (C) (a), (b) आरो (d) (D) (b) आरो (c)

19. नीचे दिए गए कौन-सा/किन उक्तियाँ शिशु की वृद्धि और विकास के क्षेत्र में शुद्ध है/हैं ?
- (a) वृद्धि से केवल जैविक और दैहिक परिवर्तन से सम्बन्ध रखते हैं, किन्तु विकास से मानसिक, सामाजिक और आवेगिक परिवर्तन को मानते हैं ।
- (b) वृद्धि स्थिर किन्तु विकास एक अविराम प्रक्रिया है ।
- (c) विकास के बिना वृद्धि नहीं हो सकती ।
- (d) वृद्धि और विकास समग्र जीवन भर चलता है ।

शुद्ध उत्तर को ढूँढ निकालिएगा :

- (A) केवल (a) (B) (a) और (b) (C) (a), (b) और (d) (D) (b) और (c)

19. Which of the following statements on the concept of growth and development of a child is/are correct ?

- (a) Growth refers to only biological and physical changes but development refers to mental, social and emotional changes.
- (b) Growth is static but development is a continuous process.
- (c) Growth can't be taken place without development.
- (d) Growth and development are taken place throughout the life.

Find the correct answer :

- (A) Only (a)   (B) (a) and (b)   (C) (a), (b) and (d)   (D) (b) and (c)
-

20. সামগ্রীক অর্থত, ব্যতিক্রমী শিশু মানে :

- (A) মানসিকভাৱে অসামর্থ্যবান শিশু   (B) নিম্ন বুদ্ধিমত্তাৰ শিশু
- (C) অপসমায়োজৰ সমস্যা থকা শিশু   (D) প্রতিভাবান, বুদ্ধিমান, অনগ্রসৰ, মানসিকভাৱে বাধাগ্ৰস্থ শিশু

20. সামগ্রিক অর্থে ব্যতিক্রমি শিশু মানে :

- (A) মানসিকভাৱে অসামর্থ্যবান শিশু
- (B) নিম্ন বুদ্ধিমত্তায়ুক্ত শিশু
- (C) সামঞ্জস্যহীনতা (maladjustment) বা অসুস্থতাৰ সমস্যা থকা শিশু
- (D) প্রতিভাবান, বুদ্ধিমান, অনগ্রসৰ, মানসিকভাৱে বাধাগ্ৰস্থ শিশু

20. সৌৰবিথিডাৰি ৰোগৰ জৰখা খুদিয়ায়া জাৰায় -

- (A) মেলেমাৰি হামোন্থায গৈয়ি খুদিয়া
- (B) গাহায় থাখোনি সোলো গোনাং খুদিয়া
- (C) গৌৰোবহোনো হায়ি জেনা গোনাং খুদিয়া
- (D) হামোন্থায গোনাং, সোলো গোনাং, উনজানায, মেলেমাৰি গৌহোম গৈয়ি খুদিয়া

20. सामग्रिक अर्थ में, व्यतिक्रमी शिशु का साधन :

- (A) मानसिक रूप से असामर्थ्यवान शिशु   (B) निम्न बुद्धिमान शिशु
- (C) अव्यवस्था समस्या होने वाला शिशु   (D) प्रतिभावान, बुद्धिमान, पिछड़े, मानसिक रूप से बाधाग्रस्त शिशु

20. In inclusive term, exceptional children means :

- (A) the children with mental disabilities
  - (B) the children with low IQ
  - (C) the children with maladjustment problem
  - (D) the gifted, intelligent, backward, mentally retarded childrens
-

21. মাচুল'ৰ অভিৰোচনৰ তত্ত্বমতে, তলত দিয়াবোৰৰ ভিতৰত “প্ৰয়োজন” সমূহৰ শুদ্ধ ক্ৰম কোনটো ?
- (A) নিৰাপত্তাজনিত প্ৰয়োজন → মৰম আৰু স্নেহজনিত প্ৰয়োজন → জৈৱিকতাজনিত প্ৰয়োজন → সন্মানজনিত প্ৰয়োজন → আত্মবিকাশজনিত প্ৰয়োজন
- (B) জৈৱিকতাজনিত প্ৰয়োজন → নিৰাপত্তাজনিত প্ৰয়োজন → মৰম আৰু স্নেহজনিত প্ৰয়োজন → সন্মানজনিত প্ৰয়োজন → আত্মবিকাশজনিত প্ৰয়োজন
- (C) জৈৱিকতাজনিত প্ৰয়োজন → মৰম আৰু স্নেহজনিত প্ৰয়োজন → নিৰাপত্তাজনিত প্ৰয়োজন → আত্মবিকাশজনিত প্ৰয়োজন → সন্মানজনিত প্ৰয়োজন
- (D) মৰম আৰু স্নেহজনিত প্ৰয়োজন → নিৰাপত্তাজনিত প্ৰয়োজন → সন্মানজনিত প্ৰয়োজন → জৈৱিকতাজনিত প্ৰয়োজন → আত্মবিকাশজনিত প্ৰয়োজন
21. মাসলজের প্ৰেৰণাৰ তত্ত্ব মতে, নিচের দেওয়া ‘প্ৰয়োজন’ সমূহৰ শুদ্ধ ক্ৰম কোনটি ?
- (A) নিৰাপত্তাজনিত প্ৰয়োজন → ভালবাসা এবং স্নেহজনিত প্ৰয়োজন → জৈৱিকতাজনিত প্ৰয়োজন → সন্মানজনিত প্ৰয়োজন → আত্মবিকাশজনিত প্ৰয়োজন
- (B) জৈৱিকতাজনিত প্ৰয়োজন → নিৰাপত্তাজনিত প্ৰয়োজন → ভালবাসা এবং স্নেহজনিত প্ৰয়োজন → সন্মানজনিত প্ৰয়োজন → আত্মবিকাশজনিত প্ৰয়োজন
- (C) জৈৱিকতাজনিত প্ৰয়োজন → ভালবাসা এবং স্নেহজনিত প্ৰয়োজন → নিৰাপত্তাজনিত প্ৰয়োজন → আত্মবিকাশজনিত প্ৰয়োজন → সন্মানজনিত প্ৰয়োজন
- (D) ভালবাসা এবং স্নেহজনিত প্ৰয়োজন → নিৰাপত্তাজনিত প্ৰয়োজন → সন্মানজনিত প্ৰয়োজন → জৈৱিকতাজনিত প্ৰয়োজন → আত্মবিকাশজনিত প্ৰয়োজন
21. Maslow নি theory of motivation বাদিই গাহায়নি বৰে “needs” নি থাৰ ফাৰি –
- (A) Safety needs → Love and belongingness needs → Physiological needs → Esteem needs → Self-actualization needs
- (B) Physiological needs → Safety needs → Love and belongingness needs → Esteem needs → Self-actualization needs
- (C) Physiological needs → Love and belongingness needs → Safety needs → Self-actualization needs → Esteem needs
- (D) Love and belongingness needs → Safety needs → Esteem needs → Physiological needs → Self-actualization needs
21. मैसलो अभिप्रेरण तत्त्व के अनुसार, नीचे दिए गए ‘प्रयोजन’ समूह का शुद्ध क्रम कौन-सा है ?
- (A) सुरक्षात्मक प्रयोजन → प्यार और स्नेहात्मक प्रयोजन → जैविकतात्मक प्रयोजन → सम्मानजनक प्रयोजन → आत्मविकासात्मक प्रयोजन
- (B) जैविकतात्मक प्रयोजन → सुरक्षात्मक प्रयोजन → प्यार और स्नेहात्मक प्रयोजन → सम्मानजनक प्रयोजन → आत्मविकासात्मक प्रयोजन
- (C) जैविकतात्मक प्रयोजन → प्यार और स्नेहात्मक प्रयोजन → सुरक्षात्मक प्रयोजन → आत्मविकासात्मक प्रयोजन → सम्मानजनक प्रयोजन
- (D) प्यार और स्नेहात्मक प्रयोजन → सुरक्षात्मक प्रयोजन → सम्मानजनक प्रयोजन → जैविकतात्मक प्रयोजन → आत्मविकासात्मक प्रयोजन

21. Which of the following is correct sequence of "needs" according to Maslow's theory of motivation ?
- (A) Safety needs → Love and belongingness needs → Physiological needs → Esteem needs → Self-actualization needs
- (B) Physiological needs → Safety needs → Love and belongingness needs → Esteem needs → Self-actualization needs
- (C) Physiological needs → Love and belongingness needs → Safety needs → Self-actualization needs → Esteem needs
- (D) Love and belongingness needs → Safety needs → Esteem needs → Physiological needs → Self-actualization needs

22. তলৰ কোনজন ব্যক্তিয়ে সৃজনশীলতাৰ পৰিমাণৰ বাবে সৃজনশীলতাৰ উপাদানসমূহৰ পৰিমাণৰ ওপৰত প্ৰথমে গুৰুত্ব দিছিল ?

(A) মেকনেইল (B) টৰেন্স (C) থাৰ্ষ্টন (D) কেন্ট

22. নীচের কোন ব্যক্তি সৃজনশীলতার পরিমাপের জন্য সৃজনশীলতার উপাদানসমূহের পরিমাপের উপরে প্ৰথম গুৰুত্ব দিয়েছিলেন ?

(A) মেকনেইল (B) টৰেন্স (C) থাৰ্ষ্টন (D) কেন্ট

22. गाहायनि सोर सुबुडा सोरजिलुनि बिर्बानि थाखाय सोरजिलुनि गुदि मुवाफोरनि बिबां सुनायनि सायाव गिबियै गोनांथि होदोमोन -

(A) McNeil (B) Torence (C) Thurston (D) Kent

22. निम्नलिखित कौन व्यक्ति ने सृजनात्मकता (Creativity) का परिमाण के लिए सृजनात्मकता के उपादान समूह के परिमाण पर सर्वप्रथम महत्त्व प्रदान किया था ?

(A) मकनेइल (B) टोरेंस (C) थार्स्टोन (D) केन्ट

22. Who was the first person to emphasise that creativity should be measured by measuring its elements ?

(A) McNeil (B) Torence (C) Thurston (D) Kent

23. শিক্ষণৰ সক্ৰিয়ত্তৰ স্তৰত তলৰ কোনটো কাৰ্য কৰা নহয় ?

(A) প্ৰকৃত আচৰণমূলক পৰিৱৰ্তনৰ ব্যাখ্যাকৰণ (B) উপযুক্ত মূল্যায়নৰ কৌশল আৰু নিৰ্বাচন
(C) শিক্ষণৰ কৌশল আৰু পছৰ পৰিৱৰ্তন (D) শৈক্ষিক উদ্দেশ্যৰ নিৰ্ধাৰণ

23. শিক্ষণের সক্ৰিয়ত্তর স্তরে নিচের কোনটি কার্যকর নয় ?

(A) প্ৰকৃত আচৰণমূলক পৰিবৰ্তনৰ ব্যাখ্যাকৰণ (B) উপযুক্ত মূল্যায়নৰ কৌশল নিৰ্বাচন
(C) শিক্ষণৰ কৌশল এবং পছৰ পৰিবৰ্তন (D) শিক্ষাৰ উদ্দেশ্য নিৰ্ধাৰণ

23. फोरौनायाव सांग्रांथि खालामनाय बिथिडाव गाहायनि बबे खामानिखौ मावनाय जाया -

(A) थार आखुथाइयारि सोलायनायखौ बेखेवथिनाय (B) आरजाथाव सुमोन्थाइ आदब सायखनाय
(C) फोरौनायनि आदब आरो खान्थिखौ सोलायनाय (D) सोलोंथाइयारि थांखिखौ सायखनाय

23. शिक्षण को सक्रियेतर स्तर में निम्नलिखित कौन-सा कार्य नहीं किया जाता ?
- (A) प्रकृत आचरणमूलक परिवर्तन का व्याख्याकरण (B) उपयुक्त मूल्यांकन का कौशल निर्वाचन
(C) शिक्षण का कौशल और पंथ का परिवर्तन (D) शैक्षिक उद्देश्य का निर्धारण
23. Which of the following is **not** carried out in Post-Active Phase of Teaching ?
- (A) Defining the real behavioural change
(B) Selection of appropriate evaluation techniques
(C) Changing the techniques and strategies of teaching
(D) Setting of educational objectives

24. শিক্ষণৰ বক্তৃতা প্ৰদান পদ্ধতি :
- (A) শিক্ষক কেন্দ্ৰিক (B) ছাত্ৰ-ছাত্ৰী কেন্দ্ৰিক
(C) মনোবিজ্ঞান ভিত্তিক (D) পৰিবেশ কেন্দ্ৰিক

24. শিক্ষণের বক্তৃতা প্ৰদান পদ্ধতি :
- (A) শিক্ষক কেন্দ্ৰিক (B) ছাত্ৰ-ছাত্ৰী কেন্দ্ৰিক
(C) মনোবিজ্ঞান ভিত্তিক (D) পৰিবেশ কেন্দ্ৰিক

24. बिबुंथि आदब (Lecture method) फोरोंनाया जाबाय मोनसे -
- (A) फोरोंगिरिख्रौल ' मिरू खलामनाय (Teacher centric)
(B) फरायसाफोरख्रौल ' मिरू खलामनाय (Student centric)
(C) गोसो बिगियानख्रौल ' बिथा खलामनाय (Psychological based)
(D) आबहावाख्रौल ' मिरू खलामनाय (Environment centric)

24. शिक्षण की व्याख्या प्रदान पद्धति :
- (A) शिक्षक केन्द्रिक (B) छात्र/छात्रा केन्द्रिक
(C) मनोविज्ञान प्रक्रिया (D) परिवेश केन्द्रिक

24. Lecture method of teaching is :
- (A) Teacher centric (B) Student centric
(C) Psychological based (D) Environment centric

25. ধীৰগতিৰ শিকাৰুৰ শ্ৰেণীকোঠাত, বিমূৰ্ত ধাৰণাবোৰ মূৰ্ত কৰিবলৈ, শিক্ষকৰ বাবে আটাইতকৈ ভাল পদ্ধতিটো হ'ল :
- (A) বক্তৃতা পদ্ধতি (B) আলোচনা পদ্ধতি
(C) গৃহকৰ্ম পদ্ধতি (D) প্ৰদৰ্শন পদ্ধতি

25. ধীৰগতিৰ শিক্ষাৰ্থীৰ শ্ৰেণীকক্ষে, বিমূৰ্ত ধাৰণাগুলো মূৰ্ত করার জন্য, শিক্ষকের জন্য সবথেকে ভাল পদ্ধতিটি হল :
- (A) বক্তৃতা পদ্ধতি (B) আলোচনা পদ্ধতি
(C) গৃহকৰ্ম পদ্ধতি (D) প্ৰদৰ্শন পদ্ধতি

25. Abstract सान्दर्भिक concrete महाराव होना लसै सोलोग्रा थाखो खथायाव सासे फोरोगिरिनि साबसिन आदबानो जाबाय -
- (A) Lecture method (बिबुंथि आदब)
 (B) Discussion method (सावराय आदब)
 (C) Home Assignment method (ननि हाबा होनाय आदब)
 (D) Demonstration method (दिन्थिफुं आदब)
25. धीर गति का छात्र को श्रेणी कक्षा में, विमूर्त धारणाओं को मूर्त करने के लिए, शिक्षकों के लिए सबसे अधिक उत्तम पद्धति है :
- (A) व्याख्यान पद्धति (B) आलोचना पद्धति
 (C) गृहकर्म पद्धति (D) प्रदर्शन पद्धति
25. To concretise the abstract concepts in a slow learners' classroom the best method for a teacher is :
- (A) Lecture method (B) Discussion method
 (C) Home Assignment method (D) Demonstration method

-
26. শিক্ষক হিচাপে, অপরাধপ্রবণ শিশুসকলক অভিৰোচনৰ বাবে তলত দিয়াবোৰৰ কোনটো আটাইতকৈ ভাল উপায় ?
- (A) বিদ্যালয়ত খেলাধূলাৰ বাবে পর্যাপ্ত সুযোগ প্রদান কৰা।
 (B) তেওঁলোকক অত্যধিক স্বাধীনতা প্রদান কৰিব লাগে।
 (C) কোনো বিশেষ ব্যৱস্থা নোলোৱাকৈ এৰি দিব লাগে।
 (D) শ্ৰেণীত অত্যধিক বিদ্যায়তনিক হেঁচা দিব লাগে।
26. শিক্ষক হিসাবে অপরাধপ্রবণ শিশুদেরকে উৎসাহ দেওয়ার জন্য নিচে দেওয়া কোনটি সবথেকে ভাল উপায় ?
- (A) বিদ্যালয়ে খেলাধূলাৰ জন্য পর্যাপ্ত সুযোগ প্রদান করা।
 (B) তাদেরকে অত্যধিক স্বাধীনতা প্রদান করতে হবে।
 (C) কোনো বিশেষ ব্যৱস্থা না নিয়ে ছেড়ে দিতে হবে।
 (D) শ্ৰেণীতে পড়াশুনার বিষয়ে অত্যধিক চাপ দিতে হবে।
26. फोरोगिरि महरै दाय खलामनाय खुदियाफोरखौ गोसो दुंखांहोनायनि गाहायनि बबे मोनसेया साबसिन राहा -
- (A) फरायसालियाव गेलेनायनि थोजासे खाबु होनाय
 (B) नांगौनि बारा बिसोरनो उदांसि होनाय
 (C) जेबो जरखा राहा लायालाबा बिसोरखौ एंगार ना होनांगौ
 (D) थाखोआव सोलोंथाइनि फारसे बारा जर होनांगौ
26. शिक्षक के रूप में अपराधप्रवण शिशुओं को अभिप्रेरण के लिए निम्नलिखित कौन-सा सबसे अधिक उत्तम उपाय है ?
- (A) विद्यालय में खेलकूद के लिए पर्याप्त सुविधा प्रदान करना।
 (B) इनको अत्यधिक स्वाधीनता प्रदान करना चाहिए।
 (C) कोई विशेष व्यवस्था नहीं लेकर छोड़ देना चाहिए।
 (D) श्रेणी में अत्यधिक शैक्षिक दबाव डालना चाहिए।

26. As a teacher, which of the following is the best way to motivate delinquent children ?
 (A) Enough opportunity for games and sports should be provided in school
 (B) Excess freedom should be provided to them
 (C) They should be left without any treatment
 (D) Excess academic pressure should be given in the class

27. শিক্ষণৰ প্ৰকল্প পদ্ধতিত শিক্ষকৰ ভূমিকা :
 (A) শিক্ষার্থীতকৈ সক্ৰিয় (B) সমস্যাৰ সমাধান কৰোতা
 (C) বন্ধু, দাৰ্শনিক আৰু নিৰ্দেশক (D) কৰ্তৃত্বমূলক
27. শিক্ষাৰ প্ৰকল্প পদ্ধতিতে শিক্ষকৰ ভূমিকা :
 (A) শিক্ষার্থীৰ থেকে সক্ৰিয় (B) সমস্যা সমাধান কৰা
 (C) বন্ধু, দাৰ্শনিক এবং নিৰ্দেশক (D) কৰ্তৃত্বমূলক
27. বিখ্যাত আদৰ (Project Method) আৰু ফোৰোনিয়নি ফোৰোনায়ানি বিহোমায়া জাৰায় -
 (A) ফায়সাফোৰনিয়ুই সাংগ্ৰাসিন (B) জেনা বোস্কাংগ্ৰা
 (C) লোগো, সান্থাগিৰি আৰু দৈনগিৰি (D) বিগোমাগিৰি (Authoritative)
27. शिक्षण का प्रकल्प पद्धति में शिक्षक की भूमिका :
 (A) विद्यार्थी से भी सक्रिय (B) समस्या समाधान करने वाला
 (C) मित्र, दार्शनिक और निर्देशक (D) कर्तृत्वमूलक
27. In project method of teaching, the role of the teacher is _____.
 (A) Active than students (B) Problem solver
 (C) Friend, Philosopher and Guide (D) Authoritative

28. তলত দিয়া তালিকাৰ পৰা বহিমুখী ব্যক্তিত্বৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ বাচি উলিওৱা :
 (a) সামাজিকভাৱে বেছি সক্ৰিয় আৰু তৎপৰ।
 (b) সদায় চিন্তামগ্ন অৱস্থাত পোৱা যায়।
 (c) দলগত ক্ৰিয়াতকৈ আত্মক্ৰিয়াতহে বেছি গুৰুত্ব দিয়ে।
 (d) নমনীয় দৃষ্টিভঙ্গী আৰু বন্ধুত্বসুলভ প্ৰকৃতিৰ।
 (e) আবেগিক সমস্যাৰপৰা মুক্ত।
 শুদ্ধ বিকল্পটো বাচি উলিওৱা :
 (A) কেৱল (b) আৰু (c) (B) কেৱল (a), (c) আৰু (e)
 (C) কেৱল (a), (d) আৰু (e) (D) কেৱল (a), (c), (d) আৰু (e)
28. नीचेर देওয়া तालिका থেকে बहिमुखी ब्यक्तित्वर बेशिष्ट्यगुलि बेर कर :
 (a) सामाजिकभावे बेशि सक्रिय एवं संवेदनशील।
 (b) सर्वदा चिन्तामग्न अवस्थाय थाका।
 (c) दलगत क्रियार থেকে आत्मक्रियाते बेशि गुरुत्व देওয়া।
 (d) नमनीय दृष्टिभङ्गि एवं बन्धुत्वसुलभ प्रकृति।
 (e) आबेगिक समस्या থেকে मुक्त।
 शुद्ध उत्तरगुलि लेख :
 (A) केवल (b) एवं (c) (B) केवल (a), (c) एवं (e)
 (C) केवल (a), (d) एवं (e) (D) केवल (a), (c), (d) एवं (e)

28. गाहायाव होनाय फारिलाइनिफ्राय सासे Extrovert personality नि आखुथाइखौ सायख' :

- (a) Socially very active and sensitive.
- (b) Always found busy in thinking.
- (c) Emphasis on individual work rather than group work.
- (d) Flexible outlook and friendly in nature.
- (e) Free from emotional problems.

थार फिनखौ सायख' -

- (A) (b) आरो (c) आल' (B) (a), (c) आरो (e) आल'
- (C) (a), (d) आरो (e) आल' (D) (a), (c), (d) आरो (e) आल'

28. निम्नलिखित सूची से बहिर्मुखी व्यक्तित्व का विशेषता समूह को चुन लीजिएगा :

- (a) सामाजिक रूप से अधिक सक्रिय और संवेदी।
- (b) हमेशा चिन्तामग्न अवस्था में रहता है।
- (c) सामूहिक क्रिया से भी आत्मक्रिया में अधिक गुरुत्व देता है।
- (d) नमनीय दृष्टिभंगी और मैत्रिपूर्ण प्रकृति का।
- (e) आवेगिक समस्या से मुक्त होकर रहता है।

शुद्ध विकल्प को चुनिएगा :

- (A) मात्र (b) और (c) (B) मात्र (a), (c) और (e)
- (C) मात्र (a), (d) और (e) (D) मात्र (a), (c), (d) और (e)

28. Identify the characteristics of an extrovert personality from the list given below :

- (a) Socially very active and sensitive.
- (b) Always found busy in thinking.
- (c) Emphasis on individual work rather than group work.
- (d) Flexible outlook and friendly in nature.
- (e) Free from emotional problems.

Choose the correct option :

- (A) (b) and (c) only (B) (a), (c) and (e) only
- (C) (a), (d) and (e) only (D) (a), (c), (d) and (e) only

29. তলৰ কোনটোৰ বাবে ফলপ্ৰসূ শিক্ষাদান হয় ?

- (A) শিক্ষকৰ সাধুতা আৰু কৰ্তব্যনিষ্ঠা (B) শিক্ষকৰ বিষয়বস্তুৰ জ্ঞান
- (C) শিক্ষাদানত শিক্ষকৰ নিয়মানুবর্তিতা (D) শিক্ষকৰ দ্বাৰা উদ্দেশ্যভিত্তিক পাঠদান

29. नीचेर कोनटिर् द्वाऱा फलपूसू शिक्षादान ह्य ?

- (A) शिक्षकेर साधुता एबं कर्तव्यनिष्ठा (B) शिक्षकेर विषयवस्तुर् ज्ञान
- (C) शिक्षादाने शिक्षकेर नियमानुवर्तितता (D) शिक्षकेर द्वाऱा उद्देश्यभित्तिक पाठदान

29. गोहोम गोनार् फोरोंनाया जाबाय मोनसे -

- (A) फोरोंगिरिनि साधुथि आरो खामानियाव नांथाबनाय
- (B) फोरोंगिरिनि आयदानि सायाव गियाव
- (C) फोरोंनायाव फोरोंगिरिया ख्रान्थि गोनार् जानाय
- (D) थांखि गोनार् फोरोंगिरिनि फोरोंनाय

29. निम्नलिखित में से कौन-सा साफल्यमंडित शिक्षादान है ?
 (A) शिक्षकों की साधुता और कर्तव्यनिष्ठा। (B) शिक्षकों को विषयवस्तु का ज्ञान।
 (C) शिक्षादान में शिक्षकों का सुव्यवस्थित होना। (D) शिक्षकों के द्वारा उद्देश्यधर्मी पाठदान करना।
29. Effective Teaching is a result of :
 (A) Teacher's honesty and commitment (B) Teacher's knowledge on content
 (C) Teacher's regularity in teaching (D) Objective based teaching by teachers
-
30. পিয়াজেৰ বিকাশৰ তত্ত্বমতে, তলৰ কোনটো প্ৰজ্ঞানাত্মক বিকাশৰ স্তৰসমূহৰ শুদ্ধ পৰ্য্যায়ক্ৰম ?
 (A) সংবেদী সঞ্চালনৰ পৰ্য্যায় → প্ৰাক সংজ্ঞাত্মক পৰ্য্যায় → মূৰ্ত সংক্ৰিয়াত্মক পৰ্য্যায় → বিধিবৎ সংক্ৰিয়াত্মক পৰ্য্যায়
 (B) প্ৰাক সংজ্ঞাত্মক পৰ্য্যায় → সংবেদী সঞ্চালনৰ পৰ্য্যায় → মূৰ্ত সংক্ৰিয়াত্মক পৰ্য্যায় → বিধিবৎ সংক্ৰিয়াত্মক পৰ্য্যায়
 (C) বিধিবৎ সংক্ৰিয়াত্মক পৰ্য্যায় → মূৰ্ত সংক্ৰিয়াত্মক পৰ্য্যায় → প্ৰাক সংজ্ঞাত্মক পৰ্য্যায় → সংবেদী সঞ্চালনৰ পৰ্য্যায়
 (D) সংবেদী সঞ্চালনৰ পৰ্য্যায় → প্ৰাক সংজ্ঞাত্মক পৰ্য্যায় → বিধিবৎ সংক্ৰিয়াত্মক পৰ্য্যায় → মূৰ্ত সংক্ৰিয়াত্মক পৰ্য্যায়
30. পিয়াজেট বিকাশৰ তত্ত্ব মতে, নিচের কোনটি প্ৰজ্ঞানাত্মক বিকাশৰ স্তৰসমূহৰ শুদ্ধ পৰ্য্যায়ক্ৰম ?
 (A) সংবেদী সঞ্চালনৰ পৰ্য্যায় → প্ৰাক সংজ্ঞাত্মক পৰ্য্যায় → মূৰ্ত সংক্ৰিয়াত্মক পৰ্য্যায় → বিধিবৎ সংক্ৰিয়াত্মক পৰ্য্যায়
 (B) প্ৰাক সংজ্ঞাত্মক পৰ্য্যায় → সংবেদী সঞ্চালনৰ পৰ্য্যায় → মূৰ্ত সংক্ৰিয়াত্মক পৰ্য্যায় → বিধিবৎ সংক্ৰিয়াত্মক পৰ্য্যায়
 (C) বিধিবৎ সংক্ৰিয়াত্মক পৰ্য্যায় → মূৰ্ত সংক্ৰিয়াত্মক পৰ্য্যায় → প্ৰাক সংজ্ঞাত্মক পৰ্য্যায় → সংবেদী সঞ্চালনৰ পৰ্য্যায়
 (D) সংবেদী সঞ্চালনৰ পৰ্য্যায় → প্ৰাক সংজ্ঞাত্মক পৰ্য্যায় → বিধিবৎ সংক্ৰিয়াত্মক পৰ্য্যায় → মূৰ্ত সংক্ৰিয়াত্মক পৰ্য্যায়
30. पियाजेटि बुंफोरथि बादियै गहायनि बबे थाखो फारिया मेलेमारि दावगानाय नि थार फारि -
 (A) Sensorimotor stage → Preoperational stage → Concrete operational stage → Formal operational stage
 (B) Preoperational stage → Sensorimotor stage → Concrete operational stage → Formal operational stage
 (C) Formal operational stage → Concrete operational stage → Preoperational stage → Sensorimotor stage
 (D) Sensorimotor stage → Preoperational stage → Formal operational stage → Concrete operational stage
30. पियाजे का विकास का तत्व के अनुसार, निम्नलिखित कौन-सा प्रज्ञानात्मक विकास का स्तर समूह शुद्ध पर्यायक्रम है ?
 (A) संवेदी संचालन का पर्याय → प्राक संज्ञात्मक पर्याय → मूर्त संक्रियात्मक पर्याय → विधिवत संक्रियात्मक पर्याय
 (B) प्राक संज्ञात्मक पर्याय → संवेदी संचालन का पर्याय → मूर्त संक्रियात्मक पर्याय → विधिवत संक्रियात्मक पर्याय
 (C) विधिवत संक्रियात्मक पर्याय → मूर्त संक्रियात्मक पर्याय → प्राक संज्ञात्मक पर्याय → संवेदी संचालन का पर्याय
 (D) संवेदी संचालन का पर्याय → प्राक संज्ञात्मक पर्याय → विधिवत संक्रियात्मक पर्याय → मूर्त संक्रियात्मक पर्याय
30. According to Piaget theory of development, what is the correct sequence of stages of cognitive development?
 (A) Sensorimotor stage → Preoperational stage → Concrete operational stage → Formal operational stage
 (B) Preoperational stage → Sensorimotor stage → Concrete operational stage → Formal operational stage
 (C) Formal operational stage → Concrete operational stage → Preoperational stage → Sensorimotor stage
 (D) Sensorimotor stage → Preoperational stage → Formal operational stage → Concrete operational stage

PART - II : Mathematics

31. যদি এটা চতুর্ভুজৰ কৰ্ণ দুডালে পৰস্পৰক লম্বভাৱে সমদ্বিখণ্ডিত কৰে, তেন্তে সেই চতুর্ভুজটো এটা :
- (A) ট্ৰেপিজিয়াম (B) বম্বাছ
(C) সামান্তৰিক (D) ওপৰৰ এটাও নহয়
31. যদি এটা চতুর্ভুজৰ কৰ্ণ দুইভাগে পৰস্পৰকে লম্বভাৱে সমদ্বিখণ্ডিত কৰে, তৰে সেই চতুর্ভুজটি এটা :
- (A) ট্ৰ্যাপেজিয়াম (B) বম্বাজ
(C) সামান্তৰিক ক্ষেত্ৰ (parallelogram) (D) উপৰেৰ দেওয়া এটাও নয়
31. जुदि मोनसे आखान्थिब्रैनि खनाखौ गावजों गाव गोलावै समान खोन्दोआव सिनखावो, अब्ला बै आखान्थिब्रैया मोनसे :
- (A) ट्रेपेजियाम (B) रम्बास
(C) समान आखान्थि (D) गोजौनि मोनसेबो नडा
31. यदि एक चतुर्भुज के विकर्ण दोनों एक दूसरे को समकोण भाव से द्विविभाजित करते हैं, तब यह चतुर्भुज एक :
- (A) समलंब चतुर्भुज (trapezium) (B) समचतुर्भुज (rhombus)
(C) समांतर चतुर्भुज (parallelogram) (D) एक भी नहीं
31. If the diagonals of a quadrilateral bisect each other at right-angles, then this quadrilateral is a :
- (A) trapezium (B) rhombus
(C) parallelogram (D) none of the above

-
32. 4 : 20 बजात, मिनिट आरु घण्टा काँटा दुडालर माजर कोणर परिमाण ह'व :
- (A) 0° (B) 10° (C) 5° (D) 20°
32. 4 : 20 समये मिनिट एबं घण्टार काँटा दुटिर मध्ये कोणेर परिमाण कत हवे ?
- (A) 0° (B) 10° (C) 5° (D) 20°
32. 4 : 20 रिंगायाव, मिनिट आरो घन्टा सुनि मोननैनि गेजेरनि खनानि बिबाडा जागोन -
- (A) 0° (B) 10° (C) 5° (D) 20°
32. जब घड़ी का समय 4 : 20 होता है, मिनट और घण्टे की दोनों सुई के बीच का कोण होगा :
- (A) 0° (B) 10° (C) 5° (D) 20°
32. The angle between the minute hand and the hour hand of a clock when the time is 4 : 20, is :
- (A) 0° (B) 10° (C) 5° (D) 20°

SPACE FOR ROUGH WORK

33. যদি এটা সংখ্যার 100% ৰ মান 16 হয়, তেন্তে সংখ্যাটোৰ 50% ৰ মান কিমান হ'ব ?
 (A) 16 (B) 12 (C) 10 (D) 8
33. যদি একটা সংখ্যার 100% এর মান 16 হয়, তবে সংখ্যাটির 50% এর মান কত হবে ?
 (A) 16 (B) 12 (C) 10 (D) 8
33. जुदि मोनसे अनजिमानि 100% नि माना 16 जायो, अब्ला बै अनजिमानि 50% नि माना बेसेबां जागोन ?
 (A) 16 (B) 12 (C) 10 (D) 8
33. यदि एक संख्या का 100% (प्रतिशत) 16 है। तब उस संख्या का 50% कितना होगा ?
 (A) 16 (B) 12 (C) 10 (D) 8
33. If 100% of a number is 16, what is the 50% of that number ?
 (A) 16 (B) 12 (C) 10 (D) 8

34.

3C	2B	4A
27A	?	64B
9C	4A	16B

- (A) 8C (B) 12B
 (C) 16C (D) 18C

35. 10 জন মানুহৰ গড় বয়স 60 বছৰ। যদি তাৰে 8 জনৰ মুঠ বয়স 488 হয়, তেন্তে বাকী দুজনৰ গড় বয়স উলিওৱা।
 (A) 50 (B) 52 (C) 56 (D) 60
35. 10 জন মানুহৰ গড় বয়স 60 বছৰ। যদি তাৰ মध्ये 8 জনৰ মোট বয়স 488 হয়, তবে বাকী দুইজনৰ গড় বয়স কত হবে ?
 (A) 50 (B) 52 (C) 56 (D) 60
35. सा 10 मानसिनि गर बैसोआ 60 बोसोर। जुदि सा 8 सुबुंनि गासै बैसोआ 488 जायो, अब्ला आद्रा सानै मानसिनि गर बैसोखौ दिहुन।
 (A) 50 (B) 52 (C) 56 (D) 60
35. 10 व्यक्तियों की औसत आयु 60 वर्ष है। यदि उनमें से 8 व्यक्तियों की कुल आयु 488 है, तब बाकी दो व्यक्तियों की औसत आयु खोज निकालिए।
 (A) 50 (B) 52 (C) 56 (D) 60
35. The average age of 10 persons is 60 years. If the total age of 8 persons be 488, then find the average age of the rest of the two persons.
 (A) 50 (B) 52 (C) 56 (D) 60

SPACE FOR ROUGH WORK

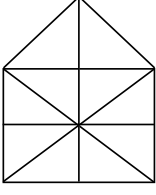

36. আটাইতকৈ সৰু যৌগিক সংখ্যাটো হ'ল :
- (A) 1 (B) 2 (C) 3 (D) 4
36. সবচেয়ে ছোট যৌগিক সংখ্যাটি হল :
- (A) 1 (B) 2 (C) 3 (D) 4
36. দুইসিন দাজাৰথাইয়াৰি অনজিমায়া জাৰায় -
- (A) 1 (B) 2 (C) 3 (D) 4
36. সবसे छोटी संयुक्त संख्या (Composite number) है :
- (A) 1 (B) 2 (C) 3 (D) 4
36. Smallest composite number is :
- (A) 1 (B) 2 (C) 3 (D) 4
-
37. এটা শ্ৰেণীকোঠাৰ সকলো ল'ৰাক এক বেখাত থিয় কৰোৱা হ'ল। সেই শৃংখলত, কোনো এক ল'ৰাৰ স্থান দুই মূৰৰ পৰা ঊনবিংশ পোৱা গ'ল। শ্ৰেণীকোঠাত থকা ল'ৰাৰ সংখ্যা কিমান ?
- (A) 27 (B) 37 (C) 38 (D) 39
37. একটি শ্ৰেণীকক্ষে সকল ছেলেকে এক সারিতে দাড় কৰানো হল। সেই শৃংখল অনুযায়ী কোনো একটি ছেলের স্থান দুই প্রান্ত থেকে ঊনবিংশ পাওয়া গেল। তবে শ্ৰেণীকক্ষে ছেলের সংখ্যা কত ?
- (A) 27 (B) 37 (C) 38 (D) 39
37. মনসে থাখো খথানি গাসে হৌবাসা গথ 'ফোরখৌ মনসে সিরিয়াবনো গসঁহোনায় জাৰায়। বে সিরি ফারিয়াব সাসে হৌবাসানি জায়গাখৌ মননৈ খর'নিফ্রায় জিগুথি মোন্নায় জাৰায়। থাখো খথয়াব থানায় হৌবাসানি অনজিমায়া বেসেবাঁ ?
- (A) 27 (B) 37 (C) 38 (D) 39
37. एक कक्षा के छात्रों को एक रेखा में खड़ा किया गया। एक छात्र की क्रम संख्या दोनों तरफ से उन्नीसवाँ था। कक्षा में कितने छात्र हैं ?
- (A) 27 (B) 37 (C) 38 (D) 39
37. A class of boys stands in a single line. One boy is nineteenth in order from both the ends. How many boys are there in the class ?
- (A) 27 (B) 37 (C) 38 (D) 39

SPACE FOR ROUGH WORK

38. ওপৰৰ চিত্ৰটোত থকা ত্ৰিভুজৰ সংখ্যা হ'ল :
- (A) 10 (B) 19 (C) 21 (D) 23
38. উপৰে দেওয়া চিত্ৰটিতে ত্ৰিভুজৰ সংখ্যা কত ?
- (A) 10 (B) 19 (C) 21 (D) 23
38. गोजौआव होनाय सावगारिनि आखान्थिथामनि अनजिमाया जाबाय -
- (A) 10 (B) 19 (C) 21 (D) 23
38. ऊपर दिए गए आकृति में कितने त्रिकोण (triangles) हैं ?
- (A) 10 (B) 19 (C) 21 (D) 23
38. Find the number of triangles in the figure given above.
- (A) 10 (B) 19 (C) 21 (D) 23

39. लःसाःशुः $\left(\frac{4}{3}, \frac{9}{16}\right) \times$ गःसाःशुः $\left(\frac{4}{3}, \frac{9}{16}\right) = ?$
- (A) $\frac{3}{4}$ (B) $\frac{4}{3}$ (C) $\frac{9}{16}$ (D) $\frac{16}{9}$
39. ल.सा.शु. $\left(\frac{4}{3}, \frac{9}{16}\right) \times$ ग.सा.शु. $\left(\frac{4}{3}, \frac{9}{16}\right) = ?$
- (A) $\frac{3}{4}$ (B) $\frac{4}{3}$ (C) $\frac{9}{16}$ (D) $\frac{16}{9}$
39. दुःसाःसाः $\left(\frac{4}{3}, \frac{9}{16}\right) \times$ देःसाःसाः $\left(\frac{4}{3}, \frac{9}{16}\right) = ?$
- (A) $\frac{3}{4}$ (B) $\frac{4}{3}$ (C) $\frac{9}{16}$ (D) $\frac{16}{9}$

SPACE FOR ROUGH WORK

39. लघुत्तम समापवर्त्य $\left(\frac{4}{3}, \frac{9}{16}\right) \times$ महत्तम समापवर्त्य $\left(\frac{4}{3}, \frac{9}{16}\right) = ?$

- (A) $\frac{3}{4}$ (B) $\frac{4}{3}$ (C) $\frac{9}{16}$ (D) $\frac{16}{9}$

39. L.C.M. $\left(\frac{4}{3}, \frac{9}{16}\right) \times$ H.C.F. $\left(\frac{4}{3}, \frac{9}{16}\right) = ?$

- (A) $\frac{3}{4}$ (B) $\frac{4}{3}$ (C) $\frac{9}{16}$ (D) $\frac{16}{9}$

40. যদি A, B, C য়ে ক্রমে +, -, × সূচায়, তেন্তে $(10C4)A(4C4)B6$ ৰ মান কি হ'ব ?

- (A) 60 (B) 56 (C) 50 (D) 46

40. যদি A, B, C এর মান ক্রমে (সূচক) +, -, × হয়, তবে $(10C4)A(4C4)B6$ এর মান কত হবে ?

- (A) 60 (B) 56 (C) 50 (D) 46

40. जुदि A, B, C या फारियै +, -, × ख्रौ दिन्थियो अब्ला $(10C4)A(4C4)B6$ नि माना जागोन -

- (A) 60 (B) 56 (C) 50 (D) 46

40. यदि A, B, C क्रम से +, -, × माना जाय, तब $(10C4)A(4C4)B6$ का मान क्या होगा ?

- (A) 60 (B) 56 (C) 50 (D) 46

40. If A stands for +, B stands for -, C stands for ×, then what is the value of $(10C4)A(4C4)B6$?

- (A) 60 (B) 56 (C) 50 (D) 46

41. 60 cm × 54 cm × 30 cm আয়তনৰ এটা ডাঙৰ বাকছ কিছুমান 6 cm বাহুযুক্ত ঘনকৰ সহায়ত ভৰ্তি কৰা হ'ল। যদি প্রতিটো ঘনকৰ বাকছত 25 টাকৈ চক্লেট থাকে, তেন্তে ডাঙৰ বাকছটোত কিমান চক্লেট থাকিব ?

- (A) 11,250 (B) 15,625 (C) 4,500 (D) 2,700

41. 60 cm × 54 cm × 30 cm আয়তনৰ একটা বড় বাক্সে, 6 cm বাহুযুক্ত ছোট কিছু ঘনক্ষেত্রের (cubes) দ্বারা ভৰ্তি করা হল। যদি প্রতিটি ঘনক্ষেত্র বাক্সে 25টা করে চক্লেট থাকে, তবে বড় বাক্সে কতগুলি চক্লেট থাকবে ?

- (A) 11,250 (B) 15,625 (C) 4,500 (D) 2,700

41. 60 cm × 54 cm × 30 cm আয়তনি গंसे गेदेर बकसुवाव माखासे 6 cm खना गोनां घनक (cube) नि हेफाजाबाव सुफुंनाय जाबाय। जुदि मोनफ्राम घनकनि (cube) बकसुवाव गर 25 चकलेट थायो, होनब्ला गेदेर बकसुवाव गर बेसेबां चकलेट थागोन ?

- (A) 11,250 (B) 15,625 (C) 4,500 (D) 2,700

SPACE FOR ROUGH WORK

41. एक बड़े बक्से का आयाम (dimension) $60\text{ cm} \times 54\text{ cm} \times 30\text{ cm}$ है। उसको छोटे घनों (cubes) जिसके पक्ष 6 cm से भरा गया है। यदि प्रत्येक घन (cube) बक्से में 25 चॉकलेट है, तब बड़े बक्से में कितने चॉकलेट हो सकते हैं ?

- (A) 11,250 (B) 15,625 (C) 4,500 (D) 2,700

41. A large box of dimension $60\text{ cm} \times 54\text{ cm} \times 30\text{ cm}$ is filled with small cubes with side 6 cm . If each cube contains 25 chocolates, then how many chocolates can be placed in the large box ?

- (A) 11,250 (B) 15,625 (C) 4,500 (D) 2,700

42. NME-ICT कौन बरषत आरम्भ कर्षा हैछिल ?

- (A) 2009 (B) 2011 (C) 2013 (D) 2015

42. NME-ICT कौन बरषरे आरम्भ कर्षा हैछिल ?

- (A) 2009 (B) 2011 (C) 2013 (D) 2015

42. NME-ICT ख्रौ बबे बोसोररव जरगररनरय जरदौमोन -

- (A) 2009 (B) 2011 (C) 2013 (D) 2015

42. NME-ICT कौन से बरष से प्रररम्भ हुआ थर ?

- (A) 2009 (B) 2011 (C) 2013 (D) 2015

42. In which year NME-ICT was launched ?

- (A) 2009 (B) 2011 (C) 2013 (D) 2015

43. बरजे दुठर घौबर प्ररतौते 18,000 ठकरकै बरक्री करे। सै एठर घौबररत 20% लरड आरू अनठौते 20% लौकररन डरररर लगर है। बरजर मुठ लरड वर लौकररनर डररररर ह'ल :

- (A) 2% लौकररन (B) 2.5% लरड (C) 4% लौकररन (D) 4.5% लरड

43. ररज दुठर घौडर बरक्री करे। प्ररतौठर बरक्रीय मुल्य 18,000 ठकर। से एकठर घौडर 20% लरडे ओ अनरठर 20% लौकररने बरक्री करे। तबे ररजेर कत लरड वर लौकररन हैछे तर बेर कर ?

- (A) 2% लौकररन (B) 2.5% लरड (C) 4% लौकररन (D) 4.5% लरड

43. ररज आ मरनै गररइख्रौ मरसेररव 18,000 ररडै फरनो। बरयो मरसे गररइररव 20% मुलरम्फर आरु गुबुन मरसेररव 20% खरर जरजरयो। ररजरनर गरसै मुलरम्फर आरु खररनर बरबरडर जरबरय -

- (A) 2% खरर (B) 2.5% मुलरम्फर (C) 4% खरर (D) 4.5% मुलरम्फर

SPACE FOR ROUGH WORK

43. राज ने दो घोड़े प्रत्येक को ₹ 18,000 में बेचा। उसे एक घोड़े में 20% लाभ और दूसरे में 20% नुकसान भरना पड़ा। राज का कुल नुकसान या लाभ का प्रतिशत है :
- (A) 2% loss (नुकसान) (B) 2.5% profit (लाभ) (C) 4% loss (नुकसान) (D) 4.5% profit (लाभ)
43. Raj sold two horses for ₹ 18,000 each. On one he gained 20% and on the other he lost 20%. His total lost or gain is :
- (A) 2% loss (B) 2.5% profit (C) 4% loss (D) 4.5% profit
-
44. দুটা বিন্দুর মাজেৰে কিমান রেখা আঁকিব পাৰি ?
- (A) 1 (B) 2 (C) 3 (D) অসংখ্য
44. দুইটি বিন্দুর মধ্যে কতগুলি রেখা আঁকতে পাৰি ?
- (A) 1 (B) 2 (C) 3 (D) অসংখ্য
44. मोननै बिन्दुनि गेजेरजों मोन बेसेबां सिन बोनो हागोन ?
- (A) 1 (B) 2 (C) 3 (D) Infinity (जोबनायगैयि)
44. दो बिन्दुओं के बीच से कितनी रेखाएँ खींची जा सकती है ?
- (A) 1 (B) 2 (C) 3 (D) असंख्य (Infinity)
44. How many lines can be drawn through two given points ?
- (A) 1 (B) 2 (C) 3 (D) Infinity
-
45. যদি এটা বর্গক্ষেত্রৰ কালি 9 cm আৰু 3 cm যুক্ত এটা আয়তৰ কালিৰ সমান হয়, তেন্তে বর্গক্ষেত্রটোৰ প্রতিটো বাহুৰ মাপ হ'ব :
- (A) 3 cm (B) 9 cm (C) 27 cm (D) 81 cm
45. যদি একটা বর্গক্ষেত্রের ক্ষেত্রফল 9 cm এবং 3 cm যুক্ত একটা আয়তক্ষেত্রের ক্ষেত্রফলের সমান হয়, তবে বর্গক্ষেত্রটির প্রতিটি বাহুর মাপ কত ?
- (A) 3 cm (B) 9 cm (C) 27 cm (D) 81 cm
45. जुदि मोनसे बर्ग दब्लायनि खालिया 9 cm आरो 3 cm दाजाबथाइ मोनसे आयतनि खालिनि समान जायो, अब्ला मोनफ्रोम बर्ग दब्लायनि लाउथाइया जागोन :
- (A) 3 cm (B) 9 cm (C) 27 cm (D) 81 cm
45. यदि एक वर्ग का क्षेत्रफल (area of square) एक आयत के क्षेत्रफल (area of rectangle) के समान हो जिसके किनारों की लम्बाई 9 cm और 3 cm हो, तब प्रत्येक वर्ग (square) के पक्ष की लम्बाई होगी :
- (A) 3 cm (B) 9 cm (C) 27 cm (D) 81 cm
45. If the area of a square is equal to the area of a rectangle having sides of length 9 cm and 3 cm, then the length of each side of the square is :
- (A) 3 cm (B) 9 cm (C) 27 cm (D) 81 cm

SPACE FOR ROUGH WORK

46. তলত উল্লেখ কৰা সংখ্যাবোৰৰ ভিতৰত অমিলটো বাছি উলিওৱা।
(A) 25 (B) 36 (C) 64 (D) 78
46. নিচের উল্লেখ কৰা সংখ্যাগুলোর মধ্যে অমিল সংখ্যাটি বেৰ কৰ।
(A) 25 (B) 36 (C) 64 (D) 78
46. गाहायाव होनाय अनजिमाफोरनिफ्राय गोरोबि अनजिमाखौ सायख 'ना दिहुन।
(A) 25 (B) 36 (C) 64 (D) 78
46. नीचे दिए गए संख्याओं के भीतर पृथक संख्या को खोज निकालिए।
(A) 25 (B) 36 (C) 64 (D) 78
46. Choose the number which is different from others in the group :
(A) 25 (B) 36 (C) 64 (D) 78

47. GH, JL, NQ, SW, YD, _____ ?

- (A) LF (B) EJ
(C) FL (D) EL

48. যদি এটা আয়তৰ প্ৰস্থ, দৈৰ্ঘ্যতকৈ 10 m কম আৰু আয়তটোৰ পৰিসীমা 40 m হয়, তেন্তে আয়তটোৰ প্ৰস্থ হ'ব :
(A) 5 m (B) 10 m (C) 15 m (D) 20 m
48. যদি একটা আয়তক্ষেত্ৰৰ প্ৰস্থ, দৈৰ্ঘ্যৰ থেকে 10 m কম এবং আয়তক্ষেত্ৰৰ পৰিসীমা 40 m হয়, তবে আয়তক্ষেত্ৰটিৰ প্ৰস্থ কত হ'বে ?
(A) 5 m (B) 10 m (C) 15 m (D) 20 m
48. जुदि मोनसे आयतनि अरथाया लाउथायनिखुइ 10 m खम आरो आयतनि सोरगिदिं सिमाया 40 m जायो, अब्ला आयतनि अरथाया जागोन -
(A) 5 m (B) 10 m (C) 15 m (D) 20 m
48. यदि एक आयत की चौड़ाई उसकी लम्बाई से 10 m कम है, और उसकी परिधि 40 m है, तब आयत की चौड़ाई होगी :
(A) 5 m (B) 10 m (C) 15 m (D) 20 m
48. If width of a rectangle is 10 m less than its length and the perimeter is 40 m, then the width of the rectangle is :
(A) 5 m (B) 10 m (C) 15 m (D) 20 m

SPACE FOR ROUGH WORK

49. যদি এটা সংখ্যাৰ দুগুণ, 200 ৰ 60% ৰ সমান হয়, তেন্তে সংখ্যাটোৰ আধা হ'ব :
- (A) 30 (B) 60 (C) 120 (D) 200
49. যদি একটি সংখ্যাৰ দ্বিগুণ, 200 এর 60% এর সমান হয়, তবে সংখ্যাটির অর্ধেক কত হবে ?
- (A) 30 (B) 60 (C) 120 (D) 200
49. জুদি मोनसे अनजिमानि नै गुना 200 नि 60% नि समान जायो, अब्ला अनजिमानि खावसेया जागोन -
- (A) 30 (B) 60 (C) 120 (D) 200
49. यदि एक संख्या का दुगुना, 200 का 60% के समान होता है, तब उस संख्या का आधा होगा :
- (A) 30 (B) 60 (C) 120 (D) 200
49. If twice of a number is 60% of 200, then half of that number will be :
- (A) 30 (B) 60 (C) 120 (D) 200
-
50. যদি এটা আয়তৰ পৰিসীমা, এটা 4 m বাহু বিশিষ্ট বৰ্গৰ পৰিসীমাৰ সৈতে সমান হয় আৰু আয়তৰ দীঘ তাৰ প্ৰস্থৰ তিনিগুণ হয়, তেন্তে আয়তটোৰ কালি হ'ব :
- (A) 4 m² (B) 8 m² (C) 9 m² (D) 12 m²
50. যদি একটি আয়তক্ষেত্ৰের পরিসীমা, একটি 4 m বাহু বিশিষ্ট বর্গক্ষেত্ৰের পরিসীমার সমান হয় এবং আয়তক্ষেত্ৰের দৈর্ঘ্য প্ৰস্থৰ তিনিগুণ হয়, তবে আয়তক্ষেত্ৰটির ক্ষেত্ৰফল কত হবে ?
- (A) 4 m² (B) 8 m² (C) 9 m² (D) 12 m²
50. জুদি मोनसे आयतनि सोरगिदि सिमाया मोनसे 4 m खना बर्गजो समान जायो आरो आयतनि लावथाइया बेनि अरथाइनि थाम गुन जायो। अब्ला आयतनि खालिया जागोन -
- (A) 4 m² (B) 8 m² (C) 9 m² (D) 12 m²
50. यदि एक आयत की परिधि, एक वर्ग जिसके प्रत्येक पक्ष 4 m है, के समान है। आयत की लम्बाई उसके चौड़ाई से तीन गुणा है। तब आयत का क्षेत्र होगा :
- (A) 4 m² (B) 8 m² (C) 9 m² (D) 12 m²
50. If the perimeter of a rectangle is equal to perimeter of a square with sides 4 m each and the length of the rectangle is thrice its breadth, then the area of the rectangle would be :
- (A) 4 m² (B) 8 m² (C) 9 m² (D) 12 m²

SPACE FOR ROUGH WORK

51. যদি কোনো এক বাছনী পরীক্ষার বাবে 200 জন শিক্ষার্থীয়ে আবেদন করে আৰু 180 জন পরীক্ষাত অৱতীৰ্ণ হয়, তাৰ মাজৰে মাত্ৰ 70% পরীক্ষার্থীয়ে উত্তীৰ্ণ হয়, তেন্তে পরীক্ষাত অনুত্তীৰ্ণ পরীক্ষাত্ৰীৰ সংখ্যা কিমান ?
 (A) 68 (B) 54 (C) 58 (D) 65
51. যদি কোনো একটি প্ৰবেশিকা পরীক্ষাৰ জন্য 200 জন শিক্ষার্থী আবেদন করে এবং 180 জন পরীক্ষায় উপস্থিত থাকে, তাৰ মধ্যে মাত্ৰ 70% পরীক্ষার্থী পাশ করে, তবে কতজন পরীক্ষার্থী ফেল করে ?
 (A) 68 (B) 54 (C) 58 (D) 65
51. জুদি বৰেবা সাযখ' আনজাদনি থাখায় সা 200 ফরায়সায়া আৱজলাই হোযো আৰো সা 180 ফরায়সায়া আনজাদাব জিৱায়ো, বেনিনো গাৰ্শৈ 70% আনজাদ হোয়ায়া উথ্নিনো হায়ো। অল্লা বেৰেবা' ফরায়সাফোৱা সাযখ' আনজাদাব উথ্নিনো হায়াখিসৈ ?
 (A) 68 (B) 54 (C) 58 (D) 65
51. यदि किसी प्रवेश परीक्षा के लिए 200 विद्यार्थी आवेदन करते हैं और 180 विद्यार्थी परीक्षा में उपस्थित रहते हैं, उसके बीच से केवल 70% परीक्षार्थी उत्तीर्ण होते हैं, तब परीक्षा में अनुत्तीर्ण विद्यार्थियों की संख्या कितनी होगी ?
 (A) 68 (B) 54 (C) 58 (D) 65
51. If 200 students filled form for an entrance test and 180 appeared in the test out of which only 70% have passed the test, then how many number of students failed the test ?
 (A) 68 (B) 54 (C) 58 (D) 65

52. যদি এটা সংখ্যা 35% বঢ়ালে তাৰ মান 189 হয়, তেন্তে সংখ্যাটো হ'ব :
 (A) 120 (B) 130 (C) 140 (D) 150
52. যদি একটি সংখ্যা 35% বৃদ্ধি করলে তাৰ মান 189 হয়, তবে সংখ্যাটি কত হবে ?
 (A) 120 (B) 130 (C) 140 (D) 150
52. জুদি মোনসে অনজিমাখৌ 35% বাঁহোয়োল্লা বেনি মানা 189 জায়ো, অল্লা অনজিমায়া জাগোন -
 (A) 120 (B) 130 (C) 140 (D) 150
52. यदि एक संख्या 35% बढ़कर 189 हो जाती है। तब वह संख्या है :
 (A) 120 (B) 130 (C) 140 (D) 150
52. A number if increased by 35% becomes 189. Then the number is :
 (A) 120 (B) 130 (C) 140 (D) 150

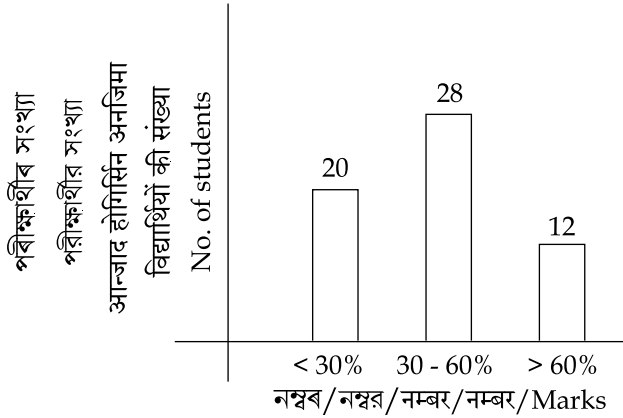
53. এটা টেংকীত 50 লিটাৰ পানী ভৰাব পাৰি। বৰ্তমান, টেংকীটোৰ কেৱল 30% ভৰ্ত্তি হৈ আছে। টেংকীটো 50% ভৰ্ত্তি কৰিবলৈ আৰু কিমান লিটাৰ পানীৰ প্ৰয়োজন ?
 (A) 5 লিটাৰ (B) 10 লিটাৰ (C) 15 লিটাৰ (D) 20 লিটাৰ
53. একটি ট্যাঙ্কিতে 50 লিটাৰ জল ধরে। বৰ্তমানে ট্যাঙ্কিটি মাত্ৰ 30% জল ভৰ্ত্তি হৈছে, ট্যাঙ্কিটি 50% ভৰ্ত্তি করতে আরো কত লিটাৰ জলের প্ৰয়োজন ?
 (A) 5 লিটাৰ (B) 10 লিটাৰ (C) 15 লিটাৰ (D) 20 লিটাৰ

SPACE FOR ROUGH WORK

53. गंसे टेंकियाव 50 लिटर दै सोनो हायो। दा टेंकियाव 30% आबुं जाना दं। टेंकियाव 50% दै सोनो आरो बेसेबां लिटर दै नांगोन ?
 (A) 5 लिटर (B) 10 लिटर (C) 15 लिटर (D) 20 लिटर
53. एक टंकी में 50 लीटर पानी भर सकते हैं। वर्तमान, टंकी केवल 30% भरा हुआ है। टंकी को 50% भरने के लिए कितने लीटर पानी की जरूरत होगी ?
 (A) 5 litres (लीटर) (B) 10 litres (लीटर) (C) 15 litres (लीटर) (D) 20 litres (लीटर)
53. A tank can hold 50 litres of water. At present, it is only 30% full. How many litres of water is required to fill 50% of the tank ?
 (A) 5 Litres (B) 10 Litres (C) 15 Litres (D) 20 Litres

54. কোনো এক পরীক্ষার ফলাফল ওপরের স্তম্ভলেখের দ্বারা সূচোরা হ'ল। কিমান শতাংশ পরীক্ষার্থীর নম্বর 60% তকৈ বেছি ?
 (A) 10% (B) 20% (C) 50% (D) 25%
54. কোনো একটি পরীক্ষার ফলাফল উপরে দেওয়া স্তম্ভলেখের দ্বারা পরিমাপ করা হল। তবে কত শতাংশ পরীক্ষার্থীর নম্বর 60% থেকে বেশি ?
 (A) 10% (B) 20% (C) 50% (D) 25%
54. बबेबा मोनसे आन्जादिनि फिथाइखौ गोजौआव होनाय लावथि सावगारिनि हेफाजाबजों दिन्थिनाय जाबाय। बेसेबां जौखोन्दो आन्जाद होगिरिनि नम्बरा 60% निखुइ बांसिन ?
 (A) 10% (B) 20% (C) 50% (D) 25%
54. एक परीक्षा के परिणाम को ऊपर दंड-आरेख (Bar-diagram) से दर्शाया गया है। कितने प्रतिशत विद्यार्थियों के नम्बर 60% से अधिक हैं ?
 (A) 10% (B) 20% (C) 50% (D) 25%
54. In an examination, the performance of students are represented by the bar diagram given above. What is the percentage of students, who have obtained more than 60% marks ?
 (A) 10% (B) 20% (C) 50% (D) 25%

SPACE FOR ROUGH WORK

55. যদি এটা ত্ৰিভুজৰ প্ৰতিটো বাহুৰ মাপ ত্ৰিভুজটোৰ পৰিসীমাৰ এক-তৃতীয়াংশৰ সমান হয়, ত্ৰিভুজটোৰ প্ৰকাৰ কি ?
- (A) সমদ্বিবাহু (B) সমকোণী
(C) সমবাহু (D) বিষমবাহু
55. যদি একটা ত্ৰিভুজৰ প্ৰতিটো বাহুৰ মাপ ত্ৰিভুজটোৰ পৰিসীমাৰ এক তৃতীয়াংশৰ সমান হয়, ত্ৰিভুজটি কি ধৰনেৰ ?
- (A) সমদ্বিবাহু (B) সমকোণী
(C) সমবাহু (D) বিষমবাহু
55. जुदि मोनसे आख्रान्थिथामनि मोनफ्रोम ख्रनानि जख्राया आख्रान्थिथामनि सोरगिदिं सिमानि से बाहागोनि थाम बाहागोजों समान जायो । अब्ला आख्रान्थिथामनि रोख्रोमा मा ?
- (A) Isosceles (गोरोब नै आख्रान्थि) (B) Right-angled (ख्रनाथि)
(C) Equilateral (सामान आख्रान्थि) (D) Obtuse (ख्रनामा)
55. यदि एक त्रिकोण का प्रत्येक पक्ष उसके परिधि का एक-तिहाई है, त्रिकोण किस प्रकार का होगा ?
- (A) isosceles (समद्विबाहु) (B) right-angled (समकोण)
(C) equilateral (समभुज) (D) obtuse (तिरस्कार)
55. If each side of a triangle is one-third of its perimeter, what kind of triangle is this ?
- (A) Isosceles (B) Right-angled
(C) Equilateral (D) Obtuse

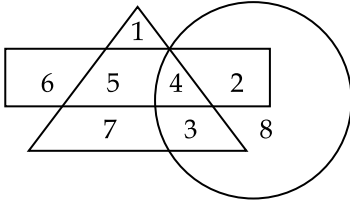

SPACE FOR ROUGH WORK

---

56. ধৰা হ'ল দুটা সংখ্যাৰ ল: সা: গু: আৰু গ: সা: গু: ক্ৰমে 276 আৰু 3। যদি তাৰে এটা সংখ্যাৰ এক-তৃতীয়াংশৰ মান 23 হয়, তেন্তে আনটো সংখ্যা হ'ব:
- (A) 10 (B) 23 (C) 12 (D) 92
56. যদি দুটি সংখ্যাৰ ল.সা.গু. ও গ.সা.গু. ক্ৰমে 276 ও 3 হয়। তাৰ একটা সংখ্যাৰ এক-তৃতীয়াংশৰ মান 23 হয়, তৰে অন্য সংখ্যাটি হৰে :
- (A) 10 (B) 23 (C) 12 (D) 92
56. हमना लानाय जाबाय मोननै अनजिमानि दु:सा:सा: आरो दे:सा:सा: अन्जिमाया फारियै 276 आरो 3। जुदि बेनि मोनसे अनजिमानि से बाहागोनि थाम बाहागोनि माना 23 जायो, अब्ला गुबुन अनजिमाया जागोन -
- (A) 10 (B) 23 (C) 12 (D) 92
56. मान लीजिए दो संख्या के लघुत्तम समापवर्त्य (LCM) और महत्तम समापवर्त्य (HCF) क्रम से 276 और 3 है। यदि उसके एक संख्या का एक-तिहाई 23 है, तब दूसरी संख्या होगी :
- (A) 10 (B) 23 (C) 12 (D) 92
56. Let the LCM and HCF of two numbers are 276 and 3 respectively. If the one-third of one number is 23, then the other number is :
- (A) 10 (B) 23 (C) 12 (D) 92

57. ওপৰত দিয়া চিত্ৰানুসৰত কোনটো সংখ্যা সকলো জ্যামিতীয় আকাৰত অন্তৰ্ভুক্ত ?
- (A) 3 (B) 4 (C) 5 (D) 8
57. উপরে দেওয়া চিত্ৰানুসারে কোন সংখ্যাটি সকল জ্যামিতির আকাৰের অন্তর্ভুক্ত ?
- (A) 3 (B) 4 (C) 5 (D) 8
57. गोजौआव होनाय सावगारिनि गासै धुमसुनि महराव हाबफानाय अनजिमाया बबे -
- (A) 3 (B) 4 (C) 5 (D) 8
57. ऊपर दिए गए आकृति कौन-सी संख्या सभी ज्यामिति (geometry) के आकारों में मौजूद है ?
- (A) 3 (B) 4 (C) 5 (D) 8
57. Which number is present in all the geometrical shapes in the figure given above ?
- (A) 3 (B) 4 (C) 5 (D) 8

SPACE FOR ROUGH WORK

58. যদি এটা চুঙাৰ ব্যাস 5 cm আৰু আয়তন 650 cm^3 হয়, তেন্তে চুঙাটোৰ উচ্চতা হ'ব :
- (A) 40 cm (B) 25 cm (C) 33 cm (D) 45 cm
58. যদি একটা বেলনাকাৰ বস্তু (cylinder) ব্যাস 5 cm এবং আয়তন 650 cm^3 হয়, তবে বেলনাকাৰ বস্তুটিৰ (cylinder) উচ্চতা কত হবে ?
- (A) 40 cm (B) 25 cm (C) 33 cm (D) 45 cm
58. যদি গম্ভীৰ হাৰ্শ্বৰ ব্যাস 5 cm আৰু আয়তন 650 cm^3 হয়, তেন্তে হাৰ্শ্বটোৰ উচ্চতা হ'ব -
- (A) 40 cm (B) 25 cm (C) 33 cm (D) 45 cm
58. यदि एक सिलिंडर का व्यास 5 cm और सिलिंडर की मात्रा 650 cm^3 , तब सिलिंडर की लम्बाई होगी :
- (A) 40 cm (B) 25 cm (C) 33 cm (D) 45 cm
58. If the diameter of a cylinder is 5 cm and volume of the cylinder is 650 cm^3 , then height of the cylinder is :
- (A) 40 cm (B) 25 cm (C) 33 cm (D) 45 cm

59. যদি এটা ট্ৰেপিজিয়ামৰ উচ্চতা 8 cm আৰু সমান্তৰাল বাহু দুডালৰ যোগফল 16 cm হয়, তেন্তে ট্ৰেপিজিয়ামটোৰ কালি হ'ব :
- (A) 85 cm^2 (B) 54 cm^2 (C) 64 cm^2 (D) 32 cm^2
59. যদি একটা ট্ৰেপিজিয়ামৰ উচ্চতা 8 cm এবং সমান্তৰাল বাহু দুটিৰ যোগফল 16 cm হয়, তবে ট্ৰেপিজিয়ামৰ ক্ষেত্ৰফল (area) কত হবে ?
- (A) 85 cm^2 (B) 54 cm^2 (C) 64 cm^2 (D) 32 cm^2
59. যদি মোনসে ট্ৰেপিজিয়ামৰ উচ্চতা 8 cm আৰু সমান্তৰাল বাহু দুটাৰ যোগফল 16 cm হয়, তেন্তে ট্ৰেপিজিয়ামটোৰ কালি হ'ব -
- (A) 85 cm^2 (B) 54 cm^2 (C) 64 cm^2 (D) 32 cm^2
59. यदि एक समलम्ब चतुर्भुज (trapezium) की लम्बाई 8 cm है और समानांतर पक्ष का जोड़ 16 cm है, तब समलम्ब चतुर्भुज (trapezium) का क्षेत्र होगा :
- (A) 85 cm^2 (B) 54 cm^2 (C) 64 cm^2 (D) 32 cm^2
59. If the height of a trapezium is 8 cm and sum of parallel sides is 16 cm, then the area of the trapezium is :
- (A) 85 cm^2 (B) 54 cm^2 (C) 64 cm^2 (D) 32 cm^2

SPACE FOR ROUGH WORK

60. তলত উল্লেখ কৰা উক্তি কেইটাৰ ভিতৰত কোনটো শুদ্ধ ?
- (A) সকলো যুগ্ম সংখ্যাই যৌগিক
 (B) শূন্য এটা মৌলিক সংখ্যা
 (C) সকলো মৌলিক সংখ্যাই অযুগ্ম
 (D) মৌলিক সংখ্যাৰ সংখ্যা অসংখ্য
60. নিম্নে উল্লেখ কৰা উক্তিগুলিৰ মध्ये কোনটি শুদ্ধ ?
- (A) সব যুগ্ম সংখ্যাই যৌগিক
 (B) শূন্য একটি মৌলিক সংখ্যা
 (C) সব মৌলিক সংখ্যাই অযুগ্ম
 (D) মৌলিক সংখ্যাৰ সংখ্যা অসংখ্য
60. गाहायनि बबे बुंथिया (बुंफोरथिया) थार ?
- (A) गासै जरा गोनां अन्जिमायानो दाजाबयागोनां (composite)
 (B) लाथिखवा गुदि अन्जिमा
 (C) गासै गुदि अन्जिमायानो बेजरा (odd) अन्जिमा
 (D) गुदि अनजिमानि अन्जिमाया जोबनाय गैयि
60. निम्नलिखित में से कौन-सा सही है ?
- (A) सब सम संख्या (even numbers) संयुक्त संख्या (composite) है।
 (B) शून्य एक अभाज्य संख्या (prime number) है।
 (C) सब अभाज्य संख्या (prime numbers) विषम (odd) है।
 (D) अभाज्य संख्या (prime number) की संख्या असंख्य (infinite) है।
60. Which of the following statements is TRUE ?
- (A) All even numbers are composite
 (B) Zero is a prime number
 (C) All prime numbers are odd
 (D) There are infinite number of prime numbers

SPACE FOR ROUGH WORK

PART - III : Environmental Studies

61. জৈৱবৈচিত্ৰতা :

- (A) বিষুবীয় অঞ্চলৰ ফালে বৃদ্ধি পায়। (B) বিষুবীয় অঞ্চলৰ ফালে কমি যায়।
(C) সমগ্ৰ অঞ্চলত একেই থাকে। (D) অক্ষাংশৰ পৰিৱৰ্তনৰ কোনো প্ৰভাৱ নাথাকে।

61. জীৱবৈচিত্ৰ্য :

- (A) নিরক্ষীয় অঞ্চলৰ দিকে বৃদ্ধি পায় (B) নিরক্ষীয় অঞ্চলৰ দিকে কমে যায়
(C) সমগ্ৰ অঞ্চলে একেই থাকে (D) অক্ষাংশৰ পৰিৱৰ্তনৰ কোনো প্ৰভাৱ পড়ে না

61. Biodiversity আ :

- (A) বिसुब ओनसोलथिं बारायलाडो। (B) बिसुब ओनसोलथिं खमायलाडो।
(C) गासैबो ओनसोलाव समान थायो। (D) अक्ष हांखोआव जेबो सोलायनाय जाया।

61. जैव विविधता (Biodiversity) :

- (A) विषुवतीय अंचल की तरफ वृद्धि होता है। (B) विषुवतीय अंचल की तरफ घटता है।
(C) समग्र अंचल में एकसा रहता है। (D) अक्षांश परिवर्तन का कोई प्रभाव नहीं रहता है।

61. Biodiversity :

- (A) increases towards the equator (B) decreases towards the equator
(C) remains same throughout the planet (D) has no effect on change in latitude

62. পৰিস্থিতি তন্ত্ৰত শক্তি প্ৰবাহ হয় :

- (A) এক দিশাত্মক (B) দ্বি-দিশাত্মক
(C) বহুদিশাত্মক (D) ওপৰৰ কোনোটোৱেই নহয়

62. পৰিস্থিতি তন্ত্ৰে বা বাস্তুতন্ত্ৰে শক্তি প্ৰবাহ হয় :

- (A) এক দিশাত্মক (B) দ্বি-দিশাত্মক
(C) বহুদিশাত্মক (D) উপৰেৰে দেওয়া কোনটিই নয়

62. Ecosystem আৰু গোহীয়া গোসাৱলাডো -

- (A) फार्सें बिथिंजों (B) फार्नें बिथिंजों
(C) फारफ्रोमथिंबो (D) गोजाँनि मोनसेबो नडा

62. पारिस्थितिकी तंत्र (ईकोसिस्टम) में शक्ति प्रवाह होता है :

- (A) एकदिशात्मक (Unidirectional) (B) द्विदिशात्मक (Bidirectional)
(C) बहुदिशात्मक (Multidirectional) (D) एक भी नहीं

62. Energy flows in ecosystem is :

- (A) Unidirectional (B) Bidirectional
(C) Multidirectional (D) None of the above

63. BAST किह्र लगत जडित ?

- (A) गोलकीय उष्णता (B) अज'न सुबब विस्का
(C) बन्यप्राणी (D) ISO ब दबे परिबेश ब्यरस्थापना

63. BAST किसेर सङ्गे युक्त ?

- (A) विश्व उष्णता (B) ओजोन सुबबे गत
(C) बन्यप्राणी (D) ISO -र मतो परिबेश ब्यरस्थापना

63. BAST आ गाहायनि मार्जो सोमोन्दो दं ?

- (A) ग्लबेल वारमिं (B) अजन ह'लस
(C) जिब मुलुग (D) ISO नि बादि आबहावा थि खालामनाय

63. BAST किसके साथ जुड़े है ?

- (A) भूमंडलीय ऊष्मीकरण (Global Warming)
(B) ओजोन छिद्र (Ozone holes)
(C) वन्य प्राणी (Wild Life)
(D) ISO जैसा पर्यावरण प्रबंधन (Environmental Management Like ISO)

63. BAST is associated with :

- (A) Global warming (B) Ozone holes
(C) Wild life (D) Environmental management like ISO

64. শিক্ষাত জ্ঞান আহৰণৰ পদ্ধতিটো বেচি ফলপ্ৰসূ কৰিবৰ কাৰণে ব্যৱহাৰ কৰা প্ৰযুক্তি :
- (A) আই টি (IT) (B) আই সি টি (ICT)
(C) সূচনা প্ৰযুক্তি (D) যোগাযোগ প্ৰযুক্তি
64. শিক্ষাতে জ্ঞান আহৰণ পদ্ধতিটি বেশি ফলপ্ৰসূ কৰাৰ জন্য ব্যৱহাৰ কৰা প্ৰযুক্তি :
- (A) আই টি (IT) (B) আই সি টি (ICT)
(C) সূচনা প্ৰযুক্তি (D) যোগাযোগ প্ৰযুক্তি
64. সোলোঁথাইব গিয়ান বুথুমনো গোরলৈসিন জানায়নি থাখায় বাহায়নায় বিৰোঁদামিনখৌ বুডো :
- (A) IT (B) ICT
(C) ইনপৰমেসন টেকন 'ল 'জি (D) কমিউনিকেশন টেকন 'ল 'জি
64. शिक्षा में ज्ञान आहरण पद्धति को अधिक समृद्ध करने के लिए व्यवहार करने वाला प्रौद्योगिकी है :
- (A) IT (B) ICT
(C) सूचना प्रौद्योगिकी (D) संचार प्रौद्योगिकी
64. The use of technology to enhance learning process is called _____ in education.
- (A) IT (B) ICT
(C) Information Technology (D) Communication Technology

65. মানুহৰ ক্ৰিয়াকলাপৰ কাৰণে সৃষ্টি হোৱা পৰিৱেশৰ অসুবিধাজনক পৰিবৰ্তনক কোৱা হয় :
- (A) পাৰিস্থিতিক উপদ্ৰব (B) বিপৰ্যয়
(C) পাৰিস্থিতিক নিম্নীকৰণ (D) প্ৰদূষণ
65. মানুষের কার্যকলাপের (ক্রিয়া) কারণে (জন্য) সৃষ্টি হওয়া পরিবেশের অসুবিধাজনক পরিবর্তনকে বলা হয় :
- (A) পরিবেশগত বা পারিস্থিতিক উপদ্ৰব (B) বিপৰ্যয়
(C) পরিবেশগত মানের অবনয়ন (D) দূষণ বা প্ৰদূষণ
65. সুবুঁনি বায়দি মাৰবিদিন্খিনি জাহোনাৰ সোমজিনায় আৰহাৰা সোলায়নায়খৌ বুডো ।
- (A) সোৰবিথিনি নাখ্ৰেবনায় (B) মিথিংগায়ারি ফোজোবস্ৰানায়
(C) সোৰবিথিনি সায়াব নোজোৰ লাখ্ৰিয়ৈ (D) বাৰহাৰা গুবুঁলে জানায়

65. मनुष्य के क्रियाकलापों के कारण सृष्टि होने वाले परिवेश के असुविधाजनक परिवर्तन को कहा जाता है :

- (A) पारिस्थितिक उपद्रव (B) विपर्यय
(C) पारिस्थितिक निम्नीकरण (D) प्रदूषण

65. The unfavourable alteration of environment due to human activities is termed as :

- (A) Ecological disturbance (B) Catastrophe
(C) Ecological degradation (D) Pollution

66. তলৰ কোনটো বায়ু প্ৰদূষক নহয় ?

- (A) ধোঁৱা (B) কাৰ্বন ডাইঅক্সাইড
(C) নাইট্ৰ'জেন গেছ (D) চালফাৰ ডাইঅক্সাইড

66. নীচের দেওয়া কোনটি বায়ু প্ৰদূষক নয় ?

- (A) ধোঁয়া (Smoke) (B) কাৰ্বন ডাইঅক্সাইড (Carbon dioxide)
(C) নাইট্ৰোজেন গ্যাস (Nitrogen gas) (D) সালফাৰ ডাইঅক্সাইড (Sulphur dioxide)

66. गाहायनि बबे मोनसेया बारहावा गुबुंले खालामग्रा नडा ?

- (A) उखुन्दै (B) कार्बन दाइअक्साइद
(C) नाइट्र'जेन गेस (D) सालफार-दाइअक्साइद

66. निम्नलिखित में से कौन सा वायु प्रदूषक नहीं है ?

- (A) धुँआ (B) कार्बन डाइऑक्साइड
(C) नाइट्रोजन गैस (D) सल्फर-डाइऑक्साइड

66. Which of the following is **not** an air pollutant ?

- (A) Smoke (B) Carbon dioxide
(C) Nitrogen gas (D) Sulphur-dioxide

67. তলৰ কোনটো প্ৰজাতি শৃংখলিত প্ৰজাতিৰ উদাহৰণ ?

- (A) ক্লাউন মাছ (B) আকাশীলতা
(C) মাইকৰহাইয়া (D) লাইকেন

67. নিম্নে দেওয়া কোন প্ৰজাতিটি শৃংখলিত প্ৰজাতিৰ উদাহৰণ ?

- (A) ক্লাউন মাছ (B) স্বৰ্ণলতা (Cuscuta)
(C) মাইকৰহাইয়া (D) লাইকেন

67. गाहायनि बबे जिवारिया मोनसे फोनांजाबग्रा जिवारिनि दिन्थि -
- (A) क्लाउन फिस (Clown fish) (B) कासकाटा (Cuscuta)
(C) माइकरहाइजा (Mycorrhiza) (D) लाइकेन (Lichen)

67. निम्नलिखित में से कौन-सी प्रजाति शृंखलित प्रजाति का उदाहरण है ?
- (A) क्लाउन मछली (B) आकाश बेल
(C) माइकोराइजा (D) काई

67. Which of the following species is an example for link species ?
- (A) Clown fish (B) Cuscuta
(C) Mycorrhiza (D) Lichen

-
68. जनसंख्या संचकीय वृद्धि सूरुटो हईछे :
- (A) $dN/dt = rN$ (B) $dt/dN = rN$ (C) $dN/rN = dt$ (D) $rN/dN = dt$

68. जनसंख्या संचकीय वृद्धि सूरुटि हछे :
- (A) $dN/dt = rN$ (B) $dt/dN = rN$ (C) $dN/rN = dt$ (D) $rN/dN = dt$

68. सुबुं सानखो बांनय दिन्थिग्रा फरमुलाया जाबाय -
- (A) $dN/dt = rN$ (B) $dt/dN = rN$ (C) $dN/rN = dt$ (D) $rN/dN = dt$

68. घातीय जनसंख्या वृद्धि का सूत्र है :
- (A) $dN/dt = rN$ (B) $dt/dN = rN$ (C) $dN/rN = dt$ (D) $rN/dN = dt$

68. The formula for exponential population growth is :
- (A) $dN/dt = rN$ (B) $dt/dN = rN$ (C) $dN/rN = dt$ (D) $rN/dN = dt$

-
69. चिमेन्ट फेन्स्ट्रीत कर्मरत कमीसकलर कि रोग होरार सभारना थके ?
- (A) तेजर कर्कट रोग (B) अस्त्रिमज्जार रोग
(C) एचवेचट'चिच् (D) चाईट'चिलिक'चिच्

69. सिमेंट फ्याक्टोरिटे कर्मरत कमीदर कि रोग हउयार सञ्चवना थलके ?
- (A) रक्ते कर्कट रोग (Leukemia) (B) अश्चिमञ्जा रोग (bone marrow disease)
(C) ँसबेसटोसिस (D) सलइटोसिलिकोसिस
69. सिमेंट फेक्ट 'रीयलव मलवगुरल सुबुंफोरनलव मल बेरलमल सलबफलनो हलथलव ?
- (A) ललउकेमलया (B) बन मेर' बेरलम
(C) ँसबेसट 'सलस (D) सलइट 'सललक 'सलस
69. सीमेंट फैक्टरी में कलम करने वलले कर्मचलरलयो को कौन-सल रोग होने की संभलवनल रहती है ?
- (A) रक्त कल कर्कट रोग (Leukemia) (B) अस्थलमञ्जल कल रोग (Bone Marrow Disease)
(C) ँस्बेस्टोसलस (Asbestosis) (D) सलइटोसिलिकोसलस (Cytosilicosis)
69. Cement factory labourers are prone to :
- (A) leukemia (B) bone marrow disease
(C) asbestosis (D) cytosilicosis
-
70. अञ'न सुब पोरल यलड :
- (A) थलर्मोस्फेरलबत (B) स्ट्रेटोस्फेरलबत
(C) टुरोपोस्फेरलबत (D) मेञोस्फेरलबत
70. ओञन सुब पलओयल यलड :
- (A) थलर्मोस्फेरलरे (B) स्ट्रेटोस्फेरलरे
(C) टुरोपोस्फेरलरे (D) मेञोस्फेरलरे
70. अञन थलखोखुी मोननो हलयो -
- (A) थलर्म 'स्पेयलरलव (B) छ्रेट 'स्पेयलरलव
(C) टुर 'स्पेयलरलव (D) मेञ 'स्पेयलरलव
70. ओञोन (Ozone) स्तर पललल जलतल है :
- (A) थलर्मोस्फीयर (Thermosphere) (B) स्ट्रेटोस्फीयर (Stratosphere)
(C) टुरोपोस्फीयर (Troposphere) (D) मेसोस्फीयर (Mesosphere)
70. Ozone layer is found in :
- (A) Thermosphere (B) Stratosphere
(C) Troposphere (D) Mesosphere
-

71. জনসংখ্যাৰ বহনক্ষমতা নিৰ্দ্ধাৰিত কৰা হয় ইয়াৰ :
- (A) জনসংখ্যা বৃদ্ধি নিৰিখৰ পৰা (B) জন্মৰ সংখ্যাৰ পৰা
(C) মৃত্যুৰ সংখ্যাৰ পৰা (D) নিৰ্দ্ধাৰিত উপাদানৰ পৰা
71. জনসংখ্যাৰ বহনক্ষমতা নিৰ্দ্ধাৰিত কৰা হয় ইয়াৰ :
- (A) জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ অনুপাতৰ উপৰ (B) জন্মৰ হাৰৰ উপৰ
(C) মৃত্যুৰ হাৰৰ উপৰ (D) নিৰ্দ্ধাৰিত উপাদান থেকে
71. সুৰুঁ সানখো বাঁনায়খৌ থি খালামনায় জায়ো -
- (A) সুৰুঁ সানখো বাঁনায় হাৰনিফ্রায় (B) জোনোম সানখোনিফ্রায়
(C) থৈনায় সানখোনিফ্রায় (D) থি থাখানায় ফুংখানিফ্রায়
71. জনसंख्या की वहन क्षमता निर्धारित की जाती है, इसके :
- (A) जनसंख्या वृद्धि दर से (B) जन्म दर से
(C) मृत्यु दर से (D) सीमाकारी कारकों से
71. The carrying capacity of population is determined by its :
- (A) population growth rate (B) natality
(C) mortality (D) limiting resources

72. আঞ্চলিক আৰু স্থানীয় প্রজাতি ভিন্নতাৰ অনুপাত জোখা প্ৰথাক কোৱা হয় :
- (A) আলফা ভিন্নতা (B) বিটা ভিন্নতা
(C) গামা ভিন্নতা (D) ডেল্টা ভিন্নতা
72. আঞ্চলিক ও স্থানীয় প্রজাতিৰ বৈচিত্ৰ (ভিন্নতাৰ) অনুপাত পৰিমাণ প্ৰথাকে বলা হয় :
- (A) আলফা বৈচিত্ৰ্যতা (B) বিটা বৈচিত্ৰ্যতা
(C) গামা বৈচিত্ৰ্যতা (D) ডেল্টা বৈচিত্ৰ্যতা
72. ओन्सोलारि आरो गाव जायगायारि बायदि बायदि जिवारिफोरनि गोसारथि रूजुजख्खाँ सुनाय जायो :
- (A) आलफा दाइभारसिति (Alpha diversity) (B) बेटा दाइभारसिति (Beta diversity)
(C) गामा दाइभारसिति (Gamma diversity) (D) देलटा दाइभारसिति (Delta diversity)
72. आंचलिक और स्थानीय प्रजाती की विविधता के अनुपात को कहा जाता है :
- (A) अल्फा विविधता (B) बिटा विविधता
(C) गामा विविधता (D) डेल्टा विविधता

72. The ratio between regional and local species diversity is measured as :
- (A) Alpha diversity (B) Beta diversity
(C) Gamma diversity (D) Delta diversity
-

73. উদ্ভিদের কোনটো অংশই পানী বাষ্পীভূত করে ?

- (A) পত্ররন্ধ্র (B) ফল
(C) গছের ডাল (D) শিপা

73. উদ্ভিদের কোন অংশটি জল বাষ্পীভবন (water evaporates) করে ?

- (A) পত্ররন্ধ্র (Stomata) (B) ফল (Fruit)
(C) শাখা-প্রশাখা (Branch) (D) শিকড় বা মূল (Root)

73. बिफांनि बबे मोनसे बाहागोआ दैखौ खरफ'आव दैथायहरो ?

- (A) स्ट'माता (Stomata) (B) फिथाइ
(C) दालाइ (D) रोदा

73. उद्भिद का कौन सा भाग पानी को वाष्पित करता है ?

- (A) रंध्र (stomata) (B) फल
(C) शाखा (D) जड़

73. Which part of a plant evaporates water ?

- (A) Stomata (B) Fruit
(C) Branch (D) Root
-

74. তলৰ কোনবিধ আবর্জনা জৈৱিকভাৱে দ্ৰৱণীয় ?

- (A) প্লাষ্টিক (B) পলিথিন
(C) চিচা (D) ওপৰৰ কোনো এটাই নহয়

74. नीचेर देओया कोन धरनेर आवर्जना जैविकभावे द्रवणीय ?

- (A) प्लाष्टिक (B) पलिथिन
(C) काच (D) उपरेर कोनोटीं नय

74. गहायनि बबे मोनसेया 'biodegradable waste' आव गोग्लैयो ?

- (A) फ्लास्तिक (B) पलिटिन
(C) बथल बाइनाय (D) गोजौनि मोनसेबो नडा

74. निम्नलिखित में से बायोडिग्रेडेबल अपशिष्ट (Biodegradable Waste) कौन-सा है ?
- (A) प्लास्टिक (Plastic) (B) पोलिथिन (Polythene)
(C) काँच (Glass) (D) एक भी नहीं
74. Which of the following is a biodegradable waste ?
- (A) Plastics (B) Polythene
(C) Glass (D) None of these
-
75. একক পৰিয়াল মানে :
- (A) 1950 চনৰ পিচত জন্মগ্ৰহণ কৰা যিকোনো পৰিয়াল
(B) যিটো পৰিয়ালত পিতৃ-মাতৃ আৰু তেওঁলোকৰ ল'ৰা-ছোৱালী থাকে
(C) ল'ৰা-ছোৱালী, তেওঁলোকৰ পিতৃ-মাতৃ আৰু ককাক আইটাক অন্তৰ্গত
(D) কেৱল স্বামী আৰু পত্নী
75. অণু পৰিবার (Nuclear Family) মানে :
- (A) 1950 সালৰ পৰে জন্মগ্ৰহণ কৰা যে কোনো পৰিবার
(B) যে পৰিবারে পিতা-মাতা ও তাৰে ছেলে-মেয়ে বা সন্তান থাকে
(C) ছেলে-মেয়ে বা সন্তান, তাৰে পিতামাতা ও ঠাকুৰদা-ঠাকুমা অন্তৰ্গত
(D) শুধু স্বামী ও স্ত্ৰী
75. आलादा नखर (Nuclear family) बुनाय जायो :
- (A) 1950 माइथाइनि उनाव जोनोम जानाय जायखिजाया नखर।
(B) जाय नखराव बिमा-बिफा आरो बिसोरनि फिसाज्ला फिसाजो थायो।
(C) फिसाज्ला-फिसाजोजो लोगोसे बिसोरनि बिमा-बिफा आरो बिबौ बिबैयाबो थायो।
(D) बिसि आरो फिसाइल' थायो।
75. एकल परिवार का अर्थ :
- (A) सन् 1950 के बाद जन्म लेने वाला कोई भी परिवार।
(B) जिस परिवार के अन्तर्गत माता-पिता और उनके बच्चे हैं।
(C) पूरा परिवार जिसमें बच्चे, उनके माता-पिता और दादा-दादी हैं।
(D) केवल पति-पत्नी।
75. Nuclear family refers to :
- (A) Any family born after 1950
(B) Family includes parents and their children
(C) Entire family including children, their parents and grandparents
(D) Only husband and wife

76. উচ্চ পোষক খাপত DDT ৰ দৰে কীটনাশক দ্ৰব্যৰ উপস্থিতিক কোৱা হয় :
- (A) বায়'ৰিমেডিয়েচন (B) বায়'মেগনিফিকেচন
(C) জৈৱ বৃদ্ধি (D) জৈৱ প্ৰদূষণ
76. উচ্চতৰ ট্ৰফিক (ডি.ডি.টি.)-ৰ মতো কীটনাশক দ্ৰব্যৰ সংঘটনকে বলা হয় :
- (A) বায়োৰিমেডিয়েশন (B) বায়োম্যাগনিফিকেশন
(C) জৈৱিক বৰ্ধন (D) জৈৱিক প্ৰদূষণ
76. Higher trophic level আৰু DDT ৰাৰি এম্ফৌ বুথায়্যা মুলিখৌ বুনায জায়ো :
- (A) বায়'ৰিমেডিয়েচন (B) বায়'মেগনিফিকেচন
(C) বায়'লজিকেল ইনহেন্সমেন্ট (D) বায়'পলুচন
76. उच्च पोषक स्तर पर DDT जैसे कीटनाशक द्रव्य की उपस्थिति को कहा जाता है :
- (A) जैविक उपचार (Bioremediation) (B) जैवआवर्धीकरण (Biomagnification)
(C) जैविक वृद्धि (Biological Enhancement) (D) जैविक प्रदूषण (Biopollution)
76. The occurrence of pesticides like DDT in higher trophic levels is termed as :
- (A) bioremediation (B) biomagnification
(C) biological enhancement (D) biopollution
-
77. বিশেষ বাধাৰ দ্বাৰা পৃথক কৰা বিভিন্ন ভৌগলিক অঞ্চলত পোৱা প্ৰজাতিক কোৱা হয় :
- (A) এল'পেট্ৰিক (B) ছিমপেট্ৰিক
(C) সহোদৰ (D) ওপৰৰ কোনোটোৱেই নহয়
77. বিশেষ বাধাৰ দ্বাৰা পৃথক কৰা বিভিন্ন ভৌগলিক অঞ্চলে পাওয়া প্ৰজাতিক বলা হয় :
- (A) অ্যালপেট্ৰিক (B) সিমপেট্ৰিক
(C) সহোদৰ (Sibling) (D) উপৰেৰ দেওয়া কোনটিই নয়
77. মাৰা মনসে হেঁথানি জাহোনাৰ আলাদা জানানায, গুবুন গুবুন ধুমখৌৱাডাৰি আনসোলাব মননো হানায জিবাৰিখৌ বুনায জায়ো -
- (A) Allopatric (B) Sympatric
(C) Sibling (D) গৌজৌনি মনসেবো নডা

77. विशेष बाधा के द्वारा अलग किए गए विभिन्न भौगोलिक अंचल में पाए जाने वाले प्रजाती हैं :
- (A) अलोपेट्रिक (B) सिमपेट्रिक
(C) सहोदर (sibling) (D) एक भी नहीं
77. Species that occur in different geographical regions separated by special barrier :
- (A) Allopatric (B) Sympatric
(C) Sibling (D) None of the above
-

78. मिनामाटा रोग किह्र प्रभावित হয় ?
- (A) পারা (B) আয়োডিন
(C) আর্সেনিক (D) কেডমিয়াম
78. মিনামাতা রোগ কি কারণে হয় ?
- (A) পারা (mercury) (B) আয়োডিন
(C) আর্সেনিক (D) কেডমিয়াম
78. মিনামাটা (Minamata) বেরামা মানিফ্রায় জায়ো ?
- (A) মারকিউরি (B) আয় 'দিন
(C) আর্সেনিক (D) কেডমিয়াম
78. মিনামাতা রোগ কিসকে প্রভাব সে হোতা হৈ ?
- (A) পারা (Mercury) (B) আয়োডীন (Iodine)
(C) হরতাল (Arsenic) (D) কৈডমিয়ম (Cadmium)
78. Minamata disease is due to :
- (A) Mercury (B) Iodine
(C) Arsenic (D) Cadmium
-

79. তলৰ কোনটো পৰস্পৰ ক্ৰিয়াই উপ-বিবৰ্তনত সহায় নকৰে ?
- (A) সহভুক্ততা (B) সহোপকাৰিতা
(C) পৰজীৱিতা (D) দুই প্ৰজাতিৰ মাজৰ প্ৰতিযোগিতা
79. नीचेर देओया कौन परस्पर क्रिया सह-विबर्तने सहयोगिता करे ना ?
- (A) सहभुक्तता (B) सहउपकारिता
(C) परजीविता (D) दुई प्रजातिर मध्ये प्रतियोगिता

79. गाहायनि बबे मोनसेया Co-evolution नि दाथायाव हेफाजाब होआ ?
(A) Commensalism (B) Mutualism
(C) Parasitism (D) Interspecific competition
79. निम्नलिखित कौन-सी परस्पर क्रिया सहविकास (Co-evolution) में सहायक नहीं है ?
(A) सहभोजिता (Commensalism) (B) पारस्परिक आश्रय का सिद्धांत (Mutualism)
(C) परजीविता (Parasitism) (D) प्रतिस्पर्धात्मक प्रतियोगिता (Interspecific Competition)
79. Which of the following interactions will not promote Co-evolution ?
(A) Commensalism (B) Mutualism
(C) Parasitism (D) Interspecific competition

-
80. तलत दिया कौनखन देशत शिशु श्रमिक खनित नियुक्ति दिया ह्य ?
(A) भारत (B) ब्राजिल (C) मेक्सिको (D) इन्डोनेशिया
80. नीचेर देওয়া कौन देशे शिशु श्रमिकदेर खनिते नियुक्ति देওয়া ह्य ?
(A) भारत (B) ब्राजिल (C) मेक्सिको (D) इन्डोनेशिया
80. गाहायनि बबे हादोदआव खनिक्राव उन्दै गथ 'फोरख्रौ हाबा मावहोनाय जायो ?
(A) भारत (B) ब्राजिल (C) मेक्सिक' (D) इन्द 'नेसिया
80. निम्नलिखित में से कौन-से देश में बाल श्रमिकों को खान में नियुक्त किया जाता है ?
(A) भारत (B) ब्राजिल (C) मैक्सिको (D) इंडोनेशिया
80. Which of these countries employs child miners ?
(A) India (B) Brazil (C) Mexico (D) Indonesia

-
81. बन्यप्राणी सप्टाह उदयापन करा ह्य :
(A) अक्टोबर 1 तारिख परा 7 तारिखलै (B) अक्टोबर 15 तारिख परा 21 तारिखलै
(C) जून 1 तारिख परा 7 तारिखलै (D) जून 15 तारिख परा 21 तारिखलै
81. बन्यप्राणी सप्टाह उदयापन करा ह्य :
(A) अक्टोबर 1 तारिख थेके 7 तारिख पर्यन्त (B) अक्टोबर 15 तारिख थेके 21 तारिख पर्यन्त
(C) जून 1 तारिख थेके 7 तारिख पर्यन्त (D) जून 15 तारिख थेके 21 तारिख पर्यन्त

81. हाग्रामा जिवारि सप्ताह फालिनाय जायो -
- (A) अक्ट 'बर दाननि 1 अक्ट 'निफ्राय 7 अक्ट 'सिम। (B) अक्ट 'बर दाननि 15 अक्ट 'निफ्राय 21 अक्ट 'सिम।
- (C) जुन दाननि 1 अक्ट 'निफ्राय 7 अक्ट 'सिम। (D) जुन दाननि 15 अक्ट 'निफ्राय 21 अक्ट 'सिम।
81. वन्य प्राणी सप्ताह मनाया जाता है :
- (A) 1 अक्टूबर से 7 अक्टूबर तक (B) 15 अक्टूबर से 21 अक्टूबर तक
- (C) 1 जून से 7 जून तक (D) 15 जून से 21 जून तक
81. Wild Life Week is celebrated on :
- (A) 1st October to 7th October (B) 15th October to 21st October
- (C) 1st June to 7th June (D) 15th June to 21st June

82. CNG र सम्पूर्ण नाम हैछे :
- (A) कमन नेचनेल गेछ (B) कम्प्रेछड नेचाबेल गेछ
- (C) कमन नेचाबेल गेछ (D) चार्टिफाईड नेचाबेल गेछ
82. सि.एन.जि. (C.N.G.) -र सम्पूर्ण नाम कि ?
- (A) कमन न्याशनल ग्यास (B) कम्प्रेस्ड न्याचाराल ग्यास
- (C) कमन न्याचाराल ग्यास (D) सार्टिफाईड न्याचाराल ग्यास
82. CNG नि आबुं मुडा जाबाय :
- (A) कमन नेसनेल गेस (B) कमप्रेस्त नेसारेल गेस
- (C) कमन नेसारेल गेस (D) सार्थिफाइट नेसारेल गेस
82. CNG का पूरा नाम है :
- (A) Common National Gas (B) Compressed Natural Gas
- (C) Common Natural Gas (D) Certified Natural Gas
82. Full form of CNG is :
- (A) Common National Gas (B) Compressed Natural Gas
- (C) Common Natural Gas (D) Certified Natural Gas

83. सेडजगृह र प्रडारर फलत पृथिवीर उपरिभागे कोनविध विकिरण धरि बाथे ?
- (A) विटा रश्मि (B) आल्ट्रावायोलेट रश्मि
- (C) एक्खरे रश्मि (D) इनफ्रारेड रश्मि
83. ग्रीन्हाउस-एर प्रडारर फले पृथिवीर उपरिभागे कि धरनेर विकिरण धरे बाथे ?
- (A) विटा रश्मि (B) आल्ट्रावायोलेट रश्मि
- (C) एक्खरे रश्मि (D) इनफ्रारेड रश्मि (IR rays)

83. ग्रिन हाउसनि बिजाउनाव बुहुम सायाव गाहायनि बबे मोनसेया रिफिनायखौ हमथाना लाखियो ?
- (A) बिटा रोदा (Beta-Ray) (B) आलट्रा भाय 'लेट रोदा (UV-Rays)
- (C) एक्स रोदा (X-Rays) (D) आइ.आर. रोदा (IR-Rays)
83. हरितगृह प्रभाव (Green House Effect) से पृथ्वी का ऊपरी भाग कौन-सा विकिरण रोकता है ?
- (A) बीटा किरणें (B) पराबैंगनी किरणें (अल्ट्रावायोलेट किरणें)
- (C) एक्स किरणें (D) इनफ्रारेड किरणें
83. What type of radiation is trapped on the earth's surface by the green house effect ?
- (A) Beta-rays (B) UV rays
- (C) X-rays (D) IR rays

84. बन्य प्राणी क्रमागत कमि योराब प्रधान कारण ह'ल :
- (A) परभक्षिता (B) वनाक्षल ध्वंशीकरण
- (C) आवास ध्वंशीकरण (D) शिकार
84. बन्यप्राणीर क्रमागत ह्रास वा कमे याओयार प्रधान कारण हल :
- (A) परभक्षिता (B) वनाक्षल ध्वंशीकरण
- (C) आवास ध्वंशीकरण (D) शिकार
84. अरनारि जिब-जुनादफ्रा फारियै ख्रमायलानायनि गुबै जाहोना जाबाय -
- (A) जुनादजो जुनाद जालायनायनि थाखाय। (B) अरनबारि जोबस्त्रालानायनि थाखाय।
- (C) थाग्रा जायगा जोबस्त्रालानायनि थाखाय। (D) मैहुर खालामनायनि थाखाय।
84. वन्य प्राणियों के क्रमागत लुप्त होने का प्रधान कारण है :
- (A) परभक्षिता (B) वनांचल ध्वंसीकरण
- (C) आवास ध्वंसीकरण (D) शिकार
84. Main reason of continuous decreasing of wild life :
- (A) Predation (B) Cutting down of forests
- (C) Destruction of habitat (D) Hunting

85. 'बेड् डाटा बुक'त (बंठा तथ्य पुथि) तथ्य थाके :
- (A) सकलो उड्दिद प्रजातिर (B) सकलो प्राणी प्रजातिर
- (C) अर्थनैतिक गुकृत्त थका प्रजातिर (D) विपन्न प्रजातिर

85. রেড ডাটা বুক (লাল তথ্য গ্রন্থ) তথ্য থাকে :
- (A) সকল উদ্ভিদ প্রজাতির (B) সকল প্রাণী প্রজাতির
(C) অর্থনৈতিক গুরুত্ব থাকা প্রজাতির (D) বিপন্ন প্রজাতির
85. Red Data Book বিজাৰাব থায়ো -
- (A) গাসেঁবো বিফাং - লাঈফাংফোর (B) গাসেঁবো জিবারিফোর
(C) রাংখান্দিথায়াব গোনাংথার জিবারিফোর (D) নারসেবজানায জিবারিফোর
85. रेड डाटा बुक (Red Data Book) में तथ्य है :
- (A) सब उद्भिद प्रजाती (B) सब प्राणी प्रजाती
(C) अर्थनैतिक महत्त्व वाला प्रजाती (D) विपन्न प्रजाती
85. Red Data Book contains data of :
- (A) all plant species (B) all animal species
(C) economically important species (D) threatened species
-
86. এটা শক্তি পিৰামিডৰ একেবাৰে শীৰ্ষ অংশ কি ?
- (A) মুখ্য উৎপাদক (B) মুখ্য উপভোক্তা
(C) গৌণ উপভোক্তা (D) বিয়োজক
86. একটি শক্তি পিৰামিডের একদম শীৰ্ষের অংশ কি ?
- (A) মুখ্য উৎপাদক (B) মুখ্য উপভোক্তা
(C) গৌণ উপভোক্তা (D) বিয়োজক/পচনশীল
86. Energy Pyramid নি বয়নিখুইবো গোনাংসিন বাহাগোআ মা ?
- (A) গাহায় দিহুনগিরি (B) গাহায় বাহায়গ্যা
(C) সরাসনস্না বাহায়গ্যা (D) আৰ্জিনো থাখায় দোনথুমগ্যা
86. एक ऊर्जा पिरामिड का सबसे ऊपरी भाग कौन-सा है ?
- (A) प्राथमिक उत्पादक (Primary Producers) (B) प्राथमिक उपभोक्ता (Primary Consumers)
(C) गौण उपभोक्ता (Secondary Consumers) (D) जैव अपघटक (Decomposers)
86. The topmost portion of an 'Energy Pyramid' is of :
- (A) Primary producers (B) Primary consumers
(C) Secondary consumers (D) Decomposers
-

87. 'পেডাগজি' মানে কিহর অধ্যয়ন ?
- (A) শিক্ষা (B) ছাত্রক পথ দেখুৱা
(C) শিক্ষা কার্য প্রণালী (D) শিক্ষা পদ্ধতি
87. শিক্ষানীতি বা শিক্ষা বিজ্ঞান (pedagogy) কি ধরনের অধ্যয়ন ?
- (A) শিক্ষা (B) ছাত্রকে পথ প্রদর্শন
(C) শিক্ষা কার্য প্রণালী (D) শিক্ষা পদ্ধতি
87. পেদাগজী (Pedagogy) যা মানি সায়াব নাযবিজিরো :
- (A) সোলোঁথাইনি সায়াব (B) ফরায়সানো লামা দিন্থিনায়নি সায়াব
(C) ফোরোঁনায়নি মাঙ্খ্রান্থিনি সায়াব (D) ফোরোঁনায় আদব-খ্রান্থিনি সায়াব
87. शिक्षा शास्त्र (Pedagogy) किसका अध्ययन है ?
- (A) शिक्षा (B) छात्रों को मार्गदर्शन करना
(C) शिक्षा कार्यप्रणाली (D) शिक्षा पद्धति
87. Pedagogy is the study of :
- (A) education (B) guiding students
(C) teaching process (D) teaching method

88. শাৰী শাৰীকৈ ৰোৱা গছৰ শাৰীৰ মাজত হোৱা কৃষি শস্যক কোৱা হয় :
- (A) সামাজিক বনানিকৰণ (B) বুম
(C) টাউঙ্যা পদ্ধতি (Taungya system) (D) কৃষি বনানিকৰণ
88. সারি সারি করে লাগানো গাছের মাঝে কৃষি শস্যকে বলা হয় :
- (A) সামাজিক বনানিকৰণ (B) বুম
(C) টাউঙ্যা পদ্ধতি (Taungya System) (D) কৃষি বনানিকৰণ
88. सारि सारि गायनाथ बिफानि गेजेराव मावनाथ आबादखौ बुंनाय जायो -
- (A) ससियेल फरेसट्टि (B) जुम आबाद
(C) टाउग्या ख्रान्थि (D) एग 'फरेसट्टि
88. पंक्तिबद्ध तरीके से लगाए गए वृक्षों के बीच होने वाली कृषि फसलों को कहा जाता है :
- (A) सामाजिक वानिकी (B) झूम कृषि
(C) टोंग्या पद्धति (Taungya System) (D) कृषि वानिकी
88. Growing agricultural crops between rows of planted trees is known as :
- (A) Social forestry (B) Jhum
(C) Taungya system (D) Agroforestry

89. নবীকরণযোগ্য শক্তির উৎস হৈছে :
- (A) কয়লা (B) পেট্রোলিয়াম (C) উদ্ভিদ (D) ইউরেনিয়াম
89. শক্তির নবীকরণের উৎস কি ?
- (A) কয়লা (B) পেট্রোলিয়াম (C) উদ্ভিদ (D) ইউরেনিয়াম
89. गोहो सोमजि होफिनो हानाय फुंखाया जाबाय -
- (A) खैला (B) पेट्रोलियाम (C) बिफां-लाइफां (D) इउरेनियाम
89. शक्ति के नवीकरण के स्रोत है :
- (A) कोयला (B) पेट्रोलियम (C) उद्भिद (D) यूरेनियम
89. Renewable source of energy is :
- (A) Coal (B) Petroleum (C) Plants (D) Uranium

-
90. ডেংগো ৰোগৰ বাহক হ'ল :
- (A) এইড্‌চ ম'হ (B) কিউলেক্স ম'হ
(C) মাখি (D) এন'ফিলিচ ম'হ
90. ডেঙ্গু ৰোগেৰ বাহক হ'ছে :
- (A) এডিস মশা (Aedes Mosquito) (B) কিউলেক্স মশা (Culex Mosquito)
(C) মাখি (Housefly) (D) অ্যানোফিলিস মশা (Anopheles Mosquito)
90. देंगू बेराम दैबायग्राया जाबाय -
- (A) एडिस थाम्फै (B) कुडलेक्स थाम्फै
(C) न'नि थाम्फै (D) एन'फिलिस थाम्फै
90. डेंगू रोग का वाहक है :
- (A) एडीज मच्छर (B) क्यूलेक्स मच्छर
(C) घरेलू मक्खनी (D) एनोफेलीज मच्छर
90. Carrier of Dengue disease is :
- (A) Aedes Mosquito (B) Culex Mosquito
(C) Housefly (D) Anopheles Mosquito

PART - IV : Language - II [English (Compulsory)]

- দৰকাৰী : এই অংশ ভাষা-II (ইংৰাজী)-ত মুঠ 30টা প্ৰশ্ন আছে আৰু এই অংশ সকলো পৰীক্ষাৰ্থীৰ বাবে বাধ্যতামূলক।
- দৰকাৰী : এই ভাগে ভাষা-II (ইংৰাজী) -তে মোট 30টি প্ৰশ্ন আছে এবং এই ভাগ সকল পৰীক্ষাৰ্থীৰ জন্য বাধ্যতামূলক।
- नायनो गोनां : ब्रैथि बाहागोयाव राव -II (इंग्राजी) नि मोन 30 सॉनायनि गासैनिबो फिन होनाया गासैबो बिनायसानि थाखाय एंगार हायै।
- महत्त्वपूर्ण : सभी परीक्षार्थियों के लिए इस भाग में भाषा-II (अंग्रेजी) के सभी 30 प्रश्न अनिवार्य हैं।
- Important : This Part contains 30 questions for Language -II (English) and it is compulsory for all candidates.

(E N G L I S H)

Direction (Q.No. 91 to 95) :

Read the following passage given below. There are five gaps in the passage which are numbered serially. Against each numbered gap four alternatives are given below. Select the most appropriate alternative.

A passage used in (91) cloze test is a (92) of written material in (93) words have been regularly removed. The students must then (94) to reconstruct the passage (95) filling in the missing words.

91. (A) the; (B) a; (C) of; (D) one
92. (A) paragraph; (B) write up; (C) passage; (D) description
93. (A) it; (B) which; (C) this; (D) what
94. (A) look; (B) select; (C) ensure; (D) try
95. (A) while; (B) when; (C) by; (D) with

Direction (Q.No. 96 to 98) :

For the following items, match the correct alternative given against them as tag question.

96. Do as I say .....
(A) will you ? (B) shan't you ? (C) won't you ? (D) don't you ?
97. Some of us wanted to stay longer .....
(A) Did we ? (B) Didn't we ? (C) Aren't we ? (D) Do we ?
98. Something must be done for us .....
(A) will you ? (B) won't you ? (C) shan't you ? (D) would you ?

Direction (Q.No. 99 to 101) :

Read the following items. In each item one word is underlined against which four alternatives are given. Choose the most appropriate alternative which is opposite in meaning to the underlined word.

---

99. Human civilization discards many obsolete ideas as superstition.
(A) Occasional (B) up-to-date (C) dominant (D) remote

---

100. In course of time we may exhaust many of our natural resources.
(A) Replenish (B) Increase (C) Decrease (D) Renew

---

101. Conciseness of his expression surprised the audience.
(A) Terseness (B) Felicity (C) Precision (D) Redundancy

Direction (Q.No. 102 to 104) :

Complete the following questions by selecting the most appropriate word/ words from the set of alternatives given against each item :

---

102. According to Socrates education means creation of a sound mind in a sound body.
_____ does Socrates mean by education ?
(A) Who (B) What (C) When (D) How

---

103. I used to go to the library everyday.
_____ do you go to the library ?
(A) Why (B) How (C) How often (D) When

---

104. Every child has four stages of development.
_____ stages of development are there for every child ?
(A) How long (B) How many (C) How often (D) Which one

Direction (Q.No. 105 to 107) :

Each set of the following items has four (4) alternatives marked as (A), (B), (C) and (D). Choose the most suitable alternative.

---

105. (A) We usually have breakfast at 8 O'clock in the morning but this week as we have to go to the yoga class we are having it at 7 A.M.
(B) We usually have to have breakfast at 8 O'clock in the morning but this week as we have to go to the yoga class we have it at 7 A.M.
(C) We usually had breakfast at 8 O'clock in the morning but this week as we went to the yoga class we have it at 7 A.M.
(D) We usually have breakfast at 8 O'clock in the morning but this week as we will go to the yoga class we have it at 7 A.M.

---

106. (A) For the last three months I am preparing for the exam.
(B) For the last three months I have been preparing for the exam.
(C) For the last three months I have prepared for the exam.
(D) For the last three months I was preparing for the exam.
-

107. (A) It is high time he will start earning. (B) It is high time he started earning.
(C) It is high time he starts earning. (D) It is high time he has started earning.
-

Direction (Q.No. 108 to 110) :

Read the following items. There are four alternatives given against the underlined words in the sentences. Choose the most appropriate alternative for the underlined words.

---

108. Learning a language more refers to development of communicative skill than mastery over the content.
(A) ability (B) efficiency (C) proficiency (D) fluency
-
109. Vocabulary teaching and testing begins from the first day in school and continues throughout one's career.
(A) formal education (B) life
(C) progress through life (D) academic session
-

110. Teaching and testing should go together with neither being subservient to the other.
(A) common (B) dominant (C) subordinate (D) useful
-

111. The main purpose of teaching a language is to :
(A) acquire elements of language. (B) express one's ideas.
(C) develop communicative competence. (D) master its grammar and vocabulary.
-

112. Which of the following statements is **correct** ?
(A) Reading and writing must precede listening and speaking.
(B) Speaking and reading must precede listening and writing.
(C) Listening and speaking must precede reading and writing.
(D) Speaking and writing must precede reading and listening.
-

Direction (Q.No. 113 to 116) :

There are some gaps in each of the following items. Fill in the gaps with the correct alternative from the options given as (A), (B), (C) and (D) against each item.

---

113. Human brain is the _____ understood part of the body.
(A) a little (B) less (C) least (D) most
-

114. In 1922 Albert Einstein was awarded _____ Nobel Prize.
(A) a (B) the (C) an (D) one

---

115. Now a days children read only _____ books as they are more involved with their mobiles.
(A) few (B) the few (C) a little (D) a few

---

116. There is a knock at the door. Who can be calling _____ us at this odd hours ?
(A) for (B) in (C) to (D) on

Direction (Q.No. 117 to 120) :

In the following items some parts of the sentences have been jumbled. You are required to rearrange these parts in the proper order. Parts are labelled as P, Q, R, S. Choose the proper sequence.

---

117. Each problem child in the class / and should be treated differently /
(P) (Q)
is an individual entity / to help him to adjust with environment
(R) (S)
(A) SRQP (B) PSQR (C) PRQS (D) PQRS

---

118. Good writing is an art / like any other art / through constant practice / which can be acquired
(P) (Q) (R) (S)
(A) RPQS (B) PQSR (C) PSRQ (D) PSQR

---

119. through incessant research / Science does / but it also destroys old fallacies /
(S) (P) (Q)
not only discover new truths
(R)
(A) SQRP (B) PQSR (C) PRQS (D) PSRQ

---

120. It is wonder that migratory birds / without ever getting lost /
(P) (Q)
always manage to find home / flying thousands of kilometers
(R) (S)
(A) PQRS (B) SPQR (C) SQRP (D) PSQR

PART - V : Language - I (Optional)

- দৰকাৰী :** এই অংশৰ ভাষা-I-ত অসমীয়া, বঙালী, বড়ো, গাৰো, হিন্দী, মাৰ, নেপালী, মণিপুৰি আৰু কাৰ্বি - প্ৰতিটো ভাষাৰ 30 টাকৈ প্ৰশ্ন আছে। পৰীক্ষাৰ্থীসকলে আবেদন পত্ৰ আৰু OMR উত্তৰ-পত্ৰৰ ভাষা-I-ত উল্লেখ কৰা ভাষাৰ প্ৰশ্নবিলাকৰ উত্তৰ দিব লাগিব।
- দৰকাৰী :** এই ভাগেৰ ভাষা-I-এ অসমীয়া, বাংলা, বড়ো, গাৰো, হিন্দী, মাৰ, নেপালী, মণিপুৰি এবং কাৰ্বি - প্ৰতিটি ভাষাৰ 30টি করে প্রশ্ন আছে। পৰীক্ষাৰ্থীদেৰ আবেদন পত্ৰে এবং OMR উত্তৰ-পত্ৰেৰ ভাষা-I তে উল্লেখ কৰা ভাষায় প্ৰশ্নগুলিৰ উত্তৰ দিতে হবে।
- নায়নো গোন :** बाथि बाहागोयाव राव -I नि असमीया, बांला, बर', गारो, हिन्दी, मार, नेपाली, मणिपुरी आरो कार्बी - जायखि-जाया मोनसेनि मोन 30 सौंथि थागोन। जायफोर बिनायसाया आरजलाइ आरो OMR फिननाय बिलाइनि राव-I याव मख 'नाय रावनि फिन हगोन।
- महत्त्वपूर्ण :** इस भाग के भाषा - I के लिए दिए गए विकल्पों में असमिया, बंगला, बोडो, गारो, हिन्दी, मार, नेपाली, मणिपुरी एवं कार्बी - प्रत्येक भाषा में 30 प्रश्न रहेगा। परीक्षार्थियों ने आवेदन-पत्र और OMR उत्तर-पत्र में भाषा -I में जिस भाषा का उल्लेख किया है, उसी भाषा में उत्तर देना है।
- Important :** This Part contains 30 questions each in Language - I, for which the options are Assamese, Bengali, Bodo, Garo, Hindi, Hmar, Nepali, Manipuri and Karbi. Candidates should answer the questions for only that Language-I option which they have given in their Application Form and recorded in the OMR Answer-Sheet.

(A S S A M E S E)

121. তলৰ কোনটো ভাষা পৰিয়ালৰ পৰা অসমীয়া ভাষা জন্ম হৈছে ?
(A) অষ্ট্ৰিক (B) ইন্দো-ইউৰোপীয় (C) দ্ৰাবিড় (D) এটাও নহয়
122. এটা ভাষাত কেইটা উপভাষা থাকিব পাৰে ?
(A) দুটা (B) এটা (C) বহুতো (D) এটাও নাথাকে
123. মাধৱদেৱৰ নামঘোষাক কোনজন ভাষাবিদে 'মহাপ্ৰাস্থানিক গীত' বুলি আখ্যা দিছে ?
(A) বাণীকান্ত কাকতি (B) দেবানন্দ ভৰালি (C) কনকলাল বৰুৱা (D) উপেন্দ্ৰনাথ গোস্বামী
124. নিম্নলিখিত কোনবিধ কাৰকৰ প্ৰতিবন্ধকত উপভাষা সৃষ্টি হ'ব পাৰে ?
(A) ভৌগোলিক (B) সাংস্কৃতিক (C) সামাজিক (D) ওপৰৰ আটাইকেইটা
125. নিম্নলিখিত কোনটো স্ত্ৰী প্ৰত্যয়ৰ উদাহৰণ ?
(A) মাইকী (B) অন (C) অক (D) ৰী
126. মাতৃভাষা শিক্ষণৰ উদ্দেশ্য হ'ল :
(A) অসমত অসমীয়া ভাষাৰ প্ৰচলনৰ জনসংখ্যা বৃদ্ধি কৰা।
(B) ভাষিক সচেতনতা বৃদ্ধি কৰা।
(C) মাতৃভাষা শিক্ষণৰ চাৰিটা কৌশল-শ্ৰৱণ, কথন, পঠন আৰু লিখনৰ দক্ষতা অৰ্জন কৰা।
(D) মাতৃভাষা মাধ্যমৰ বিদ্যালয়ৰ বাবে শিক্ষক প্ৰস্তুত কৰা।
127. নিম্নলিখিত কোনটো গত্ব-বিধিৰ ফলত সৃষ্টি শব্দ ?
(A) নিপুণ (B) বাণিজ্য (C) কণ (D) পৰায়ণ

128. তলৰ কোনটো ক্ৰিয়াবাচক খণ্ডবাক্যৰ উদাহৰণ ?
 (A) কঁকাল পৰ (B) গাখীৰতে মহৰ খুঁটি (C) ঘৰ গোনা (D) চকুত লগা
-
129. তলৰ কোনটোক প্ৰাক্-শংকৰী যুগৰ সমল হিচাপে ধৰিব পাৰি ?
 (A) প্ৰহ্লাদ চৰিত (B) শ্ৰীকৃষ্ণ কীৰ্তন (C) চৰ্যাপদ (D) বৰগীত
-
130. অসমীয়া ভাষাৰ প্ৰথম সাহিত্যিক নিদৰ্শন হ'ল :
 (A) বিহুগীত (B) শ্ৰীকৃষ্ণ কীৰ্তন (C) চৰ্যাগীত (D) বৰগীত
-
131. কোনখন কাব্য সংকলনৰ বাবে নিৰ্মলপ্ৰভা বৰদলৈয়ে ১৯৮৩ চনত সাহিত্য অকাডেমি বঁটা লাভ কৰিছিল ?
 (A) সুদীৰ্ঘ দিন আৰু ৰাতি (B) বন ফৰিঙৰ ৰং
 (C) সমীপেষু (D) দিনৰ পাছত দিন
-
132. নিম্নলিখিত কোনটো ব্যঞ্জন সন্ধিৰ উদাহৰণ ?
 (A) যজ + ন = যজ্ঞ (B) দেৱ + আলয় = দেৱালয়
 (C) সংগ্ৰহ + আলয় = সংগ্ৰাহালয় (D) এটাও নহয়
-
133. মাতৃভাষা হ'ল ব্যক্তিৰ :
 (A) উপভাষা (B) প্ৰথম ভাষা (C) দ্বিতীয় ভাষা (D) এটাও নহয়
-
134. পোনতে ব্যাকৰণৰ সংজ্ঞা বা সূত্ৰ আৰু নিয়ম উপস্থাপন কৰি তাৰ পিছত উপযুক্ত উদাহৰণ দি শিক্ষা দিয়াৰ অৰ্থ হ'ল - ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক সূত্ৰ, সংজ্ঞাৰ পৰা উদাহৰণলৈ, অমূৰ্তৰ পৰা মূৰ্তলৈ আৰু সাধাৰণৰ পৰা বিশেষলৈ আগবঢ়াই নিয়া। এই শিক্ষাদান পদ্ধতিক কি বুলি কোৱা হয় ?
 (A) আৰোহী পদ্ধতি
 (B) ব্যাকৰণ পদ্ধতি
 (C) ভেৰাকুতি স্মৰণ পদ্ধতি (Micicry Memorization Method)
 (D) অৰোহী পদ্ধতি
-
135. 'বীণ-ব'ৰাগী' আৰু 'প্ৰতিমা'ৰ ৰচক কোন ?
 (A) লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা (B) পদ্মনাথ গোহাঞিবৰুৱা
 (C) চন্দ্ৰকুমাৰ আগৰৱালা (D) হিতেশ্বৰ বৰবৰুৱা
-
136. নিম্নলিখিত কোনটো কৃৎ প্ৰত্যয়ৰ উদাহৰণ ?
 (A) নামতী (B) ফুলতী (C) ফুলাম (D) ৰাক্ষনী
-
137. শুদ্ধ ধাৰণাটো চিহ্নিত কৰা : ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক পঢ়িবলৈ দিয়া অসমীয়া ভাষাৰ পাঠ্যপুথিত থকা আৱশ্যকীয় :
 (A) শিক্ষকৰ বাবে বিশদভাৱে বৰ্ণিত পাঠ আঁচনি
 (B) শিক্ষণ প্ৰণালীৰ ক্ৰমৰ নিৰ্দেশ
 (C) শিকা অভিজ্ঞতাৰ বাবে শৃংখলিত তথা সংগঠিত ইউনিট
 (D) তথ্যৰ সুসমা প্ৰদৰ্শন
-
138. শংকৰদেৱৰ 'গুণমালা' পুথিখন কি ছন্দত ৰচিত ?
 (A) মিত্ৰাক্ষৰ (B) অমিত্ৰাক্ষৰ (C) মুক্তক (D) কুসুমমালা

139. তলৰ কোনটো উপাদান শিক্ষকে শিশুৰ শ্ৰৱণ দক্ষতা আয়ত্ত আৰু বৃদ্ধিৰ বাবে প্ৰয়োগ কৰিব পাৰে ?
 (A) ওমলা গীত (Nursery Rhymes) (B) সাধুকথা (Story Telling)
 (C) আবৃত্তি, বক্তৃতা আদি (D) ওপৰৰ আটাইকেইটা
-
140. নিম্নলিখিত সৰ্গকেইটাৰ পৰা পুৰুষবাচক বিভক্তিৰ চিন নিৰ্ণয় কৰা।
 (A) অন (B) অনি (C) বী (D) ওঁ
-
141. নীৰৱ পঠন :
 (A) শুদ্ধ উচ্চাৰণ, স্বাসাঘাত, সুৰ, সুৰলহৰ, বাক্যৰ লয় আৰু স্বৰবৈচিত্ৰ অনুসৰি পঠন কৰা।
 (B) যতি, বিৰাম, ছেদ চিহ্ন আৰু অৰ্থবহু শব্দৰ প্ৰতি যথাযথ গুৰুত্ব দি পঢ়া।
 (C) অৰ্থবোধসহ প্ৰয়োজনীয় আবেগ দি পঢ়া।
 (D) ওপৰৰ এটাও নহয়।
-
142. নিম্নলিখিত কোনখন গ্ৰন্থ মাধৱদেৱৰ তত্ত্বমূলক ৰচনা ?
 (A) কোটোৰা খেলা (B) চোৰ-ধৰা পিম্পৰা গুচোৱা
 (C) ভোজন বেহাৰ (D) জন্ম ৰহস্য
-
143. অসমীয়া ভাষাৰ 'বৰ্ণ' আৰু 'আখৰ'ৰ মাজত পাৰ্থক্য আছেনে ?
 (A) আছে (B) নাই (C) দুয়োটাই শুদ্ধ (D) এটাও শুদ্ধ নহয়
-
144. নিম্নলিখিত কোনটো অসমীয়া ভাষাৰ অঘোষ অল্পপ্ৰাণ ধ্বনিৰ উদাহৰণ ?
 (A) ব (B) ত (C) দ (D) গ
-
145. বৰগীতক কোনজন পণ্ডিতে 'noble numbers' বুলি কৈছিল ?
 (A) বাণীকান্ত কাকতি (B) মহেশ্বৰ নেওগ (C) কালিৰাম মেধি (D) উপেন্দ্ৰনাথ গোস্বামী
-
146. 'দুবৰি বনৰ পাতৰ আঁৰত নিয়ৰে মুকুতা আঁৰে' - এই গীতটিৰ ৰচক কোন ?
 (A) চন্দ্ৰকুমাৰ আগৰৱালা (B) পদ্মনাথ গোস্বামী
 (C) লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা (D) জ্যোতিপ্ৰসাদ বৰুৱা
-
147. হিউৱেন চাঙৰ মতে-'কামৰূপৰ ভাষা মধ্য ভাৰতীয় ভাষাতকৈ কিছু পৃথক' - ইয়াত উল্লিখিত 'কামৰূপৰ ভাষা' বুলি তেওঁ অসমৰ কোনটো ভাষাৰ কথা ক'ব বিচাৰিছে ?
 (A) ৰাভা (B) বড়ো (C) অসমীয়া (D) তিৱা
-
148. নিম্নলিখিত কোনটো দ্বিস্বৰৰ উদাহৰণ ?
 (A) কাম (B) যাম (C) অউ (D) ঘৰ
-
149. 'গাঁওবুঢ়া' নাটকৰ ৰচক হ'ল :
 (A) লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা (B) হেমচন্দ্ৰ গোস্বামী
 (C) পদ্মনাথ গোস্বামী (D) চন্দ্ৰকুমাৰ আগৰৱালা
-
150. 'সত্যপ্ৰিয় পাঠক' কোনজন লেখকৰ ছদ্মনাম ?
 (A) সৌৰভ কুমাৰ চলিহা (B) নীলমণি ফুকন
 (C) ভবেন্দ্ৰনাথ শইকীয়া (D) হিতেশ্বৰ বৰবৰুৱা

(B E N G A L I)

121. নীচের কোনটি রবীন্দ্রনাথের অন্ত্যপর্বের কাব্য ?

- (A) সন্ধ্যা সঙ্গীত (B) সঁজুতি (C) চিত্রা (D) মানসী
-

122. সুকুমার রায়ের পিতার নাম ছিল :

- (A) ভুবনমোহন রায় (B) দ্বিজেন্দ্রলাল রায়
(C) উপেন্দ্রকিশোর রায়চৌধুরী (D) রামমোহন রায়
-

123. লক্ষ্মীনাথ বেজবরুয়ার সাহিত্যিক জীবন শুরু হয় একটি নাটক রচনার মাধ্যমে। নাটকটির নাম কি ?

- (A) পাঁচনি নাট (B) নোমল নাট (C) লিতিকাই (D) জয়মতী
-

124. কাজী নজরুল ইসলাম কবে জন্মগ্রহণ করেন ?

- (A) ১৮৭৫ (B) ১৮৮০ (C) ১৮৮৫ (D) ১৮৯৮
-

125. নিম্নলিখিত শব্দগুলির কোনটি ব্যঞ্জন সন্ধি ?

- (A) সিংহাসন (B) ক্ষিতীশ (C) ঋগ্বেদ (D) মহীশ
-

126. নীচের কোন্ বাক্যটি বহুবচন নির্দেশ করে ?

- (A) এক আঁজলা জল (B) ধন দৌলত (C) চুড়িগাছা (D) একমাসের ছুটি
-

127. পার, উত্তর, চন্দ্র, রাম ইত্যাদি শব্দের পেছনে কী শব্দ থাকলে দন্ত্য ন মূর্ধন্য ণ হয় ?

- (A) অন (B) যন (C) অয়ন (D) আয়ন
-

128. 'কেঁচে গণ্ডুষ' বাগ্ধারাটির অর্থ কি ?

- (A) নির্বোধ (B) গোড়া থেকে শুরু করা
(C) তৃষ্ণার জল (D) অভিজ্ঞতাহীন
-

129. নিম্নে উল্লিখিত কোন্ গ্রন্থটি যোগীন্দ্রনাথ সরকারের লেখা ?

- (A) সহজপাঠ (B) হাসিখুশি (C) খাপছাড়া (D) গল্প সল্প
-

130. কাজী নজরুল ইসলাম ১৯২২ খ্রিস্টাব্দে যে বিখ্যাত কাব্যখানি লিখেছিলেন তার নাম কি ?

- (A) বিষের বাঁশী (B) সাম্যবাদী (C) অগ্নিবীণা (D) ভাঙার গান
-

131. নিম্নলিখিত কোন্ বিবর্তিত ভাষা থেকে বাংলা ভাষার জন্ম হয় ?
 (A) প্রাচ্য প্রাকৃত (B) মাগধী প্রাকৃত (C) মাগধী অপভ্রংশ (D) পালি
-
132. ঋকারের পরে সর্বদাই মূর্ধন্য ষ হয়। নিম্নলিখিত কোন্ শব্দটি এর উদাহরণ ?
 (A) যুষ্টিষ্ঠির (B) মাতৃষসা (C) পিতৃষসা (D) কৃষঃ
-
133. নীচের শব্দগুলি থেকে নিত্য স্ত্রীলিঙ্গ শব্দ নির্বাচন কর।
 (A) মা (B) শিবানী (C) বোন (D) সতী
-
134. ভাষা-শিক্ষণের প্রাথমিক অসুবিধাটি কি ?
 (A) সাংস্কৃতিক অসুবিধা (B) রাজনৈতিক অসুবিধা
 (C) সামাজিক অসুবিধা (D) আঞ্চলিক ভাষার অসুবিধা
-
135. বাংলা ভাষার জন্মকাল নির্ধারণ কর :
 (A) দশম শতাব্দী (B) একাদশ শতাব্দী (C) ত্রয়োদশ শতাব্দী (D) পঞ্চদশ শতাব্দী
-
136. বাংলা বর্ণমালাকে কিসের উপর ভিত্তি করে দুটি শ্রেণীতে ভাগ করা হয়েছে ?
 (A) রূপগত প্রভেদ (B) ভাবগত প্রভেদ (C) ধ্বনিগত প্রভেদ (D) গুণগত প্রভেদ
-
137. মাতৃভাষা অনুশীলনের প্রয়োজনীয়তা কি ?
 (A) জাতীয় সংস্কৃতির মর্যাদাবোধের জন্য (B) বিদ্যাশিক্ষার অগ্রগতির জন্য
 (C) জাতিকে আত্মনির্ভর করার জন্য (D) সামূহিক জ্ঞান অর্জনের জন্য
-
138. শঙ্করদেবের দ্বিতীয় পত্নীর নাম কি ছিল ?
 (A) বিধুমুখী (B) বাসন্তী দেবী (C) কালিন্দী (D) ইন্দুমতী
-
139. মাতৃভাষা সহজে উদ্ভুদ্ধ করতে পারে :
 (A) আমাদের বুদ্ধির বিকাশকে (B) আমাদের মানসিক শক্তিকে
 (C) আমাদের বোধশক্তি ও ধারণা শক্তিকে (D) আমাদের সার্বিক জ্ঞানকে
-
140. নিম্নলিখিত শব্দগুলির কোন্টি স্বরসন্ধি ?
 (A) দিগন্ত (B) স্তম্ভাব (C) মুনীন্দ্র (D) জগদীশ
-

141. ভাষা শিক্ষার ক্ষেত্রে যে বিষয়টি সবচাইতে গুরুত্বপূর্ণ তা কি ?
 (A) পঠন (B) শ্রবণ (C) কথন (D) লিখন
-
142. বাংলা ভাষা নিম্নলিখিত কোন্ ভাষা বংশের অন্তর্গত ?
 (A) ফিনো- উগ্রীয় (B) দ্রাবিড়
 (C) অষ্ট্রিক (D) ইন্দো-ইউরোপীয় বা আর্য
-
143. দুটি স্বরধ্বনি যখন একসঙ্গে উচ্চারিত হয় তখন সেটি হয় :
 (A) কম্পন স্বর (B) তরল স্বর (C) যৌগিক স্বর (D) অর্ধস্বর
-
144. রামুর মতো _____ যে এতটা উন্নতি করবে তা কেউ ভাবতেও পারেনি। শূণ্যস্থানে নীচের কোন্ বাগ্ধারাটি যথোপযুক্ত হবে ?
 (A) গভীর জলের মাছ (B) গোবরে পদ্মফুল (C) গোবর গণেশ (D) কেঁচুবিষ্ট
-
145. লক্ষ্মীনাথ বেজবরুয়ার পিতার নাম কি ছিল ?
 (A) আদিনাথ বেজবরুয়া (B) সীতারাম বেজবরুয়া
 (C) উমাশংকর বেজবরুয়া (D) দীননাথ বেজবরুয়া
-
146. আদি মধ্য বাংলার আনুমানিক কাল হল :
 (A) ৯০০ খ্রিস্টাব্দ থেকে ১৩৫০ খ্রিস্টাব্দ (B) ৯০০ খ্রিস্টাব্দ থেকে ১২০০ খ্রিস্টাব্দ
 (C) ১৩৫০ খ্রিস্টাব্দ থেকে ১৫০০ খ্রিস্টাব্দ (D) ১৩৫০ খ্রিস্টাব্দ থেকে ১৭৬০ খ্রিস্টাব্দ
-
147. সুকুমার রায়ের মৃত্যু হয় :
 (A) ১৯১৫ সালে (B) ১৯২৩ সালে (C) ১৯২৫ সালে (D) ১৯২৭ সালে
-
148. ব্যঞ্জন বর্ণের অন্তর্ভুক্ত পাঁচটি তালব্য বর্ণ কোন্‌গুলি ?
 (A) ক, খ, গ, ঘ, ঙ (B) চ, ছ, জ, ঝ, ঞ (C) ট, ঠ, ড, ঢ, ণ (D) ত, থ, দ, ধ, ন
-
149. উত্তর পূর্ব বঙ্গের উপভাষা কি ?
 (A) রাঢ়ী (B) বাঙ্গালী
 (C) কামরূপী বা রাজবংশী (D) বাড়খণ্ডী
-
150. বাংলার স্বরবর্ণকে সাধারণত: কয়টি শ্রেণীতে বিভক্ত করা হয়েছে ?
 (A) দুটি (B) তিনটি (C) চারটি (D) পাঁচটি
-

(B O D O)

121. बिबार मुगारखौ हमनाय जायो-

- (A) 1920 माइथाइनिफ्राय 1937 माइथाइसिम (B) 1930 माइथाइनिफ्राय 1950 माइथाइसिम
(C) 1921 माइथाइनिफ्राय 1939 माइथाइसिम (D) 1919 माइथाइनिफ्राय 1937 माइथाइसिम

122. "बिबार" लाइसिनि सेथि बोसोर सेथि बिसानाव रूपनाथ ब्रह्मनि बबे खन्थाइया नुजादोंमोन -

- (A) हे आनान गसाइ (B) बिबार (C) बिमा फिसा (D) बिबार खानाय

123. बिमा रावखौ "The mother tongue is at once a tool, a source of joy and happiness and knowledge, a director of taste and feeling" होन्नानै बुंदोंमोन -

- (A) John Dewey (B) Ryburn (C) Sturtevent (D) Gestalt

124. द्वारेन्द्र नाथ बसुमतारीनि दोसे गावनि जोनोम हादरखौ मोजां मोन्नाय खन्थाइया जाबाय :

- (A) जा हाबाब (B) आसामफुरि (C) हायेननि सुफिन (D) गामि गोदान

125. माबे माइथाइयाव रूपनाथ ब्रह्मनि नाजानायाव "बर' हरिमु आफाद" आ बर' हरिमुखौ गोदान दिल्लियाव सुबुं सान एबा गनतन्त्र सान फालिनायाव दिन्थिफुंदोंमोन -

- (A) 1956 (B) 1952 (C) 1949 (D) 1959

126. बिमा राव सोलोंनायनि थांखियानो जाबाय -

- (A) गोसोनि सान्नाय हनायखौ गोरलैयै आरो रोखायै फोरमायनो हानाय
(B) सान्नाय गोहोखौ दावगाहोनाय
(C) रावखौ सोलोंनायल'
(D) (A) आरो (B)

127. "आदै गोजान लामा" बाश्चा फान्दायनि ओंथिया जाबाय -

- (A) थाबायनो हायि (B) जेरावबो थाबायग्रा (C) नेहाद एसे (D) सुदेम जानाय

128. बर' नाइजाबनि pioneer होन्नानै सोरखौ बुंनाय जायो -

- (A) सतीश चन्द्र' बसुमतारी (B) द्वारेन्द्र' नाथ बसुमतारी (C) मनिराम इश्लारी (D) उमेस चन्द्र' मुसाहारी

129. बर' रावाव थि दिन्थिग्रा दाजाबदाफोरा जिरायो -

- (A) बिसाननि सिगाडाव (B) बिसाननि उनाव (C) (A) आरो (B) मोन्नैबो (D) गोजौनि मोनसेबो नडा

130. 1919 माइथाइयाव दाजानाय 'बर सात्र' सनमिलननि आफादगिरिया सोरमोन -
 (A) रूपनाथ ब्रह्म (B) सभाराम ब्रह्म (C) सतीश चन्द्र बसुमतारी (D) मदाराम ब्रह्म
-
131. "गासा सावनाय" खन्थाइखौ सोर खन्थाइगिरिया लिरदोंमोन -
 (A) खितिभुषण ब्रह्म (B) जलधर ब्रह्म (C) रूपनाथ ब्रह्म (D) प्रसेनजित ब्रह्म
-
132. मदाराम ब्रह्मवा पद्मश्री बान्थाखौ भारत सरकारनिफ्राय बबे माइथाइयाव मोन्दोंमोन -
 (A) 1988 (B) 1990 (C) 1961 (D) 1992
-
133. प्रमद चन्द्र' ब्रह्मवा सुजुनाय "बर'-इंराजि-हिन्दी" सोदोब बिहुं बिजाबा नुजायो -
 (A) 1996 माइथाइयाव (B) 1993 माइथाइयाव (C) 1990 माइथाइयाव (D) 1992 माइथाइयाव
-
134. बिबार लाइसिनि नेहाथारिया बुंनाय बादिब्ला बांला आरो असमिया लिरबिदांफोरखौ बिबार लाइसियाव सेबखांफानायनि जाहोना जाबाय -
 (A) दाब दाब जायगायाव थानाय बर 'फोरखौ खौसेथियाव लाबोनो थाखाय
 (B) लिरबिदां गैयिनि थाखाय
 (C) लाइसिखौ समायखांहेनो थाखाय
 (D) (A), (B) आरो (C)
-
135. "जुलि-बिजुलि" नाइजाबखौ रनसायदोंमोन -
 (A) द्वारेन्द्र' नाथ बसुमतारी (B) सतीश चन्द्र बसुमतारी (C) उमेस चन्द्र मुसाहारी (D) भबेन फोरोंगिरि
-
136. मावरिजाजों जिरायफानाय सोदोब बेखेवफाफोरा जाबाय -
 (A) उन दाजाबदा (B) गुबै सोदोब (C) उदां सोदोब (D) (A), (B) आरो (C)
-
137. सतीश चन्द्र' बसुमतारीया बबे जथुम्मायाव बर' थुनलाइ आफादनि आफादगिरि महरै सायखजायो -
 (A) दुधनै जथुम्मायाव (B) धुबुरी जथुम्मायाव (C) कक्राझार जथुम्मायाव (D) बासुगाव जथुम्मायाव
-
138. बाश्रा फावफोरा गावनो गाव मोनसे -
 (A) आबुं बाश्रा फोरमायथिग्रा (B) आद्रा बाश्रा फोरमायथिग्रा
 (C) गोथौ ओंथि फोरमायथिग्रा (D) गोजाम बाश्रा फोरमायथिग्रा
-
139. बिमा राव सोलोंनेयनि मुलाम्फाखौ गाहायनि बबे बुंथिया रोखा खालामो -
 (A) साबसिन आरो गोख्रोंसिनै बुजिनो हायो (B) फरायनायाव लोरबां जालाडो
 (C) फरायनाय आरो बुजिनायाव खहा जायो (D) गोजौनि मोनसेबो नडा
-
140. 1926 माइथाइयाव नुजानाय "बर'नि गुदि सिबसा आरो आरज" खन्थाइखौ मदाराम ब्रह्मआ माबे बैसोआव रनसायदोंमोन -
 (A) 23 (B) 24 (C) 26 (D) 25

141. गाहायनि बबे दोंसे खन्थाइखौ रूपनाथ ब्रह्मवा बांला रावाव लिरदोंमोन -
 (A) मिलन संगीत (B) बर' जातिर संक्षिप्त परिषय
 (C) बर'नि पाण्डूलिपि (D) बर' कछारी जातिर समन्दे
-
142. बिमा रावाव गाहायनि बबे मोनसे बाश्राया गोथौवै हाबनानै थाफायो -
 (A) हारि, हारिमु, जारिमिनारि आरो बायदि बायदि (B) रावखौ गेबेडै सोलोंनायनि
 (C) हारि आरो रावखौ जौगाखांहोनायनि (D) हारिमुवारि गुमुरफोर
-
143. "सोमजायग्रा मावरिजा" जों गाहायनि बबे सोदोब बेखेवफाखौ बर रावाव बाहायनाय जायो -
 (A) निफ्राय (B) नियाव (C) आ (D) खौ
-
144. इसान मोसाहारीनि जोनोम जानाय गामिया जाबाय -
 (A) थुरिबारि (B) औवाबारि (C) भावरागुरि (D) गदामारि
-
145. गाहायनि बबे मोनसे सोदोबनि जथाइया मुंमाखौ महर गोनां खालामनानै दानाय बाश्रा फान्दायनि महर -
 (A) खाफाल गोजों (B) खर' मोन (C) गोथां गोसो (D) उननि लुन
-
146. बर' रावाव मोत्रो हानाय महरसे नडि जथाइ खौरां रिसारथिया जाबाय -
 (A) गोज्जा (B) गोस्सोम (C) फुल्दुन (D) रोज्जा
-
147. इसान मुसाहारीनि खन्थाइफोरखौ "romantic ideals unparallel in theme and attitude" होन्नानै सोर पण्डिता बुंदोंमोन -
 (A) मनरन्जन लाहारी (B) सुरथ नार्जारी (C) मधुराम बर' (D) ब्रजेन्द्र कुमार ब्रह्म
-
148. बाश्रा भावनि गेजेरजों :
 (A) समाज, हारि आरो दोरोंनि बाश्रायाबो बेरखांफायो
 (B) गोजोन्नाय मोननो हायो
 (C) गियाननि फुंखाखौ मोन्दांहायो
 (D) गोथौ ओंथिखौ फोरमायो
-
149. गाहायनि बबे मोनसे खौरां रिसारथिया रिसार होनायनि रोखोम आरो जायगा बादियै फारियै हाथाइगुदि गारां गैयि आरो सुइजाब हांगोरा महरै रिसार होजायो -
 (A) थ (B) फ (C) ख (D) द
-
150. प्रमद चन्द्र ब्रह्मनि खन्थाइ सोरजिफोरा ओंखारदोंमोन -
 (A) हाथखिं हाला आरो सनाकि बिजाबाव (B) बिबार लाइसियाव
 (C) अखाफोर लाइसियाव (D) सानस्रि आरो मुखियाव
-

(G A R O)

121. Sing-anirangoniko mingsa ke-gipa kattako seoke anan chakbo.
Howard Denison W. Momin ia bilsio Turao atchiaha.
(A) 1989 (B) 1907 (C) 1913 (D) 1918
-
122. Mingsa ong-a katta ko ra-e sing-anina aganchakbo.
1960 bilsini daligipa tombimonga-ni Bakrapur mondolio sawa Reverend songako man-aha.
(A) Rev. Rodonath D. Momin (B) Rev. Karben D. Sangma
(C) Rev. Gilberth K. Marak (D) Rev. Thangkan K. Sangma
-
123. Iarangoni mingsa ke-gipa kattako basee sing-anina aganchakbo.
A. Chikrang badia jatrangoni dolsa ong-achim.
(A) Asiatic (B) Indo-Tibetan (C) Mauryan (D) Mongolian
-
124. Ka-mao on-sogiminrangoni ming-sa ke-gipa kattako basee sing-anina aganchakbo.
'The Garo Jungle Book', ia ki-tapko seaha.
(A) Rev. Willam Carey (B) Rev. E.G. Philips
(C) Howard W. Momin (D) Rev. Gilberth K. Marak
-
125. Ka-mao on-sogimin sing-anirangoni mingsa ke-gipa kattako seoke aganchakbo.
Nasimang ia kattako aganbewalo senaba agana-gita mai chinko on-a nanga ?
(A) . (B) ; (C) : (D) ?
-
126. Ka-mao on-sogimin sentence rangoniko Gri gender sentence ko basee aganchakbo.
(A) Anga saksa me-a bi-sa ong
(B) Ua saksa nitobegipa me-chik bi-sa onga
(C) Do-bok rang bakrao cha-amenga
(D) Me 'Cha-ani kuturio nitogipa choki-toble rang donga.
-
127. Ka-mao sing-anirangoni mingsa ong-gipa kattako seoke aganchakbo.
Badia ku-uko ma-ani k-u-u ineminga ?
(A) A-chik mande Americao atchie English ku-sik.
(B) Chinao A-chik mandeuno songdonge Chinise ku-sik.
(C) Japano A-chik mandeuno songdonge Japanese ku-sik.
(D) Je a-songoba dongbo A-chikrangni maini ku-u A-chik ku-sik.
-
128. Ka-mao on-sogimin kattarangoni badia ke-gipa gam-dringipa katta ong-a ?
(A) Bil + ak + bat + srang + gip + a (B) Bilak + bat + srang + gipa
(C) Bilak + bat + srang + gi + pa (D) Bil + akbat + srang gipa
-

129. Ka-mao on·sogiminrangoniko ong·gipa mingsako ra·e sing·anina aganchakbo.
Ginigipa Dal·gipa Dakgrikanio Sauea Civil Peoneer Force-ni Lieutenantni Kamona doatako man·aha ?
- (A) Togan N. Sangma (B) Janggin A. Sangma
(C) Karnesh R. Marak (D) Jobang D. Marak
-
130. On·sogimin kattarangoni mingsa ke·gipa kattako seoke sing·anina aganchakbo.
A·Chikrangoni skanggipa Greek Ku·sikko skie ra·chenggipa.
- (A) Howard Denison W. Momin (B) Thangkan K. Sangma
(C) Rev. Gilberth K. Marak (D) Rev. Ramke.W. Momin
-
131. Ka-mao sing·anirangoniko mingsa ke·gipa kattako basee ra·e aganchakbo.
“Ang’ Gisik Ku·rang” ia ki·tapko sauea seaha.
- (A) Kosan G. Momin (B) Karnesh R. Marak
(C) Monensing R. Sangma (D) Rev. Gilberth K. Marak
-
132. Mongsonggipa Alphabtrang badita ming donga ? On·sogimin sing anirangoni ke·gipako seoke aganchakbo.
- (A) 22 ming (B) 24 ming (C) 26 ming (D) 28 ming
-
133. Iarangoni badia ma·rapipa kattajikse ong·a ?
‘A·bri’ ia kattana ma·rapgipa kattako seoke aganchakbo.
- (A) A·chu (B) A·kong (C) A·kawe (D) A·kimbri
-
134. Sing·anina sronggipa sentence·ko seoke aganchakbo.
Sentence·o mingsa aganani bakni kam ka·aniko parakataniko ‘T’ ine minga.
- (A) Noun (B) Pronoun (C) Verb (D) Adjective
-
135. Sing·anirangoniko mingsa ke·gipa kattako basee aganchakbo.
Rev. Ramke Isolna ring·mitelani gitrangko seaha.
- (A) 21 ming (B) 24 ming (C) 27 ming (D) 30 ming
-
136. On·sogimin sing anirangoni mingsa ke·gipa kattako ra·e aganchakbo.
Poraiachi ku·uko skie ra·ani badita bakrang dong·a ?
- (A) Minggni bakrang (B) Minggittam bakrang
(C) Mingbri bakrang (D) Mingbong bakrang
-

137. Ka-mao on·sogimain number-rangoni badia ke·e jakkalgipa sentenceni number ong·a

- (A) Bi·sa jima an·tangtangni ba·rarangko am·tokenga.
  - (B) Bi·sarang an·tang langni ba·rarangko am·tokenga.
  - (C) Plak bi·sarang an·tang tongni ba·rarangko am·tokenga.
  - (D) Bi·sa gimikan an·tangtangni ba·rarangko am·tokenga.
-

138. Sing·anina ong·a kattako ra·e aganchakbo.

‘Chadambe’, ian mai ong·a ?

- (A) Bi·sani dal·bamitingni sal
  - (B) Ki·tap
  - (C) Poedo
  - (D) Magazine
-

139. Ka-mao on·sogiminrangoni mingsa ong·ako basee sing·anina aganchakbo.

Badia aganani bakrangoni mingsa bakko ra·e ‘Number’ ba ‘Numberang’ ko bikotna jakkala ?

- (A) Noun
  - (B) Pronoun
  - (C) Verb
  - (D) Adverb
-

140. Sing anirangoniko mingsa ong·ako basee anganchakbo.

Badia minggni consonanrangko vowel dake jakkatna man·a ?

- (A) E aro Q
  - (B) M aro N
  - (C) H aro Z
  - (D) W aro Y
-

141. Ka-mao on·sogimin sentence-rangoni badia batianggimin kamko mesokgipa ‘Tense’ ong·a

- (A) Rambang antichina re·a
  - (B) Rambang antichina re·angna tarienga
  - (C) Rambang antichine re·angnahakon
  - (D) Rambang antichi re·angaha
-

142. Sing·anina ong·ako basee aganchakbo.

Lindrid D. Shirani mingnamgipa, ia Ki·tapon bang·a poedo-Segiparangko.

Chimonge Kingsako tarigiminkitapa.

- (A) A·chik Poraiani ki·tapa
  - (B) Bi·sarangna kan·dikgipa golporang
  - (C) A·chik A·songona Nama Kattani
  - (D) Gisik Matgrikrang
-

143. Ka-mao on·sogimin sing·anirangoni mingsa ong·gipa kattako basee aganchakbo.

‘Poedo’ ian ku·uko shiera·ani bakrangoni mingsa ong·a

- (A) Knatimachi skie ra·ani
  - (B) Aganachi skie ra·ani
  - (C) Poraichi skie ra·ani
  - (D) Seachi skie ra·ani
-

144. Ka-mao on-sogimin agan me-ap kattarangko 'Bimchipe kam ka-ani', ia kattarangni miksong anina jakkala.

- (A) Korek bal bal, Korek dim·dim (B) A·min, jakmin
(C) Rongsik, rongdoka (D) Tobararia, mindinia
-

145. Ka-mao on-sogimin kattarangoni ke-gipa ming-sako ra-e sing-anina aganchakbo. Keneth Momin Administative Allied Serviceni kamko ka-ahama ?

- (A) Ka-aha (B) Ka-jaha
(C) Ka-nareangjaha (D) Ka-na reangengachom
-

146. Sing-anirangna on-sogiminrangoniko ke-ako basee aganchakbo.

Chingchetgipa asikirang aro chasongna salba dakgipa rugipako Isol ko mai ine miteta ?

- (A) Jehova nama (B) Christo nama
(C) Abraham Isolonama (D) Isol nama
-

147. Sing-anina ke-gipa kattako basee aganchakbo.

'Jhonny, Jhonny, iachire· babo aro angni sambao asongbo' sako ia bimungchi minge okamaha.

- (A) Rev. Gilbert ko (B) Rev. E.G. Philips ko
(C) Rev. Ramke ko (D) Rev. Thangkan ko
-

148. Sing anirangoni mingsa ke-gipa kattako seoke aganchakbo.

English ba gipin ku-uko seanirango spelling rango gualani ortoara mai ?

- (A) Gipin ku-uko name skie ra-jani gimin
(B) Gipin ku-uko grammer ko name ma-singoni gimin
(C) Gipin ku-u ong-ani gimin
(D) Ku-tang ong-gijani gimin
-

149. Ka-mao on-sogiminrangoni badia ong-a mingsako basee sing-anina aganchakbo.

Sauea 'Man-rikani, Poedoko seaha

- (A) Howard Denison W. Momin (B) Karnesh R. Marak
(C) Surendra S. Marak (D) Koplane G. Momin
-

150. On-sogiminrangoni mingsako basee sing-anina aganchakbo.

Sea jotani bidingo sako gnigipa Howard Denison Momin ine mingna kra-achim ?

- (A) Lindrid D. Shira (B) Rev. Gilbert K. Marak
(C) Keneth M. Momin (D) Gonmoni D. Shira
-

(H I N D I)

121. हिन्दी भाषा की आदि जननी :

- (A) पालि (B) प्राकृत (C) अपभ्रंश (D) संस्कृत
-

122. हिन्दी की प्रमुख बोलियाँ है :

- (A) ब्रज भाषा और अवधी (B) पंजाबी और बांग्ला
(C) (A) और (B) (D) उपरोक्त एक भी नहीं
-

123. सूरदास ने किस रस का मुख्य रूप से प्रयोग किया है ?

- (A) वात्सल्य (B) शांत (C) करुण (D) रौद्र
-

124. निम्नलिखित में से हिन्दी की लिपि है :

- (A) ग्रीक (B) देवनागरी (C) रोमन (D) अरमाक
-

125. इनमें से कौन-सा शब्द सदैव बहुवचन में ही होता है ?

- (A) दर्शन (B) मन (C) पराँठा (D) सितार
-

126. 'लोटा छत से गिरा' कौन सा कारक है ?

- (A) कर्म (B) अपादान (C) करण (D) अधिकरण
-

127. 'अनजान सुजान, सदा कल्याण' लोकोक्ति का आशय है :

- (A) मूर्ख और ज्ञानी सदा सुखी रखते हैं (B) अनजाने से दूर रहना उचित है
(C) अवगुण की चर्चा करना (D) दुविधा में पड़ना
-

128. निम्नलिखित में कौन सा उदाहरण अकर्मक क्रिया का उदाहरण नहीं है ?

- (A) उसका सिर खुजलाता है (B) वह अपना सिर खुजलाता है
(C) जी घबराता है (D) वह लजा रही है
-

129. कबीर के गुरु का नाम क्या था ?

- (A) रामानुजाचार्य (B) संत प्रेमानंद (C) रैदास (D) रामानन्द
-

130. हिन्दी भाषा में बोलियों की संख्या है :

- (A) 15 (B) 25 (C) 18 (D) 22
-

131. हिन्दी के प्रमुख हास्य-व्यंग्यकार :

- (A) डॉ. नगोन्द्र (B) हरिशंकर परसाई (C) नंददुलारे वाजपेयी (D) अज्ञेय
-

132. 'दाल गलना' का आशय है :

- (A) तरक्की करना (B) मतलब निकालना (C) संदेह करना (D) अविश्वास करना
-

133. 'घोड़ा हिनहिनाता है' कौन सी क्रिया है ?

- (A) प्रेरणार्थक (B) नामधातु (C) पूर्वकालिक (D) इनमें से कोई नहीं
-

134. शिक्षण कौशल का उपयोग किया जाता है :

- (A) कक्षा के अंदर (B) कक्षा के बाहर (C) (A) और (B) (D) इनमें से कोई नहीं
-

135. 'कामायनी' महाकाव्य के रचयिता :

- (A) जयशंकर प्रसाद (B) महादेवी वर्मा
(C) सूर्यकांत त्रिपाठी-निराला (D) रामचन्द्र शुक्ल
-

136. जिनके उच्चारण में दीर्घ स्वर से भी अधिक समय लगता है, वे कहलाते हैं :

- (A) मूल स्वर (B) प्लुत स्वर (C) संयुक्त स्वर (D) अयोगवाह
-

137. भाषा शिक्षण की विधि है :

- (A) अनुकरण विधि (B) आगमन निगमन विधि
(C) भाषा प्रयोगशाला (D) उपरोक्त सभी
-

138. 'रामचरितमानस' किसकी रचना है ?

- (A) सूरदास (B) तुलसीदास (C) कबीर (D) रैदास
-

139. बालकों को लिखना-सिखाने से पहले यह आवश्यक है :

- (A) अक्षर सिखाना (B) बारह खड़ी सिखाना
(C) लेखन सम्बन्धी जिज्ञासा उत्पन्न करना (D) उनको क्रियाशील बनाना
-

140. निम्नलिखित कौन सी पंक्ति अशुद्ध है ?

- (A) यह कविता कबीर ने लिखी है (B) हाथी मोटा है
(C) लड़के ने पत्र लिखा (D) माला ने पुस्तक पढ़ चुकी है
-

141. उच्चारण सुधारने का कार्य किन कक्षाओं में करना चाहिए ?
(A) प्रारम्भिक (B) माध्यमिक (C) उच्च माध्यमिक (D) उच्च कक्षाओं में
-
142. महावीर प्रसाद द्विवेदी ने 'सरस्वती' पत्रिका का सम्पादन कार्य कब संभाला ?
(A) 1900 ई. (B) 1901 ई. (C) 1902 ई. (D) 1903 ई.
-
143. हिन्दी भाषा में कौन-सी ध्वनियाँ हैं जो स्वतंत्र रूप से बोली या लिखी जाती हैं ?
(A) स्वर (B) व्यंजन (C) वर्ण (D) अक्षर
-
144. 'झपट' का समानार्थी है :
(A) झाड़ना (B) छीनना (C) भागना (D) फेंकना
-
145. तुलसी रचित सबसे छोटा ग्रंथ कौन सा है ?
(A) रामलला नहछू (B) गीतावली (C) कवितावली (D) दोहावली
-
146. 'क्रोध' किसका निबंध है ?
(A) आचार्य रामचन्द्र शुक्ल (B) आचार्य हजारी प्रसाद द्विवेदी
(C) बाबु गुलाब राय (D) विद्यानिवास मिश्र
-
147. कबीर भक्तिकाल के किस धारा के कवि हैं ?
(A) कृष्णाश्रयी (B) रामाश्रयी (C) प्रेमाश्रयी (D) ज्ञानाश्रयी
-
148. हिन्दी में उच्चारण के आधार पर कितने वर्ण होते हैं ?
(A) 33 (B) 40 (C) 25 (D) 45
-
149. 'गोदान' उपन्यास किसका है ?
(A) अज्ञेय (B) जैनेन्द्र (C) प्रेमचंद (D) जयशंकर प्रसाद
-
150. अ, आ का उच्चारण स्थल है :
(A) कण्ठ (B) तालु (C) मूर्धा (D) दंत
-

131. Andik tak thlangsuok rawh :

- (A) Khawthlângin kan tlang a nih (B) Khawtlângin kan thlang a nih
(C) Khaw tlângin kan thlang a nih (D) Khaw thlângin kan tlang a nih
-

132. Andik tak thlangsuok rawh :

- (A) Lala chun, “in bu hmin a ðha,” Sanga kuomah a tih.
(B) Lala chun, in bu hmin a ðha, Sanga kuomah a tih.
(C) Lala chun, “Inbu hmin a ðha,” Sanga kuomah a tih.
(D) Lala chun, “In bu hmin a ðha,” Sanga kuomah a tih.
-

133. Hla thu a ‘in’ tina hi iem ana ?

- (A) Zârva (B) Rûn (C) Lungzûr (D) Piellei
-

134. “Dite ka ngâi êm che” ti hla a a phuoktu pa in a ena a hlimpui kha iem ana ?

- (A) Thlalâk (B) Lekhathawn
(C) An khawlai lengna hmun (D) A sunghai
-

135. Andik tak thlangsuok rawh :

- (A) A hmêlhriet ka tum a nih (B) A hmêl hriet ka tum a nih
(C) A hmêl hriet ka tum anih (D) A hmêlhriet ka tum anih
-

136. A lungril thunun theitu chu :

- (A) Mi var a nih (B) Mi fel a nih
(C) Mi tluongtak a nih (D) Khawpui latu nekin a ðha lem
-

137. Andiknaw tak thlangsuok rawh :

- (A) Duoi duoi (B) Suou suou (C) Seiu seiu (D) Chiei
-

138. Laira ti umzie chu :

- (A) Unau (B) Nau (C) Naute (D) Insungkhat
-

139. Andik tak thlangsuok rawh :

- (A) Mî per fu pal i tih (B) Mî per fûk pal i tih
(C) Mî per fung pal i tih (D) Mî perfu pal i tih
-

140. Hmar ðawnga hawrawp iengzam a uma ?

- (A) 25 (B) 26 (C) 24 (D) 30
-

141. Isu thilmak thaw hmasatak kha iem ana ?

- (A) Nuhmei thiput sukdam (B) Mipui sanga vai
(C) Tui uoiin an changtir (D) Lazar a kei tho
-

142. 'Dâwn' ti umzie chu :

- (A) Tui dawn (B) Thil indawn
(C) Ngaituo (D) Lungmila vawngzing
-

143. Andik tak thlangsuok rawh :

- (A) Lamsak tieng lawn rawh (B) Lamsak tieng kai rawh
(C) Lamsak tieng fe rawh (D) Lamsak tieng lui rawh
-

144. Zûn ngai umzie chu :

- (A) Ngaizawng hai ngai (B) In ngaisie
(C) Lungngai (D) Lungna
-

145. 'Suol indona a vân Lalnau chu' ti hla phuok tu chu :

- (A) Thangler (B) Lienrum (C) Thangngur (D) V.T. Kappu
-

146. Sûra bu en :

- (A) A mawi dân zawng taka en (B) Inhnar taka en
(C) Chapo taka en (D) A mawina hmu lova en
-

147. Isu'n mipui sanga a vai lai khan naupangte khan :

- (A) Beiphek 2 le nga 5 a nei (B) Nga 2 le peiphek 5 a nei
(C) Nga 3 le beiphek 4 a nei (D) Beiphek 3 le nga 4 a nei
-

148. Thlapa a var hi'n :

- (A) Arasi hai varna an ãawmpui (B) Nisa varna an ãawmpui
(C) Hnuoi varna an ãawmpui (D) Ama a varna nei a nih
-

149. Andik tak thlangsuok rawh :

- (A) kawtkhâr va khâr rawh (B) kawt khâr va khâr rawh
(C) kawt khâr vakhâr rawh (D) kawtkhâr vakhâr rawh
-

150. A ziek dan indik tak thlang rawh :

- (A) Ranbupêkna thleng (B) Ranbu pekna thleng
(C) Ran bu pekna thleng (D) Ranbuek na thleng
-

(N E P A L I)

121. अशोक चल्लका पालामा पाइएको ताम्रपत्र वि.सं. कतिको हो ?
(A) वि.सं. 1303 (B) वि.सं. 1306 (C) वि.सं. 1307 (D) वि.सं. 1312
-
122. ऋतुविचार लेखे को हुन् ?
(A) भानुभक्त आचार्य (B) लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा
(C) शिरोमणि लेखनाथ पौड्याल (D) हरिभक्त कटुवाल
-
123. “गुरुले छात्रलाई शिक्षादिए।” यहाँ कुन कारकको प्रयोग भएको छ ?
(A) कर्म कारक (B) करण कारक (C) सम्प्रदान कारक (D) सम्बन्ध कारक
-
124. श्रीकृष्ण आचार्य भानुभक्तका के हुन् :
(A) बाबु हुन (B) बाजे हुन (C) छोरा हुन (D) केही होइनन्
-
125. नेपाली साहित्यमा महाकवि को हो ?
(A) माधव घिमिरे (B) लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा (C) लेखनाथ पौड्याल (D) भानुभक्त आचार्य
-
126. सबैभन्दा धेरै पढिने नेपाली खण्डकाव्य कुन हो ?
(A) सुधा (B) गौरी (C) आगो र पानी (D) मुना मदन
-
127. नामको सट्टामा प्रयोग हुने शब्दलाई के भनिन्छ ?
(A) अव्यय (B) क्रिया (C) विशेषण (D) सर्वनाम
-
128. भानुभक्तको जीवन चरित्र पहिला कहिले लेखिएको थियो ?
(A) वि.सं. 1925 (B) वि.सं. 1948 (C) वि.सं. 1972 (D) वि.सं. 1990
-
129. सट्टेनाम भनेको :
(A) अव्यय हो (B) क्रिया हो (C) सर्वनाम हो (D) विशेषण हो
-
130. पारिजातको जन्म कहाँ भएको थियो ?
(A) सिक्किममा (B) दार्जिलिङमा (C) गुवाहाटीमा (D) काठमाण्डुमा
-

131. शब्दको अघि जोडिने शब्दांश के हो ?

- (A) कारक (B) विभक्ति (C) प्रत्यय (D) उपसर्ग
-

132. मुख्य रूपमा रेखा लिपि कहाँ व्यवहार हुन्छ ?

- (A) अक्षरमा (B) गणितमा (C) काव्यमा (D) कथामा
-

133. ऋतुविचार के हो ?

- (A) कथा (B) निबन्ध (C) उपन्यास (D) खण्डकाव्य
-

134. संस्कृत भाषाका प्रख्यात वैयाकरण को हुन् ?

- (A) भतृहरि (B) वाणभट्ट (C) पाणिनि (D) कालिदास
-

135. लम्बोदर कुन समास हो ?

- (A) द्वन्द (B) बहुब्रीहि (C) तत्पुरुष (D) कर्मधारय
-

136. अचिरको अर्थ ले हो ?

- (A) शरीर (B) निन्द्रा (C) पुरानो (D) नयाँ
-

137. सतम त केन्तुम वर्ग कुन भाषा परिवारमा पाँइन्छ ?

- (A) आर्य युरोपेली (B) इरानेली (C) द्रविड (D) भोट बर्मेली
-

138. जिब्रो र दाँतको सहयोगमा उच्चारण हुने वर्ण :

- (A) जिह्वामुलीय वर्ण (B) दन्त्यवर्ण (C) दन्त्यमुलीय वर्ण (D) नेपालीमा छैन
-

139. संस्कृतको कुन व्यञ्जन वर्णको उच्चारण नेपालीमा हुँदैन ?

- (A) क्ष (B) स (C) श (D) त्र
-

140. कुन भाषाको प्रायोगिक व्याकरणमा स्त्रीलिंग र स्त्री इतर लिङ्गको उल्लेख पाँइन्छ ?

- (A) असमीया (B) संस्कृत (C) नेपाली (D) बङ्गला
-

141. सम्राट अशोकका समयको प्राकृतलाई कुन प्राकृत भनिन्छ ?

- (A) गाथा प्राकृत (B) धम्मपदीय प्राकृत (C) अभिलेखी प्राकृत (D) निय प्राकृत
-

142. “वाल्क रोयो” यसमा कुन क्रियाको प्रयोग भएको छ ?

- (A) पूर्वकालिक क्रिया (B) समापिका क्रिया (C) असमापिका क्रिया (D) यौगिक क्रिया
-

143. नेपाली वर्णमालामा कतिवटा वर्ण छन् ?

- (A) 44 वटा (B) 39 वटा (C) 46 वटा (D) 49 वटा
-

144. तनहुँ कहाँ हो ??

- (A) नेपालमा (B) भारतमा (C) भुटानमा (D) वर्मा
-

145. झरोशब्द भनेको :

- (A) संस्कृतबाट आएको शब्द (B) नेपाली भाषाको आफ्नो शब्द
(C) आगम शब्द (D) विलोम शब्द
-

146. कुन शब्दमा उपसर्ग जोडिएको छ ?

- (A) बदनाम (B) हतियार (C) सहमत (D) विजय
-

147. विवृत पश्च स्वरको अक्षर हो :

- (A) अ (B) इ (C) ए (D) उ
-

148. व्याकरणमा को, का, की र रो, रा, री व्यवहार हुने कारकलाई के भनिन्छ ?

- (A) कर्म कारक (B) करण कारक (C) सम्बन्ध कारक (D) सम्बोधन कारक
-

149. के गरेमा अन्तर्गत विभक्तिहरूको लोप हुन्छ ?

- (A) सन्धि (B) वाक्य (C) विशेषण (D) समास
-

150. “हुने हार दैव नटार” यो व्याकरणको कुन कोटी हो ?

- (A) तुक्का (B) उखान (C) सन्धि (D) गाउँ खाने कथा
-

(M A N I P U R I)

121. মণিপুরী ৰাৱেংগী অপোকপদি -

- (A) ডাঃ কমল (B) হিজম অঙাংহল (C) খ্বাইৰাকপম চাউবা (D) অশাংবম মীনকেতন

122. হিজম অঙাংহলগী 'খম্বা' থোইবী শৈৱেংগী অহানবা পন্দুপতি -

- (A) ঈন চিংবা (B) কাং শান্নবা (C) শন সেনবা (D) লৈ হেকপা

123. পাউৰৌ হায়বসি -

- (A) চৎনবীদগী থংথরকপনি
(B) অইবা ওইনা লৈরম্বদগী চীনবুংদা থংথরকপনি
(C) চীনবুংদা মীৰোল অমদগী মীৰোল অমদা চৎনবী ওইনা মথং মথং থংথরকপনি
(D) মথক্কী অহ্মক অচুম্বনি

124. মথাগী খুদমশিংদা ব্যঞ্জন ময়েক ঙাক্তা যাওবদি -

- (A) ই উ এ অ (B) প ত আ চ (C) ফ খ থ ই (D) ব দ য় ভ

125. আসামদা মণিপুরী লোননা মেডিয়ম ওফ ইন্ট্রাকসন ওইদুনা মহৈ মশিং তম্বা হৌথিবসি -

- (A) ইংশোক ১৯৫৫ দনি। (B) ইংশোক ১৯৫৭ দনি।
(C) ইংশোক ১৯৭৫ দনি। (D) ইংশোক ১৯৭৭ দনি।

126. ইমারোন তম্বীবগী পান্দমদি -

- (A) লোন চাওথৎনবগীনি। (B) লৌশিং জ্ঞান পীবা ঙম্ববগীনি।
(C) লাইনা লৌশিনবা ঙম্ববগীনি। (D) মথক্কী অহ্মক চুমই।

127. ১৮/১৯ শুবা চহীচাদা মণিপুরী অইবশিংনা য়ান্না হৈননা শীজিন্নথিবা মপান লমগী লোনদি -

- (A) বাংলা (B) উৰ্দু (C) আৰবী (D) ইংৰাজী

128. লোন অমা তম্বা অমসুং তম্বীবগী খ্বাইদগী মৰু ওইবা লৌরোনদি -

- (A) ঙাংবা (B) ইবা (C) তাবা (D) পাবা

129. থৌবাঙদোং চফুবু কায়নবা য়ৈবরা ? হায়বসি -

- (A) পাউখোঙনি (B) প্ৰমাণ পাছৈনি (C) পাউৰৌনি (D) পাউতাকনি

130. শ্ৰী মন্ত শঙ্করদেবনা হৌদৌক্লম্বা ধৰ্ম্মদি -

- (A) বৈষ্ণব ধৰ্ম্ম (B) নব বৈষ্ণব ধৰ্ম্ম (C) সনাতন ধৰ্ম্ম (D) অহ্মক অমত্তা নত্তে

131. অচুষ্ণা পাউরৌদি -

- (A) শেলগী মতা য়েংদুনা মথা অমা যাওরকউ।
(B) হুরানবনা হুরানববু ফারবদি কনানা বিচার তৌগনি।
(C) চীংদা শাংপী ইঙেঙলৈ, চিন্নদনা কেনথিবা, কল্পকই।
(D) (A) নংত্রগা (B) অনীমক ওইবা য়াই।

132. মৈতৈলোন অসি -

- (A) ময়েক লৈবা হৌরকপগী লৈরকলবনি। (B) ফুরূপ অসিনা লৈবা হৌরকপদগীনি।
(C) অইবা ওইনা লৈরকপা হৌরকপদগীনি। (D) মথক্কী অহ্মক নত্তে।

133. “ইফ্ফাল” হায়বা রাইসিদা -

- (A) স্বর ময়েক অমা যাওই। (B) স্বর ময়েক অনী যাওই।
(C) স্বর ময়েক অহ্ম যাওই। (D) স্বর ময়েক মরি যাওই।

134. রায়েক অমগী খুদমদি -

- (A) ক (B) ক + অ (C) ক + র + অ (D) মথক্কী অহ্মক লাঞ্জি

135. ময়ায় চনবা মতমগী রায়েং সাহিত্যদি -

- (A) ধনঞ্জয় লাইবুনীংবা (B) নুমিৎ কাপ্লা (C) চায়নরোল (D) নিংখৌরোল লম্বুবা

136. “পিয়ে খাদেই” গী অইবা -

- (A) অশাংবম মীনকেতন (B) অঙাংহল (C) বিনোদিনী (D) কমল

137. অশাংবম মীনকেতননা ইবা শৈরেংদি -

- (A) খোঞ্জেল অমা। (B) পূম্মি হিদোম। (C) নীরব রজনী। (D) লম্মাঙনবা।

138. মণিপুৰী সাহিত্যদা রোমান্টিক কবি হায়রগা খঙনরিবসি -

- (A) খাইরাকপম চাউববুনি। (B) হিজম অঙাংহলবুনি।
(C) অশাংবম মীনকেতনবুনি। (D) ডাঃ কমলবুনি।

139. ‘মণিপুৰী ব্যাকরণ কৌমুদী’ ইবদি -

- (A) হীজমণি দেব শৰ্ম্মা। (B) নারায়ণ শৰ্ম্মা। (C) কালাচাঁন্দ শাস্ত্রী। (D) নন্দলাল শৰ্ম্মা।

140. লোনথৈ মখল -

- (A) অনী শুই (B) অহ্ম শুই (C) মরি শুই (D) মঙা শুই

141. হিজম গুণগী সাহিত্য একাডেমী মনা ফণ্ডবা উপন্যাসতি -

- (A) বীর টিকেন্দ্রজিৎ রোড। (B) থরো অশংবী।
(C) পুষ্টিগী মরুদ্যান। (D) নংবু ঙাইবদা।
-

142. নুপা অমসুং নুপী পুনা খণ্ডনবগী খুদমদি -

- (A) উচেক (B) লাইরিক (C) ইপু (D) ষণ অমোম
-

143. খাইরাকপম চাউবনা ইবা ঐতিহাসিক উপন্যাসদি -

- (A) জহেরা (B) ইবেমহল (C) মাধবী (D) লবঙ্গলতা
-

144. শ্রী মন্ত শঙ্করদেবনা ইরষা গ্রন্থদি -

- (A) নাম ঘোষা। (B) কীর্তন ঘোষা। (C) কারেঙর লিগিরি। (D) মথকী অহ্মক নত্তে।
-

145. 'দার্জিলিং চংগৈদা' হায়বা বারীমচাগী আইবদি -

- (A) খাইদেম প্রমোদিনী (B) এম. কে. বিনোদিনী (C) কুমারী খোইবী দেবী (D) অরাম্ম ওংবী মেমটৌবী
-

146. অরিবা মতাগী মণিপুৰী লোনগী অহানবা বারেং লাইরিকতি -

- (A) পাহোইবী খোঙ্গুল (B) খোংজোম নুবী নোঙ্গারোল
(C) পোইরৈতোন খুছোকপা (D) নাউথিংখোঙ ফম্বাল কাবা
-

147. অচুৰা য়েকতিন মশক তাকউ -

- (A) মহা + ঈশ্বর = মহেশ্বর (B) থাং + কোন = থাংকোন
(C) থৌ + পুরেন = থৌপুরেন (D) তাদা + হল = তাধন
-

148. মৈতৈলোনগী স্বর ময়েক।

- (A) ৪ নি। (B) ৫ নি। (C) ৬ নি। (D) ৭ নি।
-

149. হিজম গুণনা ইবা বারীমচাদি -

- (A) ঈচগী শম (B) ফিজং মরুদা (C) থরুবী (D) লৈচিল্লকী থাজ
-

150. শীংতাক মখল -

- (A) অনীনি (B) অহ্মনি (C) মরিনি (D) মঙানি
-

(K A R B I)

121. Oso kebai alun, osomar kijui alun, Oso kejakan alun heihui kethan Ke _____ Kepangcho aphan.
(A) Karjulong (B) KeTokThek (C) Kaporhithek (D) Kacharli Thek
-
122. Isi Angdeng along 'Lamchili' pu akitap keron poncheng komantu aningkan lo ?
(A) 1998 (B) 1999 (C) 2003 (D) 2008
-
123. Thang Thang 28 arni Ketalon ver ke _____.
(A) Mahatma Ghandhi kithi arni (B) Semsonsing Engti kithi arni
(C) Khorsing Terang kithi arni (D) Sangkardev kithi arni
-
124. 'Nang pinap Diphu damjima ? 'Laso alamjir along Menlar kolo abanglo ?
(A) Nang (B) Pinap (C) Diphu (D) Damjima
-
125. Amek langding pen kepatok helo osomar aphan _____ kepangcho asai lo.
(A) Karjulong (B) Ketok (C) Kaporhe (D) Kacharli
-
126. "Langbi Chitim achek aphan
Vocherok atar ati epum
Langbi chitim achek aphan
Vocherok atar ati pumni
.....
....."
Bangso ahirjir Ketok abang :
(A) Dhoneswar Engti (B) Bamonpo
(C) Bidonsing Kro (D) Gandhi Tokbi
-
127. "Longki Ke atumi Rong damjui" laso alamjir Ke :
(A) Non ahut (B) Chu ahut (C) Mo ahut (D) Kaike ahut
-
128. Komat alammetpo abangsi 'TAMHIDI' pu akitap Ketoklo ?
(A) Basa Kathar (B) Longkam Teron (C) Bonglong Terang (D) Barelong Terang
-
129. Lunjir along 'Durmi' puke _____ aphan.
(A) Lang (B) Hem (C) Longle (D) Tovar
-
130. Kolo abangsi Kechokvek alamthelo ?
(A) dam vangret (B) dam aret (C) dam varet (D) dam vangdet
-

131. Lamtasam atengpen Men son ko an do ?
(A) Son pho (B) Son phli (C) Son throk (D) Son kep

---

132. Amri aso aphan _____ ta pu.
(A) Solangdo (B) Le Langdo (C) Ar. Langdo (D) Mirlong

---

133. “Ingnar Vangtanglo Hemtap” puke.
(A) Keklem un’e aphan (B) Ketong un’e aphan
(C) Kanglen aphan (D) Keprap aphan

---

134. “Lahelo netum arong
Kelang abolon dokon
Kove bithi Partubong
Arenren tharve PenJangphong”
“Netum Arong” laso ahirjir Ketok abang Ke :
(A) Gandhi Tokbi (B) Ruplan Engtepi (C) Anima Terangpi (D) Bamonpo

---

135. Lametpo Bonglong Terang Komantusi pirthe kehache lo ?
(A) 1906 (B) 1909 (C) 1917 (D) 1919

---

136. Koloso akitap abangsi Bonglong Terang Ketok lo ?
(A) Tamhidi (B) Tomopuru (C) Ronglin (D) Ruve

---

137. Lang a-ok aphan Lanbarim along ke _____ pusi kipu.
(A) Chorán (B) Dokha (C) Loti (D) Jirhu

---

138. Apok do aphek ave, angho do ade ave, puke kopilo ?
(A) Hile (B) Phule (C) Tibuk (D) Kasu

---

139. Ser Hongthom Alongri along kachingbar dunde ke kolo abanglo ?
(A) Chinthong (B) Ronghang (C) Amri (D) Lambajoñg

---

140. “Manai Ke Kanthekser” Ladak “KanThekser” alamthe ke :
(A) Menklar (B) Menlar (C) Saiklar (D) Saiklem

---

141. Api Luvok, aso ke reset, kopelo ?
(A) Kove (B) Birik (C) Baptheli (D) Hele

---

142. Lunjir along Jaidi puke Kopi aphan Kipu ?
 (A) Hem aphan (B) Rit aphan (C) Tovar aphan (D) Longle aphan
-
143. Karbi Language Development Board (KLDB) Komontusi Kesenglo ?
 (A) 2009 (B) 2007 (C) 2010 (D) 2006
-
144. “Aso an ridam, apo an chonghong” Kopilo ?
 (A) Hele (B) Bapthili (C) Birik (D) Phule
-
145. “Chinine Hemphu Komat lo nangli
 Kodak chepatuma
 La-an Kanghon la-an kajinso
 Nang ne kalana”
 Bangso ahirjir ketok abang komat lo ?
 (A) Samsing Hanse (B) Bonglong Terang (C) Longkam Teron (D) Bidorsing Rongpi
-
146. Karbi akhei along man-peng kipi ‘Ser’ avan Ke Kolo abanglo ?
 (A) Habe (B) Burotemen (C) Barika (D) Pherangke
-
147. ‘KARBI ALAMJIR’ pu akitap Komatsi Ketoklo ?
 (A) Longkam Teron (B) Bonglong Terang (C) Basa Kathar (D) Samsing Hanse
-
148. Hirjir Kihir Kethan ke Osomar aphan _____ ke pangcho aphan.
 (A) Karjulong (B) Ketokthek (C) Kaporhethek (D) Kacharlithek
-
149. Hamphang along chetondunde kolo abanglo ?
 (A) Habe (B) Lindok (C) Dili (D) Pator
-
150. Karbi Alam school along “Compulsory Additional subject” pado nangji pu KAAC pen Komantu aningkansi cheparai lo ?
 (A) 2009 (B) 2007 (C) 2010 (D) 1998
-

- o O o -

SPACE FOR ROUGH WORK

SPACE FOR ROUGH WORK

